

JAARVERSLAG 2010

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord

1. VolkerWessels in één oogopslag 9

- 1.1 Belangrijke ontwikkelingen 2010 9
- 1.2 Kerncijfers 10
- 1.3 Profiel, activiteiten en markten 12
- 1.4 Strategie en financiële doelstellingen 14
- 1.5 Personalia Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen 18
- 1.6 Aandeelhoudersinformatie 20

2. Verslag van de Raad van Commissarissen 21

3. Verslag van de Raad van Bestuur 25

- 3.1 Algemeen 25
- 3.2 Human Resource Management 27
- 3.3 Corporate Responsibility 30
- 3.4 Financieel 31
- 3.5 Vooruitzichten 33
- 3.6 Verslag per sector 35
  - Bouw en Vastgoed Nederland 35
  - Infrastructuur Nederland 39
  - Energie, Infratechniek en Telecom 43
  - VolkerWessels Verenigd Koninkrijk (VK) 47
  - VolkerWessels Canada / Verenigde Staten (VS) 49
  - Toelevering en Maritiem 51

4. Algemene informatie 54

- 4.1 Risicobeheer 54
  - Algemeen 54
  - Markt 55
  - Operationeel 55
  - Financieel 56
- 4.2 Financiering 58
- 4.3 Corporate governance 59
  - Remuneratiebeleid 62

Jaarrekening 63

Geconsolideerde winst- en verliesrekening	64
Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat	65
Geconsolideerde balans per 31 december	66
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	68
Geconsolideerd overzicht van mutaties in het eigen vermogen	70
Belangrijkste grondslagen voor de financiële verslaglegging	72
Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening	87
Resultaten per segment	92
Overige gegevens per segment	94
Toelichting op de geconsolideerde balans	96
Vennootschappelijke balans per 31 december	135
Vennootschappelijke winst- en verliesrekening	135
Toelichting op de vennootschappelijke balans en winst- en verliesrekening	136
Accountantsverklaring	139
Voorstel winstbestemming 2010	141
Statutaire bepalingen inzake winstbestemming	141
Drie jaar VolkerWessels	142
Begrippenlijst	143
Bedrijvenoverzicht	144

Colofon 150

GEMEENTEHUIS HARDENBERG Een medewerker van Koenen Bouw werkt aan de parkeergarage van het nieuwe gemeentehuis van Hardenberg. Bij de oplevering in 2012 moet dit het meest duurzame gemeentehuis van Nederland zijn. De gemeente gaat beschikken over een gebouw van zes verdiepingen en een parkeergarage die plaats biedt aan 470 auto's. Koenen Bouw werkt samen met Te Pas Bouw, HOMIJ Technische Installaties, Archiment en Aveco de Bondt aan dit project.

VOORWOORD

‘Opnieuw een
solide resultaat’

Ondanks moeilijke marktomstandigheden, stevige concurrentie en toenemende prijsdruk is VolkerWessels er in geslaagd een solide resultaat neer te zetten in 2010. De omzet daalde licht tot € 4.250 miljoen, terwijl de marge (EBITDA) nagenoeg gelijk is gebleven aan het voorgaande jaar. De nettowinst bedraagt € 87 miljoen (2009: € 91 miljoen). Onze orderportefeuille groeide met 14% tot € 5,1 miljard. Werkkapitaaloptimalisatie vordert gestaag en liet in 2010 een significante verbetering zien (een verbetering op werkkapitaal en netto schuld van ruim 350 miljoen). In de huidige markt zijn dit goede resultaten en de marktpositie van VolkerWessels is daardoor verder versterkt.

Ondernemerschap, kwaliteit, veiligheid, innovatie en duurzaamheid zijn leidende thema's in onze bedrijfsvoering. De basis van onze strategie is klantgerichte organische groei en de 'operational excellence' programma's met nadruk op werkkapitaalbeheersing en projectmanagement. We blijven investeren in onze medewerkers, producten en bedrijfsprocessen. Onze diversiteit in activiteiten garandeert een goede spreiding en maakt het mogelijk projecten van uiteenlopende aard uit te voeren. Onze solide financiële positie is in de huidige markt van toenemend belang. Dit alles draagt er aan bij dat VolkerWessels goed overeind blijft in economisch moeilijke en turbulente tijden.

De markt vraagt in toenemende mate om integraal aangeboden projecten. Bouwers zijn dan niet alleen verantwoordelijk voor de bouw maar ook voor ontwikkeling, ontwerp, onderhoud en financiering. Kwaliteit vormt bij de selectie van de opdrachtnemer dan nog meer dan anders een belangrijk onderdeel. Wij omarmen deze moderne contractvorm omdat deze ons in staat stelt het onderscheid te maken ten aanzien van de combinatie van prijs en kwaliteit. Ook spelen we in op deze trend door de samenwerking tussen onze werkmaatschappijen nog verder te verbeteren, zodat deze samen een maatwerkproduct aan de markt kunnen bieden.

Veiligheid voor onze mensen en de omgeving waarin we bouwen is voor VolkerWessels een prioriteit. In het afgelopen jaar zijn we doorgegaan met het ontwikkelen van initiatieven om veiligheid te bevorderen. Zo zijn we mede-initiatiefnemer van 'Bewuste Bouwers' waarbij we door certificering van de bouwplaats de veiligheid bevorderen en in harmonie met de omgeving onze werkzaamheden uitvoeren. In ons Duurzaamheidsverslag berichten wij hierover uitvoerig.

In 2011 zal in Nederland van echt marktherstel nog geen sprake zijn. De prijs- en margedruk zullen onverminderd voortduren. Mede als gevolg van financiële beperkingen bij opdrachtgevers zal de markt voor bouw en vastgoedontwikkeling nog geen stimulans krijgen. Ten aanzien van de woningbouw in Nederland verwachten we nog geen herstel in 2011. Wat de infrastructuur in Nederland betreft zal het werkaanbod van de rijksoverheid op peil blijven, mede dankzij de spoedwet projecten. De lagere overheden zullen zich in het lopende jaar terughoudend blijven opstellen, terwijl in de private markt nog geen sprake is van echt herstel. Op het gebied van energie en infratechniek blijven de meeste markten zich gunstig ontwikkelen, vooral die voor off-shore activiteiten en energienetwerken. De markt voor telecommunicatie zal een lichte opleving te zien geven, vooruitlopend op een verdere structurele groei. In het Verenigd Koninkrijk (VK) verwachten we ook in 2011 zeer competitieve marktomstandigheden, mede als gevolg van omvangrijke bezuinigingen bij de Britse overheid. In Canada verwachten we een goede groei.

VolkerWessels is een concern met een gezonde financiële positie, sterke aandeelhouders, gemotiveerde en gepassioneerde medewerkers en een goede orderportefeuille. Wij zien de toekomst dan ook vol vertrouwen tegemoet.

Gerard van de Aast,
Voorzitter Raad van Bestuur

1. VOLKERWESSELS IN ÉÉN OOGOPSLAG

1.1 Belangrijke ontwikkelingen 2010

De bedrijfsopbrengsten daalden in 2010 gering met **3,8%** tot € **4.250** miljoen (2009: € **4.419** miljoen).

Het resultaat voor interest, belastingen, afschrijvingen en amortisatie (EBITDA) in 2010 bedroeg € **186** miljoen (2009: € **198** miljoen). Dit is **6,1%** lager.

De nettowinst daalde licht met **4,4%** naar € **87** miljoen (2009: € **91** miljoen).

De nettoschuld ultimo 2009 ad € **114** miljoen is in 2010 omgeslagen in een tegoed ad € **258** miljoen. Dit is een forse verbetering van **326%**.

De solvabiliteit ultimo 2010 bedroeg **27%** (ultimo 2009: **29%**).

De orderportefeuille ultimo 2010 liet een belangrijke stijging zien van **14%** en bedroeg € **5,1** miljard (2009: € **4,5** miljard).

TNT Green Office

Boele & van Eesteren heeft het TNT Green Office in Hoofddorp gebouwd. Naast dat het kantoor volledig CO₂ neutraal is, heeft het een Milieu Index van minimaal 1000 punten volgens de Green-Calc methode én het LEED Platinum certificaat. Dit maakt het TNT Green Office het duurzaamste gebouw van Nederland.

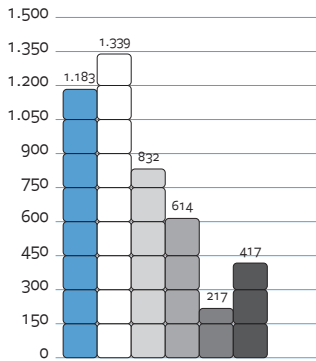
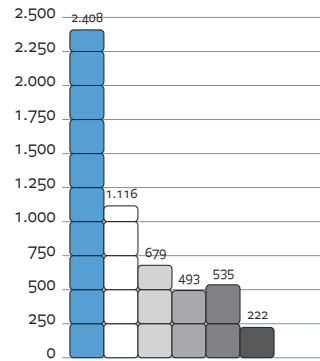
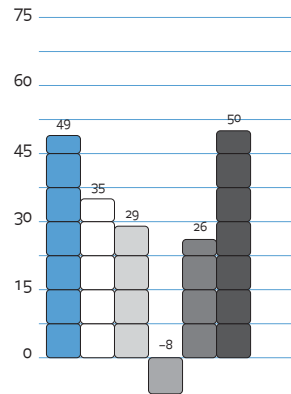
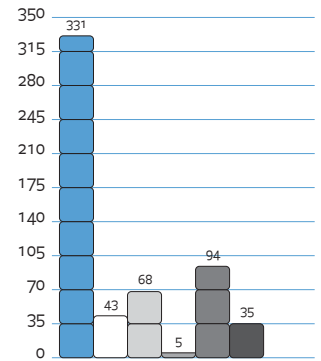
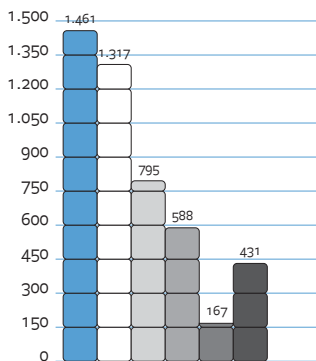
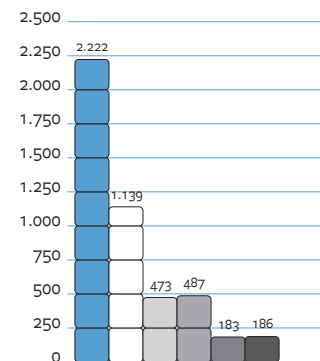
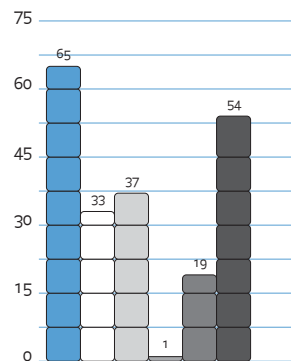
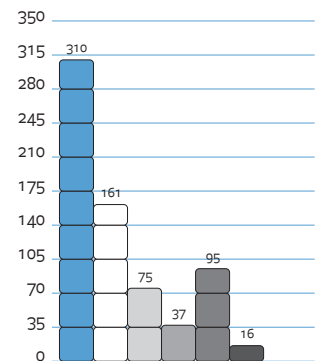
1.2 Kerncijfers

Bedragen in miljoenen euro's tenzij anders vermeld

	2010	2009
Geconsolideerde gegevens		
Bedrijfsopbrengsten	4.250	4.419
Orderportefeuille	5.128	4.499
EBITDA	186	198
Netto winst*	87	91
Belastingen	8	30
Belastingdruk	9,2%	24,6%
Operationeel werkkapitaal	632	713
Netto tegoed (schuld)	258	- 114
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen materiële vaste activa	79	71
Amortisatie en bijzondere waardeverminderingen immateriële activa	9	10
Investeringen in materiële vaste activa	72	94
Investeringen in immateriële activa	3	3
Aandelenkapitaal	84	84
Totaal eigen vermogen	947	935
Gemiddeld aantal medewerkers	16.551	16.599
Verhoudingsgetallen		
Current ratio	1,19	1,24
Solvabiliteit	27%	29%
Rendement		
Rentabiliteit eigen vermogen	9,3%	10,0%
EBITDA marge	4,4%	4,5%
Netto marge	2,0%	2,1%

* Toe te rekenen aan de aandeelhouders.

De ontwikkeling van de sectoren:

Bedrijfsopbrengsten 2010
 (in miljoenen euro's)

Orderportefeuille 2010
 (in miljoenen euro's)

EBITDA 2010
 (in miljoenen euro's)

Operationeel werkkapitaal 2010
 (in miljoenen euro's)

Bedrijfsopbrengsten 2009
 (in miljoenen euro's)

Orderportefeuille 2009
 (in miljoenen euro's)

EBITDA 2009
 (in miljoenen euro's)

Operationeel werkkapitaal 2009
 (in miljoenen euro's)

- Bouw en Vastgoed Nederland
- Infrastructuur Nederland
- Energie, Infratechniek en Telecom
- VolkerWessels Verenigd Koninkrijk (VK)
- VolkerWessels Canada / Verenigde Staten (VS)
- Toelevering en Maritiem

1.3 Profiel, activiteiten en markten

VolkerWessels is een hecht samenwerkende en ondernemende groep van bedrijven in binnen- en buitenland. Wij zijn de geprefereerde partner bij de duurzame inrichting van de samenleving op het gebied van de bouw, mobiliteit, energie- en communicatievoorziening. Wij ontwikkelen, ontwerpen, realiseren, beheren en exploiteren. Onze stakeholders zijn onze klanten, medewerkers, aandeelhouders, leveranciers en de maatschappij in brede zin.

In onze manier van werken staan enkele begrippen centraal:

'Ondernemende
cultuur gericht op
samenwerking en
kwaliteit'

Een ondernemende, resultaatgerichte mentaliteit

We bieden autonomie aan werkmaatschappijen waar dat van belang is voor de slagkracht in de markt en werken nauw samen waar dat duidelijke voordelen oplevert.

Een duurzame lange termijn focus, ook in de relaties met stakeholders

We werken vanuit de overtuiging dat een focus op duurzaamheid – en daarmee op innovatieve concepten en producten – goed is voor onze stakeholders en voor ons eigen bestaansrecht op langere termijn.

Gemotiveerde professionals met brede ervaring, kennis en kunde

We beschouwen onze medewerkers als het fundament van ons succes in de markt en investeren in de ontwikkeling van hun kennis en competenties.

Een integrale aanpak

Voor integrale – vaak complexe – projecten verzorgen we door middel van een intern samenwerkingsverband tussen werkmaatschappijen van VolkerWessels niet alleen de bouw maar ook het ontwerp (design & construct), (mede-)financiering en soms ook onderhoud na afronding van de bouw. Hierbij wordt niet alleen op prijs, maar eveneens op kwaliteit geselecteerd. Op deze trend wordt ingespeeld door het bevorderen van optimale samenwerking tussen onze werkmaatschappijen. Hiermee worden onze opdrachtgevers steeds beter bediend.

Een solide fundament, ook financieel

We hebben een rijke historie waarin nooit twijfel was over onze (financiële) soliditeit. Ook in economisch moeilijke tijden zijn we in staat om die soliditeit te handhaven.

Wij werken in een decentrale organisatie onderverdeeld in zes sectoren:

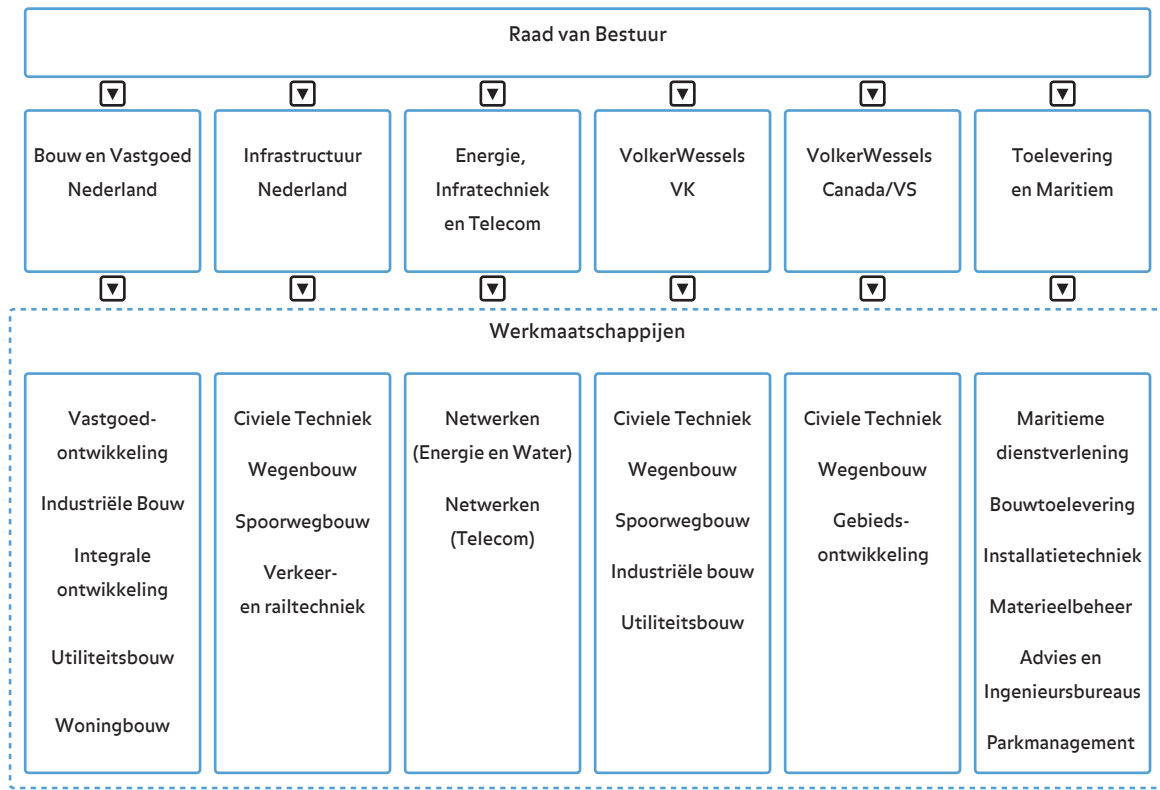
- Bouw en Vastgoed Nederland
- Infrastructuur Nederland
- Energie, Infratechniek en Telecom
- VolkerWessels Verenigd Koninkrijk (VK)
- VolkerWessels Canada / Verenigde Staten (VS)
- Toelevering en Maritiem

De bedrijven functioneren relatief zelfstandig en hebben een eigen markt-, klant- en winstverantwoordelijkheid. In zo 'n omgeving komt de ondernemende mentaliteit optimaal tot zijn recht en is er ruimte voor een lokale flexibele aanpak waarin de klant centraal staat. De relatieve autonomie van de bedrijven neemt niet weg dat we hecht samenwerken op gebieden als integrale projecten, financiering, corporate responsibility, communicatie, human resource management en inkoop.

Markten

Het zwaartepunt van onze werkzaamheden ligt in Nederland (75% van de omzet). Onze strategie richt zich op het uitbreiden van onze huidige business met als doel leidende posities in de landen waarin we actief zijn, met name Nederland, het Verenigd Koninkrijk (VK) en Canada. De projecten van onze bedrijven worden wereldwijd uitgevoerd.

Bestuursstructuur VolkerWessels

1.4 Strategie en financiële doelstellingen

‘Leidende posities in onze markten’

Wij willen onze positie zodanig versterken en uitbouwen dat de beste mensen bij ons werken, we beter presteren dan de concurrentie – ook op lange termijn – en we bij verdere consolidatie, marktleider worden in onze markten in Nederland, het Verenigd Koninkrijk en Canada. Dit doen we voor onze stakeholders, veilig, integer en duurzaam.

De kwaliteit, toewijding en inzet van onze gemiddeld 16.550 medewerkers vormen de basis van ons succes. Zij geven elke dag invulling aan het thema ‘Samen bouwen aan wonen, werken en mobiliteit’. Wij vinden het essentieel om de kwaliteit van onze medewerkers te borgen en waar mogelijk te versterken. Uitgangspunt bij al onze activiteiten is dat we veilig, integer en duurzaam opereren en daarmee daadwerkelijk een bijdrage leveren aan de samenleving.

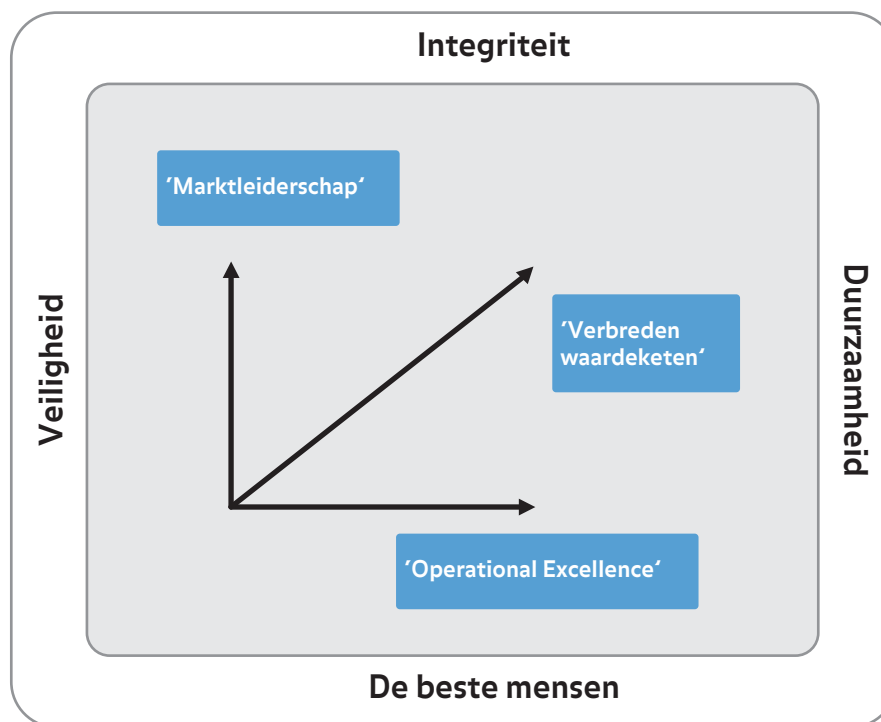
Operational Excellence is een van de leidende uitgangspunten in onze strategie. We willen onze activiteiten beter, slimmer of goedkoper inrichten. Dit leidt uiteindelijk tot hogere marges door een beter product of door kostenbesparingen. Kwaliteitsvoordelen zijn te behalen door het verbeteren van projectbeheersing, het stimuleren van innovaties en het intensiveren van de interne samenwerking. Wij beogen kostenbesparingen te realiseren door een verdere implementatie van kostenfocus, combinatie van inkoop en een reductie van het benodigd werkkapitaal.

Een tweede uitgangspunt in onze strategie is een *verbreding van onze positie in de waardeketen*. Wij willen onze huidige positie in de waardeketen verbreden door aan de voorkant op te schuiven in bijvoorbeeld grondstoffen en aan de achterkant een sterkere positie op te bouwen in dienstverlening, beheer & onderhoud en exploitatie. Ook dit draagt bij aan een betere marge en hogere omzet. Bovendien heeft dienstverlening een laagcyclisch karakter. De huidige omzet uit deze activiteiten ligt op circa € 450 miljoen. Waar nodig zullen wij niet-strategische of lage marge activiteiten afstoten.

Een derde strategisch uitgangspunt is *marktleiderschap*. Op lange termijn willen we beter presteren dan de markt en dat vraagt ook schaalgrootte. Wij streven naar leidende posities in onze markten in Nederland, het Verenigd Koninkrijk (VK) en Canada zowel door organische groei als door middel van acquisities. Belangrijke criteria ten aanzien van acquisities zijn: financiële aantrekkelijkheid, een kwalitatief goed fundament, de mogelijkheid om samen meer toegevoegde waarde te realiseren en een goede match ten aanzien van management en organisatiecultuur.

Dit resulteert in een groeiend marktaandeel in de geografische gebieden Nederland, het Verenigd Koninkrijk (VK) en Canada.

De hiervoor uiteengezette strategie is als volgt samen te vatten:

Kwantitatieve doelstellingen 2009 – 2012 zijn:

	Realisatie 2010	Doelstelling (2010 – 2012)	Realisatie 2009
EBITDA-marge	4,4%	5 – 6%	4,5%
Netto rendement op eigen vermogen	9,3%	15 – 20%	10%
Solvabiliteit	27,5%	20 – 25%	29,5%
EBITDA bijdrage buitenland	11,3%	20 – 25%	13,5%

Actiepunten 2011

In 2011 zal er aandacht worden geschonken aan de onderstaande onderwerpen om hiermee invulling te geven aan de geformuleerde strategie van de Groep.

Operational excellence

- Verminderen van de omvang van negatieve afwijkingen op projecten;
- Vergroten van het aantal innovaties;
- Verhogen van de interne samenwerking.

Verbreden van de waardeketen

- Uitbreidingsmogelijkheden aan de voorkant van de waardeketen in kaart brengen;
- Verhoging van de omzet uit service- en onderhoudsactiviteiten.

Schaalvergroting

- Verbeteren van het marktaandeel van onze activiteiten in de landen Nederland, Verenigd Koninkrijk (VK) en Canada.

INSTALLATIE GASPRODUCTIEPLATFORM SPT Offshore installeerde in een recordtijd een offshore platform in het hart van de Noordzee. Met de toepassing van zuigpalen bedachten zij een concept waarmee ze een platform zonder tussenkomst van zware offshore kunnen installeren; het Self Installing Platform. Volker Staal en Funderingen fabriceerde de zuigpalen van 15 meter doorsnede en 13 meter diep. Na anderhalf jaar ontwerp-, voorbereidings- en bouwtijd, duurde de offshore installatie slechts twee dagen en vier uur.

1.5 Personalia Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen

Raad van Bestuur

Ing. G.J.A. (Gerard) van de Aast (1957)

Functie: voorzitter

Benoemd per: 1 januari 2009

Werkzaam bij VolkerWessels: sinds 2009

Voorheen: lid Raad van Bestuur Reed Elsevier en CEO Reed Business

De heer Van de Aast is verantwoordelijk voor de sector Infrastructuur Nederland en de stafdiensten Human Resource Management, Corporate Responsibility, Corporate Communications en ICT.

Ing. D. (Dick) Boers (1966)

Functie: lid Raad van Bestuur

Benoemd per: 1 juli 2006

Werkzaam bij VolkerWessels: sinds 1989

De heer Boers is verantwoordelijk voor de sector Bouw en Vastgoed Nederland en Toelevering en Maritiem (BVGO deel).

Drs. M.J. (Jolanda) Poots-Bijl RC (1969)

Functie: CFO, lid Raad van Bestuur

Benoemd per: 15 juli 2009

Werkzaam bij VolkerWessels: sinds 2009

Voorheen: CFO en lid Raad van Bestuur Connexion

Mevrouw Poots-Bijl is verantwoordelijk voor het financiële beleid en de stafdiensten Assurantiën en Risicobeheer.

A. (Alfred) Vos (1969)

Functie: lid Raad van Bestuur

Benoemd per: 1 januari 2009

Werkzaam bij VolkerWessels: sinds 2009

Voorheen: COO Europe van AMB Property Corporation

De heer Vos is verantwoordelijk voor de sectoren Energie, Infratechniek en Telecom, VolkerWessels Verenigd Koninkrijk (VK), VolkerWessels Canada / Verenigde Staten (VS) en Toelevering en Maritiem.

Van links naar rechts: A. Vos, G.J.A van de Aast, D. Boers en M.J. Poots-Bijl.

Raad van Commissarissen**Drs. A. Baan (1942)****Functie:** voorzitter**Benoemd per:** mei 2007 en herbenoemd in mei 2009, lid sinds mei 2001**Commissie:** lid Audit Commissie; voorzitter Remuneratie-, Selectie- en Benoemingscommissie**Aftredend:** volgens rooster in mei 2013**Voorheen:** lid Raad van Bestuur Koninklijke Philips Electronics NV**Andere functies:** commissariaten bij onder andere Wolters Kluwer NV, Océ NV en Imtech NV en een aantal andere bestuurlijke functies**Mr. R.L.J. van Rappard (1960)****Benoemd per:** mei 2007**Commissie:** Lid Remuneratie-, Selectie- en Benoemingscommissie**Aftredend:** volgens rooster in mei 2011**Andere functies:** Managing Director van cvc Capital Partners Group s.a.**Mr. H.G.J. van Berckel MBA (1960)****Benoemd per:** mei 2007, herbenoemd in mei 2010**Commissie:** Voorzitter Audit Commissie**Aftredend:** mei 2014**Andere functies:** Partner in cvc Capital Partners Nederland en onder andere commissariaten bij Van Gansewinkel Groep BV en Schuitema NV**H.M. Holterman RA (1955)****Benoemd per:** 1 januari 2010**Commissie:** lid Audit Commissie**Aftredend:** volgens rooster in mei 2012**Andere functies:** lid Raad van Bestuur Reggeborgh Groep, commissaris bij North Sea Group BV**D. Wessels (1946)****Benoemd per:** mei 2007**Commissie:** lid Remuneratie-, Selectie- en Benoemingscommissie**Aftredend:** conform rooster in mei 2011**Voorheen:** lid Raad van Bestuur VolkerWessels**Andere functies:** commissariaten bij onder andere Riessen Metaal BV, Meatpoint BV, W. Wessels Rijssen BV en Norit International BV en diverse andere bestuurlijke functies

Van links naar rechts: D. Wessels, R.L.J. van Rappard, H.M. Holterman, H.G.J. van Berckel en A. Baan.

1.6 Aandeelhoudersinformatie

Belangrijke data

3 maart 2011	Publicatie jaarcijfers 2010
12 mei 2011	Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders
19 mei 2011	Betaalbaarstelling dividend over het boekjaar 2010
1 september 2011	Publicatie halfjaarcijfers en mededeling over de vooruitzichten voor 2011

Dividendbeleid

VolkerWessels voert een dividendbeleid, waarbij – bijzondere omstandigheden daargelaten – de payout circa 40% bedraagt van het nettoresultaat. De overige 60% wordt toegevoegd aan de reserves. In principe wordt het dividend in contanten betaald.

Dividend over 2010

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders wordt voorgesteld de gehele winst ad € 86.761.000 te bestemmen voor uitkering van dividend van € 2,59 per aandeel.

Gegevens per aandeel (EU-IFRS)

(x euro 1,-)

	2010	2009	2008
Nettowinst	2,59	2,71	4,34
Dividend	2,59	2,71	2,00

Aandeelhouders

Het gehele aandelenkapitaal wordt gehouden door Victor Holdings bv.

UBO verklaring inzake WWFT (wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme)

Er is/zijn geen aandeelhouder(s) (natuurlijke perso(n)en), die onmiddellijk dan wel middellijk een belang houdt/houden van meer dan 25% van het geplaatst kapitaal in Koninklijke Volker Wessels Stevin nv dan wel dat er geen aandeelhouder(s) (natuurlijke perso(n)en) is/zijn, die meer dan 25% van het stemrecht kan/kunnen uitoefenen.

2. VERSLAG VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

Aan de aandeelhouder

Hierbij treft u het door de Raad van Bestuur opgestelde jaarverslag over het boekjaar 2010 aan, waarin de jaarrekening over 2010 is opgenomen. Deze jaarrekening is door KPMG Accountants NV gecontroleerd en van een goedkeurende verklaring voorzien. Deze verklaring is in het jaarverslag opgenomen (pagina 137). De jaarrekening is door ons met de externe accountant besproken en vervolgens goedgekeurd in onze vergadering van 2 maart 2011.

In de op 12 mei 2011 te houden Algemene Vergadering van Aandeelhouders zal u worden verzocht de jaarrekening over 2010 en het door de Raad van Bestuur daarin verwoorde voorstel voor de winstbestemming en winstverdeling vast te stellen. De Raad van Commissarissen heeft dit voorstel goedgekeurd in de voormelde vergadering van 2 maart 2011.

Tevens zullen wij u verzoeken om de Raad van Bestuur décharge te verlenen voor zijn bestuur over het boekjaar 2010 en de Raad van Commissarissen voor het door hen uitgeoefende toezicht in het afgelopen boekjaar 2010.

Het in 2010 behaalde resultaat is conform de eerder uitgesproken verwachting solide en bedraagt € 87 miljoen.

De Raad van Commissarissen constateert dat de Vennootschap in het verslagjaar, ondanks het feit dat 2010 gekenschetst wordt als een zeer moeilijk jaar in bepaalde marktsegmenten als gevolg van teruglopende activiteiten in met name de bouw en vastgoedontwikkeling, weer goed stand gehouden heeft en goed heeft gepresteerd.

In 2010 hebben de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur vijf keer gezamenlijk vergaderd. Behoudens bij de vergadering in december, waarvoor de heer Van Rappard was verhinderd, waren alle commissarissen bij de vergaderingen aanwezig.

In de vergaderingen is onder andere in het kader van de door de Raad van Bestuur geformuleerde doelstellingen voor de jaren 2010 – 2012 gesproken over de strategie van de Raad van Bestuur en het daarmee samenhangende beleid en de organisatie- en bestuursstructuur van VolkerWessels.

In de betreffende vergaderingen is tevens aandacht geschonken aan de financiële positie van de onderneming, het (des)investerings- en acquisitiebeleid en voorts aan de volgende onderwerpen:

- De vaststelling van en de beheersing van de interne risicoprofielen van de werkmaatschappijen van VolkerWessels;
- Het tenderproces en de uiteindelijke inhoud van de inschrijvingen van de consortia waarin VolkerWessels participeerde voor de DBFM projecten waaronder A12 en MAVA A15, evenals de evaluatie daarvan;
- Het beleid van VolkerWessels ten aanzien van het verstrekken van parent company garanties in het kader van DBFM projecten;
- Het inkoopbeleid van VolkerWessels;
- De melding van en acties naar aanleiding van beweerde integriteitschendingen;
- Het ICT beleid van en daaraan gekoppelde plan van aanpak voor verbetering van de ICT binnen VolkerWessels;
- De positie van het Pensioenfonds VolkerWessels in het bijzonder in het kader van de dalende marktrente en de hogere levensverwachting waarmee het Pensioenfonds moet rekenen en daarmee samenhangende de vraag of het hebben van c.q. voortzetten van een eigen pensioenfonds in de huidige marktomstandigheden en gezien de stringente eisen van DNB ten aanzien van het managementsysteem wenselijk is;
- De netto schuldpositie en de ontwikkeling van het werkkapitaal binnen de VolkerWessels entiteiten;

- De verkrijging van en de voorwaarden voor een zogenaamde Forward Start Faciliteit, een nieuwe concern herfinanciering c.q. kredietfaciliteit voor de jaren 2012 t/m 2015, waarvoor de Raad expliciet goedkeuring heeft verleend;
- De situatie van de bedrijven in het Verenigd Koninkrijk (VK) na de beslissing van de overheid aldaar om grote bezuinigingen door te voeren in de publieke sector en dienstverlening als gevolg van de grote overheidstekorten;
- De behandeling en afwikkeling van een aantal claims van VolkerRail UK in het Verenigd Koninkrijk (VK);
- Het ontwikkelen en vaststellen van veiligheidsbeleid van VolkerWessels en het ombuigen van de veiligheidscultuur binnen het VolkerWessels concern;
- De informatieverstrekking over de gang van zaken bij een aantal grote projecten, waarbij het concern – al dan niet in samenwerking met derden – is betrokken zoals diverse spoedwet contracten, die worden uitgevoerd door KWS Infra BV, Van Hattum en Blankevoort BV en Vialis BV, het HVVOS-project waar HOMIJ Technische Installaties BV betrokken was bij de renovatie van en het onderhoud aan de Haringvliet- en Volkerraksluizen en het doen van aanbiedingen voor en de uitvoering van diverse kabelleg projecten door Visser & Smit Marine Contracting BV ten behoeve van windmolenparken in de Noordzee, de Baltische zee en bij de kust van Groot Brittannië;
- Het management development beleid van het concern;
- De ontwikkeling en uitbreiding van de orderportefeuilles van de werkmaatschappijen in de diverse sectoren en landen waarin het concern actief is.

Aan de Raad van Commissarissen zijn in het verslagjaar de volgende acquisities gemeld, en waar nodig heeft de Raad van Commissarissen goedkeuring gegeven:

- De overname van het Roemeense bedrijf The Badger Industrial Services SRL door Visser & Smit Hanab BV. Deze overname is vooral gericht op uitbreiding van de engineeringcapaciteit ten behoeve van industriële projecten van Visser & Smit Hanab BV.
- De koop van het in Canada gevestigde bedrijf H. Wilson Industries Ltd. door Volker Stevin Contracting Ltd. Wilson is gespecialiseerd in infrastructuur, wegebouw en onderhoud en is voornamelijk actief in het noordelijk deel van de provincie Alberta.
- De overname door De Veluwezoom BV van activa, waaronder een aantal onderhanden werken en ontwikkelingsprojecten, en personeel van Verkerk BV nadat laatstgenoemde onderneming failliet was gegaan.
- De overname van 50% van de aandelen in Van Garderen & Dekker Vastgoedontwikkeling Golfbaan Domburg BV door VolkerWessels Bouw en Vastgoedontwikkeling Deelnemingen II BV. Door deze overname is VolkerWessels betrokken bij de ontwikkeling en realisatie van hotelappartementen en een 9 holes golfbaan alsmede een aantal koopappartementen en -villa's.
- In Noorwegen hebben wij een positie genomen in een steengroeve (NSE).

De volgende desinvesteringen zijn in het verslagjaar door de Raad besproken en goedgekeurd:

- Verkoop van het 50% belang in East-West E-ticketing BV te samen met de openbaar vervoeractiviteiten (inclusief activa en passiva) van Vialis Public Transport BV aan Thales Nederland BV.
- De afsplitsing van 50% van Matex Vastgoed I en Matex Vastgoed III aan Storm II BV.

Daarnaast is goedkeuring verleend voor de verkoop van MCH (Munt Centrale Holland) door PCH Holding BV aan G4S Cash Solutions Ltd., welke in het boekjaar 2011 zijn beslag zal vinden alsmede voor de verkoop van de railactiviteiten van VolkerRail in Duitsland aan Hering Gleisbau GmbH, hetgeen is gerealiseerd in januari 2011.

In het verslagjaar is de Audit Commissie van de Raad van Commissarissen tweemaal bijeen geweest. De Audit Commissie bestaat uit drie afgevaardigden van de Raad van Commissarissen te weten de heren H.G.J. van Berckel (voorzitter), A. Baan en H.M. Holterman. De Audit Commissie heeft het halfjaarbericht 2010 en de jaarrekening 2009 besproken met de externe accountant. Van deze besprekingen is verslag gedaan in de daarop volgende vergaderingen van de Raad van Commissarissen.

Tijdens de vergaderingen van de Audit Commissie is daarnaast het functioneren van, de relatie met en de kwaliteit van de externe accountant besproken.

In de Commissie zijn verder specifieke onderwerpen van financiële aard aan de orde geweest, zoals:

- De omvang en complexiteit van het VolkerWessels concern en de mogelijkheid om te vereenvoudigen;
- De ontwikkelingen met betrekking tot het Pensioenfonds VolkerWessels in verband met de gewijzigde omstandigheden waaronder de eisen van DNB met betrekking tot beleggingsbeleid en het risicomanagement systeem en de hogere eisen die worden gesteld aan governance en het besturen van pensioenfondsen;
- De beheersing van werkkapitaal;
- De fiscale en claim positie van de Vennootschap alsmede de status van dubieuze debiteuren;
- De kwaliteit van de organisatie en haar medewerkers;
- Het risicoprofiel van VolkerWessels;
- Interne en externe risicobeheersing.

De Remuneratie, Selectie- en Benoemingscommissie van de Raad van Commissarissen, bestaande uit de heren A. Baan en L.R.J. van Rappard en D. Wessels, is gedurende het verslagjaar eenmaal bijeen geweest. Gedurende de bespreking is het presteren van de afzonderlijke leden van de Raad van Bestuur besproken en zijn de honorering en verdere emolumenten van de leden van de Raad van Bestuur vastgesteld met in achtneming van het door de Aandeelhouder vastgestelde beloningsbeleid.

Glasvezelaansluitingen

Nederland 'verglaast'. Steeds meer huishoudens beschikken over een glasvezelaansluiting voor snelle datacommunicatie.

Het onderdeel Fiber to the Home van VolkerWessels Telecom legt deze glasvezelverbindingen aan.

Voor een verslag van het gevoerde remuneratiebeleid wordt verwezen naar pagina 60 van het jaarverslag.

De in 2005 vastgestelde algemene profielschets van de Raad van Commissarissen is opgenomen op de website van de Vennootschap. De samenstelling van de Raad is in het verslagjaar niet gewijzigd en is in het jaarverslag opgenomen op pagina 17. In de profielschets van de Raad van Commissarissen wordt afgeweken van de algemene verwachtingen rond diversiteit gezien de eigendomsverhoudingen van de onderneming.

Gedurende het verslagjaar is naar het oordeel van de Raad van Commissarissen de best practice bepaling III.2.1. van de Corporate Governance Code nageleefd. Zoals op bladzij 17 (samenstelling Raad van Commissarissen) is opgenomen, is de heer Wessels voorafgaand aan zijn benoeming tot lid van de Raad werkzaam geweest als lid van de Raad van Bestuur van VolkerWessels.

De Raad van Commissarissen heeft in het verslagjaar een aanvang genomen met het evalueren van zowel haar functioneren als geheel als van haar leden afzonderlijk. Ook de evaluatie van het functioneren van de Raad van Bestuur en haar afzonderlijke leden is in 2010 gestart.

In mei 2010 is conform het geldende rooster van aftreden de heer H.G.J. van Berckel afgetreden en herbenoemd als commissaris voor een periode van 4 jaar.

In mei 2011 zullen zoals in het jaarverslag 2009 reeds aangekondigd de heren Wessels en Van Rappard op grond van het geldende rooster aftreden. Beide heren hebben zich herbenoembaar verklaard en de Raad is voornemens om de beide heren te herbenoemen. De Centrale Ondernemingsraad heeft afgezien van het doen van aanbevelingen in verband met de vacatures die ontstaan in mei 2011. In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders in mei 2011 zal de aandeelhouder eveneens in de gelegenheid worden gesteld aanbevelingen te doen voor het vervullen van de vacatures die zijn dan wel zullen ontstaan in mei 2011.

De Raad van Commissarissen geeft hierbij kennis van het feit dat per mei 2012 conform rooster van aftreden de heer H.M. Holterman aftredend is als lid van de Raad. De Raad draagt de heer Holterman voor herbenoeming van een periode van 4 jaar voor. Aan de Centrale Ondernemingsraad zal gevraagd worden of zij een aanbeveling wenst te doen voor de vacature die in mei 2012 zal ontstaan.

In 2010 heeft wederom constructief overleg plaatsgehad tussen de Centrale Ondernemingsraad en een delegatie van de Raad van Commissarissen.

Op dit moment is er geen behoefte aan nadere training of opleiding van de Raad als geheel of van individuele leden.

De Raad van Commissarissen spreekt ten slotte haar waardering en complimenten uit voor de wijze waarop de Raad van Bestuur en alle overige medewerkers/-sters zich hebben ingezet om te komen tot het behaalde resultaat.

A. Baan

Voorzitter Raad van Commissarissen

3. VERSLAG VAN DE RAAD VAN BESTUUR

3.1 Algemeen

‘Kansen voor
infrastructuur,
energie-, water- en
communicatie-
netwerken’

Verbreding A2

De combinatie A2 HoMa heeft de snelweg tussen Holendrecht en Maarssen verbreed naar 2x5 rijbanen plus twee vluchtstroken. kws Infra is met externe partners Boskalis en Mourik verenigd in de projectcombinatie A2 HoMa. Van Hattum en Blankevoort is verantwoordelijk voor de kunstwerken, Holland Scherm voor geluidsschermen en Vialis regelt het Dynamisch Verkeersmanagement, nieuwe bewegwijzering en vervangt de verkeerssignalering. Ook Volker Staal en Funderingen, vws Geotechniek, Aveco de Bondt en Smits Neuchâtel zijn bij het project betrokken.

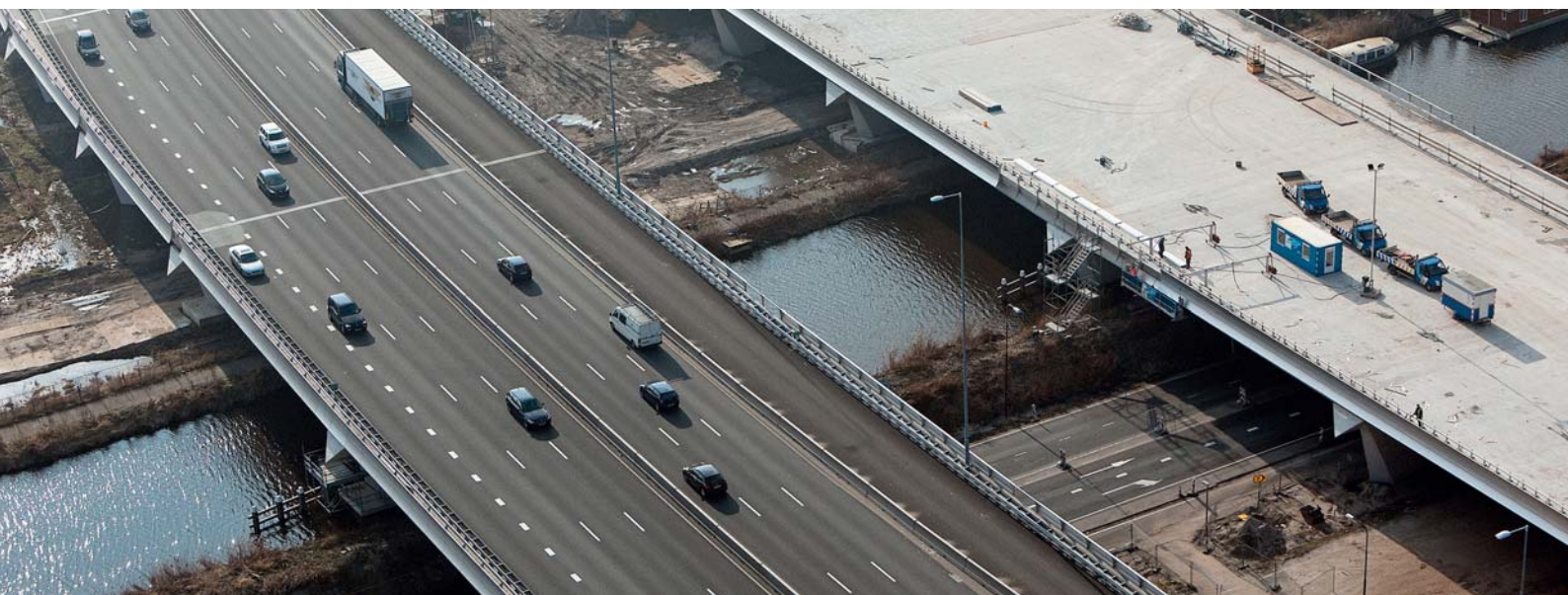
2010 kenmerkte zich door moeilijke marktomstandigheden, met name in de woning- en spoorwegbouw. De omzet is niettemin slechts licht gedaald omdat we in staat waren kansen te verzilveren op het gebied van infrastructuur, energie-, water- en communicatienetwerken. De marge bleef nagenoeg gelijk en de orderportefeuille groeide met 14 procent naar € 5,1 miljard. De vooruitzichten voor VolkerWessels zijn daarmee goed.

Ten aanzien van zowel woningbouw als vastgoedontwikkeling is sprake van een moeizame markt. De woonconsument heeft een verminderd vertrouwen als gevolg van de economische situatie en de politieke onzekerheid rondom de hypotheekrenteaftrek. Bovendien is de bereidheid tot financieren bij banken afgenomen. Ook de woningcorporaties stonden fors op de rem als gevolg van de gewijzigde financieringssituatie en het gewijzigd overheidsbeleid. Ditzelfde geldt voor de kantorenmarkt. Positief was de industriebouw met voor VolkerWessels een aantal mooie opdrachten voor energiecentrales.

Op de Nederlandse markt voor infrastructuur was sprake van een redelijke markt in de wegenbouw als gevolg van de spoedwetprojecten van de Rijksoverheid die overlopen naar 2011 en verder. De private markt was slecht en die van lagere overheden steeds matiger. Spoorwegbouw staat (inter)nationaal onder sterke druk. De markt voor energie- en waterinfrastructuurprojecten was prima. Dit hangt samen met de ambitie van Nederland om Europese gasrotonde te worden, de herontwikkeling van de olievelden Schoonebeek, de aanleg van windmolenparken en CO₂-netwerken. De markt voor de aanleg van telecomnetwerken stagneerde door vertraging in investeringsprogramma's van service providers. In het buitenland hadden wij een moeilijk jaar in het Verenigd Koninkrijk (VK), maar maakten wij een voorspoedige ontwikkeling door in Canada.

VolkerWessels heeft een consistente strategie waarin het gaat om operational excellence, verbreding van de positie in de waardeketen en marktleiderschap.

In 2010 waren we in staat om onze *operational excellence* in te voeren en te verbeteren door kwaliteitsverbetering, onder andere in projectbeheersing en door een verdere kostenfocus te implementeren. Ook ten aanzien van optimalisering van werkkapitaal boekten we vooruitgang.

‘Een bredere positie in de waardeketen’

Met onze *verbreding van de positie in de waardeketen* speelden we ook in op de trend dat steeds vaker integrale complexe projecten worden aangeboden. Door een goede samenwerking tussen bedrijven en disciplines zijn we in staat om duurzame oplossingen van hoge kwaliteit te leveren. De markt selecteert bij deze projecten niet alleen op prijs maar ook op kwaliteit en dat levert ons kansen op. Een voorbeeld van een dergelijk project is De Zorgacademie, een DBFMO-project (design, build, finance, maintenance and operate), dat in 2010 in consortium (VolkerWessels en Vebego) is verworven. De bouw, voor verschillende onderwijsinstellingen, is in het verslagjaar van start gegaan. Andere voorbeelden van opdrachten die naadloos passen bij ons streven naar een bredere positie in de waardeketen zijn een vijfjarig contract met Schiphol voor het beheer van alle ruim 39.000 parkeerplaatsen, een groot onderhoudscontract voor 10 jaar voor een snelweg in Alberta, een contract voor de installatie van kabels voor het London Array offshore windmolenpark in Engeland en de opdracht om kabels te leggen ten behoeve van de aanleg van Baltic 2, een windmolenpark in de Baltische zee. Deze opdrachten benadrukken onze positie in de waardeketen en laten ook zien dat we werken aan duurzame oplossingen. Onze brede kennis en jarenlange ervaring wordt door de markt herkend.

In 2010 waren wij in staat om verder vorm te geven aan ons streven naar *marktleiderschap* in Nederland, bijvoorbeeld in de markt voor het aanleggen en onderhouden van telecommunicatienetwerken. Wij zien een groei op het gebied van glasvezelnetwerken en ook de mobiele netwerken worden de komende jaren verder uitgerold. VolkerWessels Telecom heeft in deze marktsegmenten een toonaangevende positie. In Canada zijn onze werkzaamheden uitgebreid op het gebied van infrastructuur, wegebouw en onderhoud, en ook in het Verenigd Koninkrijk is onze positie versterkt door een bundeling van krachten.

Een belangrijke investering is gedaan in de Stemat Spirit, het schip dat windmolenparken op zee met elkaar verbindt door middel van het aanleggen van kabels en daarmee bijdraagt aan de duurzaamheidsdoelen van Europese overheden. VolkerWessels is leidend bij tal van duurzame initiatieven: windmolenparken, energiecentrales op basis van getijden en golven, energieneutrale kassen en woningen, CO₂-aanwending voor tuinders en slim hergebruik van olievelden.

Specifieke zaken over organisatie (aanpassingen)

- Per 31 december 2010 fuseren Planoform Vastgoedontwikkeling, De Koning Wessels Vastgoed en VolkerWessels Vastgoed. Onder de laatste naam gaat de nieuwe onderneming werken vanuit één locatie. Hierdoor is een krachtige, landelijk werkende vastgoedontwikkelaar ontstaan.
- Om beter in te spelen op de marktsituatie is de afdeling Infra & Industrie van HOMIJ Technische Installaties afgescheiden. HOMIJ Technische Installaties BV (bestaande uit de divisie Utiliteit, inclusief Networks en HTFM) wordt als zelfstandige entiteit ondergebracht bij VolkerWessels Bouw en Vastgoedontwikkeling BV.
- De voormalige afdeling Infra & Industrie van HOMIJ Technische Installaties is ingebracht in I en I Electro BV, welke vennootschap een nieuwe naam heeft gekregen: Volker Infra Systems BV (VIS). Volker Infra Systems is ondergebracht bij het segment Infrastructuur Nederland. Van dit segment maken voorts de volgende werkmaatschappijen deel uit die eveneens werkzaam zijn in de infrastructuur: kws Infra, Van Hattum en Blankevoort en Vialis. Met de toevoeging van Volker Infra Systems kan nog beter worden ingespeeld op de vraag naar een steeds meer integrale aanpak van grote werken en op veranderingen in tunneltechniek, verkeersmanagement en meerjarig onderhoud.
- VolkerWessels Bouw- en Vastgoedontwikkeling BV nam circa 30 medewerkers en een deel van de activiteiten van Verkerk Bouw BV over. De overname heeft betrekking op alle bouwprojecten en een deel van de vastgoedprojecten van het bedrijf uit Zevenaar. De activiteiten zijn ondergebracht bij Veluwezoom Verkerk Bouw BV.

Verder werd de acquisitie van H. Wilson Industries Ltd. in april gerealiseerd, gespecialiseerd in infrastructuur, wegebouw en onderhoud en voornamelijk actief in het noorden (oliewinningsgebieden) van de Canadese provincie Alberta. In het Verenigd Koninkrijk (VK) werd Quickseal overgenomen,

specialist in ‘waterproofing’ en betonreparaties, en in Roemenië is de acquisitie afgerond van het ingenieursbureau The Badger Industrial Services.

In het verslagjaar is in een aantal ondernemingen, die minder goed bij de kernactiviteiten en de groei-strategie passen, gedesinvesteerd. Op de Nederlandse markt gaat het hierbij om openbaar vervoer activiteiten, gerelateerd aan betalingen door de reizigers, en Munt Centrale Holland. In Duitsland werden de railactiviteiten – die in de Duitse markt onvoldoende omvang hadden – afgestoten (uitvoering per januari 2011).

3.2 Human Resource Management

Human Resource Management

(Gemiddeld aantal medewerkers)

	2010	2009
Nederland	12.036	11.925
Verenigd Koninkrijk	2.169	2.323
België	442	503
Duitsland	708	766
Overig Europa	416	286
Canada/Verenigde Staten	780	796
	16.551	16.599

‘De beste medewerkers binden door professionele ontwikkeling’

Algemeen

Ook in dit verslagjaar heeft Human Resource Management (HRM) onverminderd veel aandacht gekregen. Met het oog op een duurzame ontwikkeling van de onderneming richten wij ons op het aantrekken en aan ons binden van de beste mensen. Juist in uitdagende marktomstandigheden is het essentieel de kwaliteit van onze mensen waar mogelijk te ontwikkelen.

Dat onze inspanningen worden gewaardeerd door onze medewerkers blijkt uit het jaarlijkse onderzoek van Incompany naar medewerkertevredenheid bij de grootste Nederlandse organisaties. VolkerWessels behaalde de 10e notering. Dit mooie resultaat is tevens de beste notering vergeleken met andere organisaties in de branche.

Wij hebben in 2010 speciale aandacht gegeven aan veiligheid, mobiliteit en integriteit.

Veiligheid

We investeren maximaal in een veilige werkomgeving en willen ten aanzien van dit thema graag een norm stellen in de markt. Essentieel daartoe is dat onze medewerkers waarden en normen op dit gebied delen en dat het bewustzijn niet verzwakt. We toetsen en stimuleren het bewustzijn over veiligheid continu en hebben eind 2009 onze medewerkers uitgedaagd om met ideeën te komen voor verdere ontwikkeling van ons veiligheidsbeleid. Hieruit zijn vier ideeën geselecteerd die vanaf maart 2010 zijn ingevoerd. Vele overige ideeën zijn gebundeld en aan de werkmaatschappijen gedistribueerd, die beoordelen in hoeverre een en ander relevant is voor hun specifieke situatie.

Eind 2010 organiseerden we een druk bezochte COR-themadag en om het veiligheidsbeleid op groepsniveau verder vorm te geven benoemden we eind 2010 een centraal veiligheidskundig adviseur. Deze zal mede op basis van een TNO-onderzoek bijdragen aan de verdere ontwikkeling van het concernbeleid. In 2010 is een Veiligheidsadviesgroep samengesteld met directies en veiligheidsdeskundigen uit onze werkmaatschappijen die onder leiding van de voorzitter van de Raad van Bestuur concrete doelstellingen en acties zullen formuleren.

Veiligheid en integriteit speerpunten in het beleid

Mobiliteit

In 2009 sloten we een mobiliteitsconvenant met de Centrale Ondernemingsraad (COR) om ontslagen in de groep zoveel mogelijk te voorkomen en interne overplaatsingen in de groep te bevorderen. Ook in 2010 zijn bedrijfsonderdelen geconfronteerd met boventaligheid van medewerkers en het convenant droeg bij aan het op elkaar afstemmen van vraag en aanbod in de groep. Binnen ons concern zijn er ook in mindere tijden marktsegmenten die zich goed ontwikkelen zodat vacatures ontstaan. We zetten het convenant dan ook voort, zodat we goede mensen en technische specialisten kunnen behouden voor de onderneming.

Integriteit

Het integriteitsbeleid richt zich op het tot een minimum beperken van frauderisico's, het bewaken van de reputatie en vooral ook het nemen van onze verantwoordelijkheid om een positieve bijdrage te leveren aan onze medewerkers, de markt, het milieu en de samenleving. In 2010 zijn centraal en decentraal verdere impulsen gegeven aan het integriteitsbeleid. De focus ligt op: het vergroten van de transparantie, het verder ontwikkelen van een integere cultuur en beheersing van de integriteitsrisico's. Eind 2010 is een risico-inventarisatie gemaakt. Op basis hiervan worden in 2011, in samenwerking met de Raad van Bestuur en directies, beleid en maatregelen waar nodig geactualiseerd. Dit leidt in elk geval tot het actualiseren van de gedragscode. Deze wordt in 2011 door middel van communicatie en training rond het beleid geïmplementeerd en dient te bewerkstelligen dat alle medewerkers bekend zijn met zaken als de vertrouwenspersonen en de klokkenluiderregeling en handelen naar de gedragscode.

In 2010 zijn er centraal en bij onze compliance officers in de werkmaatschappijen in totaal 28 meldingen gedaan. In 10 gevallen heeft dit geleid tot een beëindiging van de arbeidsovereenkomst; waarvan 4 middels 'ontslag op staande voet'. Een aantal meldingen uit 2009 zijn in 2010 tot een afronding gekomen. Dit heeft in 2010 ook nog eens tot 7 beëindigingen geleid. De 28 meldingen waren divers maar betroffen voornamelijk persoonlijke verrijking, belangenverstrengeling en ongewenst gedrag als bijvoorbeeld agressie en intimidatie.

**Introductie cursus
VolkerWessels Academy**

Tijdens de Introductie cursus van de VolkerWessels Academy krijgen de deelnemers in een uniek programma snel inzicht in de visie en activiteiten van VolkerWessels. Naast de kennisgeving met nieuwe collega's biedt de cursus samenwerkingsmogelijkheden en kansen voor synergie.

Gedragcode en Klokkenluiderregeling

Onze gedragscode en de klokkenluiderregeling zijn gepubliceerd op onze website.

Verhuizing hoofdkantoor

De geplande verhuizing van het hoofdkantoor van Rotterdam naar Amersfoort past in het strategisch perspectief van VolkerWessels. Het nieuwe hoofdkantoor doet recht aan de toezichthoudende rol, de dienstverlenende rol en de verbindende factor die de professionals op het hoofdkantoor zijn voor de werkmaatschappijen. Dit vraagt niet alleen een bepaalde werkwijze en houding van de medewerkers, maar ook specifieke fysieke eigenschappen van het nieuwe kantoorgebouw. Het nieuwe kantoor moet in alle opzichten duurzaam zijn en past ook beter bij het karakter van onze huidige organisatie. Dit visitekaartje voor onze relaties wordt door VolkerWessels zelf ontwikkeld en gebouwd en eind 2011 opgeleverd.

Pensioenen

De pensioenregeling kreeg in 2010 veel aandacht. In ons concern hebben we diverse cao's en diverse pensioenuitvoerders. Eén van die uitvoerders is het Pensioenfonds kvws. In 2010 is er een studie gestart om te onderzoeken of de rechten en aanspraken van deelnemers in dit fonds weer onder te brengen zijn bij het bedrijfstakpensioenfonds. De medewerkers die het betreft zijn hierover geïnformeerd en hun belangen zullen in de besluitvorming uiteraard zorgvuldig worden meegenomen.

Leiderschap

VolkerWessels opereert vaak in complexe omgevingen die sterk onderhevig zijn aan verandering. Samenwerking in de keten en afstemming met belanghebbende partijen is steeds belangrijker bij het succesvol afronden van projecten. Bovendien wordt in toenemende mate gevraagd om verantwoording af te leggen over inspanningen op het gebied van duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Deze combinatie van factoren vraagt om goed leiderschap. Om deze reden heeft de VolkerWessels Academy in 2010 de Masterclass leiderschap ontwikkeld, specifiek voor medewerkers op zwaardere functies. De overige programma's van onze Academy werden bezocht door zo'n 1000 medewerkers, die hiermee hun leiderschaps- en algemene vaardigheden verder ontwikkelden.

Gezondheidsmanagement

In 2010 hebben we onze inspanningen voortgezet om het langdurig ziekteverzuim te verminderen en daarmee de instroom van medewerkers in de wga-regeling te beperken. Dit gezondheidsmanagement omvat een intensievere begeleiding van (langdurig) zieke medewerkers, waarbij uitgegaan wordt van de mogelijkheden van de betreffende medewerker en niet van zijn beperkingen. Het ziekteverzuimpercentage is licht gedaald naar 4,11% (4,19% in 2009).

Centrale Ondernemingsraad

In 2010 is er wederom constructief overleg geweest met de Centrale Ondernemingsraad (COR). Onderwerpen waren onder meer: marktontwikkelingen, intensieve aandacht voor veiligheid, de pensioenregelingen, mobiliteit bij overtoolligheid, het WGA eigen risico dragerschap en de samenvoeging van een aantal bedrijven. Productief overleg was er tevens met de Europese or, waarbij geanticipeerd wordt op de regelgeving die in 2011 van kracht wordt.

3.3 Corporate Responsibility

VolkerWessels wil een positieve bijdrage leveren aan de verduurzaming van onze omgeving en aan de maatschappij in het algemeen. We willen onze verantwoordelijkheden nemen door actief in te spelen op relevante maatschappelijke vraagstukken. Daarom verdient duurzaamheid een prominente plaats in onze bedrijfsvoering. Maar duurzaamheid hoort ook thuis in de bedrijfsvoering van VolkerWessels omdat we met duurzame innovaties en initiatieven marktkansen kunnen benutten en ons in de markt kunnen onderscheiden. Omdat onze opdrachtgevers en andere stakeholders erom vragen en omdat er met duurzame innovaties geld valt te verdienen.

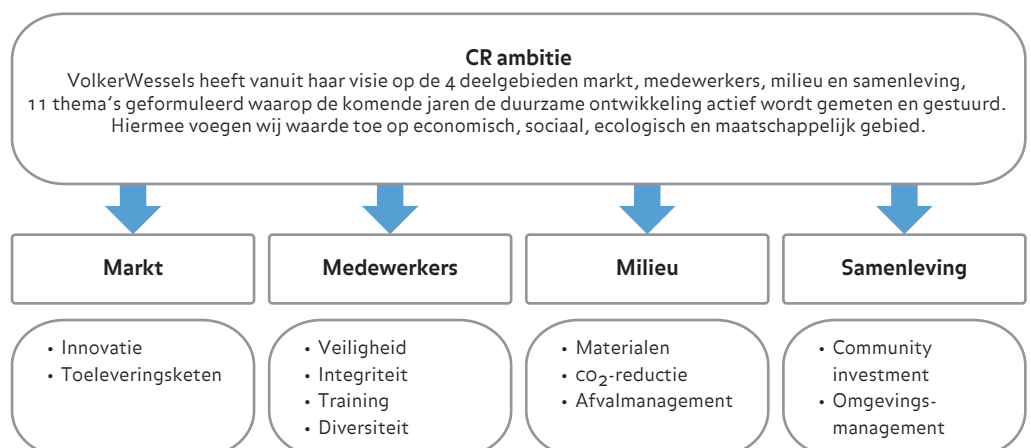
‘Elk initiatief telt’

In 2010 is voor de tweede keer een apart duurzaamheidsverslag gemaakt en we beschouwen deze verslaglegging om diverse redenen als een belangrijke mijlpaal. Ten eerste bundelen we al onze initiatieven op het gebied van duurzaamheid onder de noemer: ‘Elk initiatief telt.’ Ten tweede vormt het verslag een prima basis om onze ambities voor de komende jaren te bepalen. Ook blijkt het een goed instrument te zijn om – zowel reactief als proactief – te communiceren over dit thema. De grotere openheid over ons duurzaamheidsbeleid in 2010 zorgde zowel intern als extern voor meer discussie over dit onderwerp.

Winst maken en duurzaam opereren gaan uitstekend samen. Duurzame innovaties dragen bij aan een gezond financieel rendement en zijn dan ook een belangrijke motor voor onze activiteiten. De precieze invulling van de innovatiestrategie verschilt sterk per werkmaatschappij en dat heeft alles te maken met het karakter van de sectoren waarin die opereren.

Bij het uitvoeren van grote projecten is de aandacht voor duurzaamheid al langere tijd groot. Overheidsinstanties verwachten van opdrachtnemers dat zij duurzaam opereren en geven (financiële) prikkels daartoe. Ook is er op verschillende fronten wet- en regelgeving die duurzaamheid stimuleert en we juichen dat toe. Grote bedrijven hechten steeds meer belang aan duurzaamheid en in goede samenwerking kunnen we aansprekende projecten opzetten. Een mooi en ambitieus voorbeeld daarvan is de toepassing van het ‘Cradle to Cradle’ concept bij een nieuw bedrijvenpark Park 20/20 in Hoofddorp waar de eerste resultaten nu zichtbaar worden.

In een sector als de woningbouw ligt onze uitdaging ten aanzien van duurzame innovaties heel anders. We hebben nieuwe concepten voor energiezuinige woningen ontwikkeld, maar hebben in deze markt ook te maken met afnemers die soms nog moeten worden overtuigd van die concepten. Consumenten onderkennen weliswaar ook het belang van duurzaamheid maar moeten toch vaak geprikkeld worden om dat belang terug te laten komen in hun investeringsbeslissingen. Door middel van een aangepaste marktbenadering – onder meer met gespecialiseerde consultants die voorlichting geven over de lange termijn voordelen van bijvoorbeeld een laag energieverbruik – prikkelen we de markt vraag.

In het afgelopen jaar hebben wij opnieuw gemeten hoe wij presteren op 11 verschillende thema's.

Highlights Corporate Responsibility 2010

'VolkerWessels
koploper in
Transparantie-
benchmark'

Met eerste duurzaamheidsverslag koploper in de Transparatiebenchmark van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

In totaal **69** innovaties (2009: **67**), waarvan **34** duurzaam

CO₂ footprint VolkerWessels Nederland **199** kiloton (2009: **201** kiloton)

Ziekteverzuimpercentage is licht gestegen naar **4,34%** (2009: **4,19%**)

Zes bouwprojecten ontvingen het keurmerk Bewuste Bouwers

Het aantal uren besteed aan training en ontwikkeling steeg naar **286.459** uren (2009: **267.460**)

Het volledige overzicht van de resultaten staat in een apart Duurzaamheidsverslag 2010.

3.4 Financieel

'Orderportefeuille
groeit;
werkkapitaalbeslag
sterk gereduceerd'

Bedrijfsopbrengsten en orderportefeuille

De bedrijfsopbrengsten zijn in 2010 uitgekomen op een niveau van € 4.250 miljoen (2009: € 4.419 miljoen), een daling van € 169 miljoen (3,8%). Ultimo 2010 bedroeg de orderportefeuille € 5.128 miljoen, ten opzichte van € 4.499 miljoen eind 2009 een belangrijke stijging van 14%.

Resultaat (EBITDA en nettowinst)

Het resultaat voor interest, afschrijvingen en belastingen (EBITDA) is in 2010 uitgekomen op een niveau van € 186 miljoen, vergeleken met € 198 miljoen in 2009. Dit is een daling van 6,1%. De nettowinst bedroeg € 87 miljoen en is daarmee 4,4% lager (2009: € 91 miljoen).

In het verslag jaar is een boekwinst van € 34 miljoen op de afsplitsing van het onroerend goed in eigen gebruik gerealiseerd. Anderzijds hebben in samenhang met de economische omstandigheden afboekingen op gronden en verstrekte leningen aan derden plaatsgevonden. Daarnaast zijn er additionele voorzieningen getroffen. De totale last van deze drie posten bedraagt circa € 30 miljoen.

Vermogenspositie

Het balanstotaal is toegenomen met € 266 miljoen tot € 3.429 miljoen (2009: € 3.163 miljoen).

De solvabiliteit ultimo 2010 voor winstbestemming bedraagt 27% (2009: 29%); na winstbestemming 25% (2009: 27%). De doelstelling is een solvabiliteit van tenminste 20% van het balanstotaal, na aftrek van het uit te keren dividend.

Netto schuld / operationeel werkkapitaal

De sterke focus op een verdere vermindering van het werkkapitaalbeslag heeft ook in 2010 tot goede resultaten geleid. Dit komt tot uitdrukking in de netto schuldreductie. Het netto tegoed ultimo 2010 bedraagt € 258 miljoen (ultimo 2009 netto schuld: € 114 miljoen). Deze substantiële reductie hangt

voor circa € 80 miljoen samen met het op andere wijze financieren van een deel van ons vastgoed voor eigen gebruik. Werkkapitaalreductie blijft in 2011 een grote prioriteit houden.

Investerings in materiële vaste activa

De investeringen in materiële vaste activa bedroegen in 2010 € 72 miljoen (2009: € 94 miljoen). De afschrijvingen op materiële vaste activa komen uit op € 79 miljoen (2009: € 71 miljoen).

De investeringen hadden voornamelijk betrekking op vervanging en uitbreiding van materieel voor de operationele activiteiten. Ook is geïnvesteerd in het werkschip de Stemat Spirit, dat inmiddels intensief ingezet wordt voor het leggen van kabels van en naar windmolenparken op zee.

Financiering

Wij voorzien in onze werkkapitaalbehoefte door het aantrekken van een financieringsfaciliteit bij een bankengroep. De huidige financieringsfaciliteit bedraagt € 600 miljoen en eindigt in mei 2012. De financieringsfaciliteit is inmiddels aangepast en verlengd tot eind 2015 door middel van een Forward Start Faciliteit van € 530 miljoen. Op deze wijze handhaven wij de huidige gunstige rente-opslagen tot mei 2012, en hebben wij zekerheid met betrekking tot de beschikbaarheid, voorwaarden en pricing van de financiering voor de komende jaren. Dit is een belangrijk gegeven voor onze toekomst.

‘Lichte groei door goede spreiding activiteiten en kwaliteit orderportfeuille’

Herontwikkeling olieveld Schoonebeek

Het olieveld Schoonebeek in Drenthe is heropend. Met nieuwe technieken stroomt er weer olie door de leidingen. In het consortium met de NAM is Visser & Smit Hanab als volwaardige partner bij het project betrokken, van engineering tot uitvoering. Voor het transport van en naar de boorputten hebben zij alle leidingen aangelegd, zowel boven- als ondergronds. Ook kws Infra, Visser & Smit Bouw en Gebr. Van Kessel waren betrokken bij dit project.

3.5 Vooruitzichten

De vooruitzichten in de laat-cyclische bouwsector verschillen per activiteit. In 2011 verwachten wij dat de markt in Nederland niet herstelt en dat de prijsdruk in Nederland en het Verenigd Koninkrijk onverminderd zal voortduren.

Mede als gevolg van financiële beperkingen bij opdrachtgevers zal de markt voor bouw en vastgoedontwikkeling nog geen stimulans krijgen. De ingezette lichte verbetering in de utiliteitsbouw moet voorsnog bestendig blijken te zijn.

Wat de infrastructuuractiviteiten in Nederland betreft zal het werkaanbod van de Rijksoverheid op peil blijven, mede dankzij de crisis- en herstelwet projecten. De lagere overheden zullen zich in het lopende verslagjaar nog terughoudend opstellen en ook in de private markt verwachten wij nog geen echt herstel.

Op het gebied van energie en infratechniek blijven de meeste markten zich gunstig ontwikkelen, vooral die voor off-shore activiteiten en energie netwerken.

De telecom markt zal een lichte opleving te zien geven, vooruitlopend op een verdere structurele groei.

In het Verenigd Koninkrijk verwachten we ook in 2011 zeer competitieve marktomstandigheden, mede als gevolg van omvangrijke bezuinigingen bij de Britse overheid.

In de Verenigde Staten blijven de marktomstandigheden moeilijk, terwijl we in Canada een continuering van de solide economische situatie verwachten.

DE HAAGSCHE ZWAAN Visser & Smit Bouw heeft 'De Haagsche Zwaan' gerealiseerd; een voorbeeld van complexe utiliteitsbouw. Deze nieuwe eyecatcher onder de kantoorgebouwen in Den Haag is gebouwd in een binnenstedelijk gebied. Opmerkelijk is de uitkragende gevel: die hangt namelijk 12 meter over de Utrechtsebaan heen.

3.6 Verslag per sector

BOUW EN VASTGOED NEDERLAND

Bouw en Vastgoed Nederland
(In miljoenen euro's)

	2010	2009
Bedrijfsopbrengsten	1.183	1.461
Orderportefeuille	2.408	2.222
EBITDA	49	65
Operationeel resultaat	46	60
Operationeel werkkapitaal	331	310
EBITDA/ bedrijfsopbrengsten	4,1%	4,4%
Gemiddeld aantal medewerkers	2.788	2.863

Activiteiten

Op de Nederlandse markt is VolkerWessels voornamelijk actief voor de private markt op het gebied van woning- en utiliteitsbouw, industriebouw en vastgoedontwikkeling. Daarnaast worden activiteiten ontwikkeld op het gebied van bouwtoelevering, -advies, -dienstverlening en installatie-techniek.

Marktontwikkelingen en -positie

Als laat-cyclische sector maakt de bouw en vastgoedontwikkeling in Nederland momenteel een moeilijke periode door. Ten opzichte van het topjaar 2008 zal de bouwproductie in 2011 – 2012 naar verwachting halveren. Volgens het Economisch Instituut voor de Bouwnijverheid (EIB) werden in 2010 62.000 woningen opgeleverd (72.000 in 2009). Voor 2011 verwacht het EIB een bescheiden herstel met in totaal circa 64.000 opgeleverde woningen. Ook onderzoeksinstituut TNO verwacht in haar in december 2010 gepubliceerde 'Bouwprognose 2010 – 2015', dat de bouw zich in deze periode maar beperkt zal herstellen. Het gedaalde (consumenten)vertrouwen, de beperkte beschikbaarheid van financiering en onduidelijkheid over de hypotheekrenteaftrek blijven de sector parten spelen.

Gezien de huidige marktontwikkelingen letten (potentiële) opdrachtgevers bij het gunnen van projecten in toenemende mate sterk op de continuïteit van bouw- en ontwikkelingsbedrijven. Daarnaast zijn voor opdrachtgevers innovatieve en duurzame bouw- en financieringsconcepten in toenemende mate van belang. Regionaal zijn sterke marktposities opgebouwd en wordt de markt bediend met lokale bedrijven en betrokken management.

Strategie

VolkerWessels legt in deze sector de focus op operational excellence. Met een op maat gesneden organisatie kunnen faalkosten worden beperkt en kan de kwaliteit van de producten en diensten toenemen. Planoform Vastgoedontwikkeling, De Koning Wessels Vastgoed en VolkerWessels Vastgoed fuseerden op 31 december 2010 en gaan onder de naam VolkerWessels Vastgoed werken vanuit één locatie. Hierdoor is een krachtige, landelijk werkende vastgoedontwikkelaar ontstaan die zich als risicodragende ontwikkelaar richt op gebiedsontwikkeling, woningbouw, zorgvastgoed en commercieel vastgoed.

1.550

woningen verkocht
(ultimo 2009: 1.209)

459

onverkochte woningen in aanbouw
(ultimo 2009: 353)

46

opgeleverde, onverkochte woningen
(ultimo 2009: 103)

PlusWonen

In Leidsche Rijn werkt Ufkes Apeldoorn aan het project 'De Tuinen van Vleuten'. Hier worden 165 woningen gebouwd volgens het gestandaardiseerde en duurzame concept van VolkerWessels: PlusWonen. De Plus-Woningen worden snel opgebouwd met prefabelementen waarna de afbouw kan beginnen.

Gang van zaken

VolkerWessels werd in 2010 in de woning- en utiliteitsbouw geconfronteerd met een verder dalend werkaanbod in vergelijking met 2009. Hoewel de productie en orderportefeuille redelijk op peil bleven, daalde het aantal nieuwe (woning)projecten sterk. De prijs- en margedruk werd verder verhoogd en financieringsproblemen bij consumenten alsmede liquiditeitsproblemen bij particuliere ontwikkelaars en woningbouwcorporaties zorgden voor een verdere vertraging in de uitvoering van geplande projecten.

De markt voor koopwoningen was in 2010 onveranderd moeizaam, hoewel er regionaal (sterke) verschillen waren. Door VolkerWessels zijn 1.550 woningen verkocht (2009: 1.209). Het aantal onverkochte woningen in aanbouw steeg naar 459 (2009: 353), terwijl het aantal opgeleverde, onverkochte woningen sterk is gedaald naar 46 (ultimo 2009: 103). De introductie van nieuwe concepten, waardoor woningen alsnog bereikbaar worden gemaakt voor een bredere doelgroep, heeft positieve resultaten opgeleverd. De woningbouwcorporaties blijven terughoudend om te investeren in nieuwe projecten.

De kwaliteit van onze producten en dienstverlening heeft in het verslagjaar wederom veel aandacht gekregen. VolkerWessels is op de woningmarkt succesvol met enkele eigen concepten, zoals de Plus-woning en Climate Ready. De Plus-woning kenmerkt zich door efficiënte bouw, gebruik van duurzame materialen, lage kosten, een korte bouwtijd en een grote individuele keuzevrijheid. Met Climate Ready wordt een woning voorbereid op de inbouw van een aantal energie-efficiënte toepassingen, zoals een warmtepomp en zonneboiler. De koper kan, afhankelijk van de individuele situatie, kiezen welke componenten worden ingebouwd. Alle door VolkerWessels gebouwde woningen worden standaard met Climate Ready aangeboden. Door deze integratie worden de voordelen van beide concepten gecombineerd.

In 2010 is opnieuw geïnvesteerd in de verdere ontwikkeling van bestaande concepten, zoals de VolkerWessels Plus-woning en in de ontwikkeling van nieuwe concepten zoals GreenUpgrade. Bestaande woningen (grondgebonden en gestapelde bestaande bouw) worden duurzaam gerenoveerd zodat ze ook op de lange termijn verhuurbaar blijven. Duurzaamheid is hierbij een belangrijk thema.

‘Steeds meer nadruk
op kwaliteit,
duurzaamheid en de
klant centraal’

In de utiliteitsbouw lagen de activiteiten nog steeds op een redelijk niveau, dankzij de overloop van projecten uit voorgaande jaren. In commercieel vastgoed was er ten opzichte van 2009 sprake van een lichte opleving in de retail- en kantorenmarkt. De vraag is echter in hoeverre deze lichte opleving bestendig is. Eigenaren/gebruikers en beleggers blijven terughoudend, evenals de banken die weinig toeschietelijk zijn en de gewijzigde risicoperceptie meewegen bij financieringen. Dankzij enkele grote projecten, zoals de bouw van een aantal energiecentrales, waren onze activiteiten in de industriebouw succesvol.

Projecten

- De Zorgacademie, een bijzonder DBFMO-project (design, build, finance, maintenance and operate) is in consortium verworven. De bouw voor verschillende onderwijsinstellingen is in het verslagjaar van start gegaan.
- Een opvallend project dat in 2010 werd afgerond was onder meer de bouw van het kantoor Carrefour voor Achmea in de Leidse binnenstad.
- In Op Buuren is een nieuw dorp in een historische context aan de Vecht bij Maarssen verder ontwikkeld en gebouwd.
- Begin 2010 werd het nieuwe hoofdkantoor van KPMG in Amstelveen opgeleverd, nadat in 2009 de eerste fase gereed was gekomen.
- Enkele doorlopende projecten in 2010 waren het ROC in Leiden, het nieuwe hoofdkantoor van TNT in Hoofddorp -het duurzaamste gebouw van Nederland- en het nieuwe gemeentehuis van Hardenberg, dat het meest duurzame gemeentehuis van Nederland wordt.
- In 2010 werd verder gebouwd aan het appartementencomplex Calypso in het centrum van Rotterdam en aan het project Maasoever in Venlo.
- In Hoofddorp wordt Park 20/20 ontwikkeld en gerealiseerd, dat het eerste ‘full service Cradle to Cradle kantorenpark’ van Nederland wordt, ontworpen door William McDonough.

Gedurende het verslagjaar is de focus continu gericht geweest op een optimale balans tussen een winstgevende bouwproductie en adequaat werkkapitaalbeheer. In dit kader is steeds een goede risicoafweging gemaakt in de relatie tussen de financiering, de (kwaliteit van de) opdrachtgever en de (onder)aannemer. Bij de verwerving van nieuwe opdrachten speelden de financiële kracht en onze reputatie en die van onze werkmaatschappijen in toenemende mate een doorslaggevende rol.

ASFALTEREN A2 HOOGGELEGEN

Onder het V-vormige Marinus van Tyllerviaduct op de A2 bij Utrecht brengen vier asfaltspreders een nieuwe ZOAB-deklaag aan. Het werk is uitgevoerd door aannemerscombinatie Trajectum Novum, bestaande uit Van Hattum en Blankevoort, KWS Infra, Mourik Groot-Amers, Boskalis en Vialis in opdracht van de Alliantie Hooggelegen. Ook het viaduct is door de combinatie gebouwd en verbindt kantorenpark Papendorp met De Meern en Leidsche Rijn.

INFRASTRUCTUUR NEDERLAND

Infrastructuur Nederland
(In miljoenen euro's)

	2010	2009
Bedrijfsopbrengsten	1.339	1.317
Orderportefeuille	1.116	1.139
EBITDA	35	33
Operationeel resultaat	17	12
Operationeel werkkapitaal	43	161
EBITDA/ bedrijfsopbrengsten	2,6%	2,5%
Gemiddeld aantal medewerkers	5.477	5.466

Activiteiten

Op het gebied van infrastructuur is VolkerWessels actief met civiele werken (beton- en waterbouw voor kunstwerken), wegebouw, verkeersmanagement en verkeerstechniek en op de spoormarkt.

Marktontwikkelingen en -positie

De economische omstandigheden hebben onder meer tot gevolg dat gemeentelijke en provinciale overheden zich, gezien budgettaire beperkingen, in toenemende mate terughoudend opstellen bij het uitgeven van werk op het gebied van infrastructuur. De landelijke overheid heeft als extra impuls infrastructurele werken (spoedprojecten) op de markt gebracht. Opdrachten uit de private markt zijn vanwege het uitstellen of annuleren van onderhouds- en nieuwbouwprojecten vrijwel volledig weggevallen. De markt voor spoorwegbouw en –onderhoud staat (inter)nationaal onder druk.

Steeds vaker worden integrale, complexe projecten aangeboden, inclusief ontwerp (design & construct). Ook wordt het onderhoud na afronding van de bouw vaker aan het contract toegevoegd. Hierbij wordt niet alleen op prijs, maar eveneens op kwaliteit geselecteerd. Op dit punt onderscheidt VolkerWessels zich, onder meer door optimalisering van de samenwerking tussen de werkmaatschappijen. In Nederland zit VolkerWessels in de top-3 ten aanzien van infrastructurele werken en ook in het buitenland neemt onze kracht toe.

Strategie

VolkerWessels wil de huidige positie in de waardeketen verbreden door zowel aan de voorkant op te schuiven in bijvoorbeeld grondstoffen als aan de achterkant activiteiten toe te voegen richting services, dienstverlening, beheer, onderhoud en exploitatie. Goede voorbeelden zijn onze steengroeve positie (NSE) in Noorwegen en wegen (DBFMO). Wij richten ons ook op grote en complexe projecten van de rijksoverheid. Uiteraard worden daarbij doorlopende, monodisciplinaire projecten niet veronachtzaamd. Bij de acquisitie van nieuwe projecten – met veelal nieuwe contractvormen – wordt optimaal samengewerkt tussen de werkmaatschappijen. VolkerInfra, dat in 2009 werd opgericht, speelt een centrale rol in de verwerving, aansturing en coördinatie van grote infrastructurele projecten. VolkerInfra is een intern samenwerkingsverband tussen werkmaatschappijen van VolkerWessels namelijk Van Hattum en Blankevoort, kws Infra, Vialis en VolkerRail. In het kader van ons operational excellence programma, zijn de organisatie en processen dusdanig aangepast dat de steeds complexere projecten goed worden beheerst. De verbeterde procesvoering en systeem-integratie leveren al vanaf de ontwerpfase een kwaliteitsverhoging in de bedrijfsvoering op.

Met onderzoek en ontwikkeling speelt VolkerWessels ook in op een duurzame bedrijfsvoering.

Onderzoek naar verduurzaming van de asfaltproductie – hoger hergebruik van asfalt en vermindering van energieverbruik en CO₂-emissies – is in 2010 afgerond en de techniek zal in 2011 worden geïmplementeerd. Het nieuwe procedé biedt ook profijt bij toekomstige aanbestedingen, nu opdrachtgevers steeds meer belang hechten aan duurzaamheid in de processen van hun toeleveranciers. Met asfaltcentrales beschikt VolkerWessels over een zeer goede landelijke dekking. Met de bouw van een betoncentrale op de Tweede Maasvlakte in een joint venture met Mebin, anticiperen we daar op grote bouwactiviteiten in de komende jaren. Met het verwerven van een participatie in een Noorse steengroeve waaruit hoogwaardige materialen komen voor de asfaltindustrie of spoorbouw, investeren we in leveringszekerheid voor deze strategische materialen.

Bij spoorwegbouw en -onderhoud blijft operational excellence centraal staan. Voorts is er aandacht voor productinnovatie en kennisdeling en -uitwisseling, teneinde lange termijn vitaliteit en continuïteit van de activiteiten te verzekeren. Hierbij streeft VolkerRail ernaar technische kennis uit de railbouw ook in andere segmenten toe te passen, waardoor tegelijkertijd de flexibiliteit wordt vergroot. De marktpositie wordt hiermee via verschillende trajecten versterkt.

VolkerRail Nederland heeft in 2010 naar verwachting gepresteerd, maar niettemin te maken met toenemende prijsdruk en concurrentie door een structureel laag werkaanbod en afname van het marktvolume. Dat heeft geresulteerd in verdere aanpassingen en stroomlijning van de organisatie.

‘Inspelen op integrale, complexe projecten en huidige klant optimaal bedienen’

Op het gebied van verkeerstechniek is dynamisch verkeersmanagement, ofwel het beter benutten van het huidige wegennet met behulp van slimme informatietechnologie, een speerpunt. In 2010 heeft Vialis als eerste in Nederland een grootschalig project afgerond en in exploitatie genomen op de N302. De veiligheid en informatie over de doorstroming wordt gegarandeerd door informatiesystemen in en boven de weg, zoals verkeersregelininstallaties, openbare verlichting, snelwegsignalering, parkeerverwijssystemen en metrosystemen. De vraag naar dynamisch verkeersmanagement wordt onder andere vertaald naar projecten in Rotterdam, Amsterdam, Almere en Zwolle.

Een aansprekend project was de gunning voor de levering, de komende vijf jaar, van de verkeersregelautomaten in Amsterdam, de stad met de meeste verkeersregelininstallaties.

Gang van zaken

Bij projecten voor gemeentelijke en provinciale overheden was sprake van toenemende concurrentie op een beperkter aantal projecten. Ook de private markt is in aantal en omvang van de opdrachten sterk gedaald. Dit werd voor een belangrijk deel gecompenseerd door infrastructurele werken van de landelijke overheid. VolkerWessels heeft een belangrijk deel van dit werk verworven, mede door verbetering van het projectmanagement. Vooral de orderportefeuille in verkeersmanagement groeide sterk. De omzet werd zodoende per saldo op peil gehouden. Mede dankzij organisatorische verbeteringen en procesverbeteringen is het resultaat zelfs gestegen, ondanks hoge aanbestedingskosten en een toenemende prijs- en margedruk.

Projecten

In het verslagjaar was VolkerWessels actief in een aantal grote projecten:

- Van Hattum en Blankevoort en VolkerRail hebben een contract Zuidtak-west voor het spoorproject OV SAAL ondertekend. Voor het westcontract is een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de Combinatie Nieuwe Meer Sporen. De samenwerkingsvorm krijgt de naam Amsterdamse Waltz (Westelijk Alliantie Team Zuidtak).
- In 2010 werd de verbreding van de A2 tussen Maarssen en het knooppunt Holendrecht tot 2 x 5 rijstroken afgerond.
- De aanleg van kademuuren op de Tweede Maasvlakte is in 2010 gestart.
- Een combinatie van kws Infra en Mercon Steel Structures heeft van Rijkswaterstaat opdracht gekregen voor de uitvoering van Kunstwerken Amsterdam-Rijnkanaal Groot Onderhoud (KARGO).

Dit programma omvat groot onderhoud aan 8 boogbruggen. De totale contractwaarde bedraagt ruim € 87 miljoen.

- De combinatie WillemsUnie (een samenwerkingsverband tussen Van Hattum en Blankevoort en kws Infra en de bedrijven GMB en Van den Herik kust- en oeverwerken) heeft van Rijkswaterstaat de opdracht gekregen voor het omleggen van de Zuid-Willemsvaart tussen de Maas en Den Dungen. Met deze opdracht is een bedrag gemoeid van € 150 miljoen.

De aanbesteding van de zogenaamde spoedprojecten van de Rijksoverheid is in het verslagjaar ook goed op gang gekomen. Wij zijn betrokken bij diverse knelpunten die versneld worden aangepakt. De werkzaamheden moeten in het voorjaar 2013 zijn afgerond. Dit jaar zijn de volgende spoedprojecten verworven en gestart:

- Werkzaamheden aan de A1 en A6 tussen knooppunt Watergraafsmeer en Almere Stad-west, inclusief de uitbreiding van de wisselstrook. Ook de A1 tussen Bussum en Eemnes is onderdeel van dit werk.
- Het project N50 Rampspol-Ens dat door de Combinatie Van Hattum en Blankevoort, kws Infra en Boskalis Hollandia is binnengehaald. Voor Rijkswaterstaat is de brug een pilotproject op het gebied van energiegebruik. Energie die vrijkomt bij het afremmen van de beweegbare klep wordt opgeslagen en later weer ingezet om de brug te laten functioneren. Dat gebeurt dan in combinatie met zonnecellen.

De overheid let bij de gunning niet alleen op de prijs maar ook op de kwaliteit: de doorstroming van het verkeer, de samenwerking met de opdrachtgever, de beschikbaarheid van de weg en de mate waarin innovatieve oplossingen worden geboden.

Doorlopende projecten in 2010 waren onder meer:

- De A2 Hooggelegen, het ontwerp en de uitvoering van de verbreding van de A2 ter hoogte van de nieuwe Utrechtse wijk Leidsche Rijn, inclusief de bouw van enkele viaducten, omlieggingen en geluidsweringen. Dit project wordt uitgevoerd in alliantie met Rijkswaterstaat, waardoor de opdrachtgever en de uitvoerende partijen elk voor 50% verantwoordelijk zijn voor de uiteindelijke meer- of minderkosten.
- De aanleg van de Westrandweg in Amsterdam, die met een verhoogd wegdek de A5 gaat verbinden met de tweede Coentunnel. Het project moet in 2013 zijn voltooid.
- De aanleg van de nieuwe spoorlijn Zwolle-Lelystad (Hanzelijn). Dit omvangrijke project zal in 2012 worden afgerond.
- Een groot spoorvernieuwingswerk betrof het traject Leiden-Warmond, waarbij in acht weekeinden 240 kilometer spoor werd vernieuwd.
- Een eerste Prestatie Gericht Onderhoudscontract (PGO) voor het onderhoudsgebied Veluwe werd door VolkerRail opgestart. In dit contract wordt voor een vast bedrag per maand het spoorwegnet beschikbaar gehouden. Tot eind 2013 zal het hele spoortraject van Nederland in twintig van deze PGO's aanbesteed worden.
- Combiplan Nijverdal, waar de N35 die dwars door Nijverdal loopt wordt verlegd en gebundeld met de spoorbaan. De nieuwe weg en het spoor komen deels in een tunnel te liggen. Hierbij komen nieuwe viaducten en bruggen en verplaatst het station naar de tunnelbak. Gevolg is minder files, stank en geluidsoverlast en een veiliger en beter bereikbaar stationsgebied.
- Verbreding van delen van de A27 en de A28 in de omgeving van Utrecht.

Internationaal

De internationale beton- en waterbouwactiviteiten worden o.a. verricht door Volker Construction International. Er werd gestart met het ontwerp, de fabricage, het transport en de installatie van een olieproductieplatform op de Noordzee. Voor het plaatsen en de verankering op de zeebodem wordt een in eigen huis ontwikkelde technologie toegepast. De Duitse wegenmarkt blijft moeilijk, maar biedt op de wat langere termijn zeker perspectieven. Het eerst PPS model voor de Duitse autobahnen, de A8, is overgegaan van de realisatiefase naar een 25-jarig onderhouds- en beheersfase. VolkerWessels maakt deel uit van het consortium.

SCHILDBORING ZEVENAAR Visser & Smit Hanab heeft vier boringen voor de bergbezinkleiding in Zevenaar gerealiseerd. Eén boring had een lengte van 713 meter en is hiermee de langste ooit die door Visser & Smit Hanab is uitgevoerd. Om overlast van werkterreinen en transportbewegingen te beperken is een 'no dig'-methode gebruikt.

ENERGIE, INFRASTRUCTUUR EN TELECOM

Energie, Infratechniek en Telecom
(In miljoenen euro's)

	2010	2009
Bedrijfsopbrengsten	832	795
Orderportefeuille	679	473
EBITDA	29	37
Operationeel resultaat	16	29
Operationeel werkkapitaal	68	75
EBITDA/ bedrijfsopbrengsten	3,5%	4,7%
Gemiddeld aantal medewerkers	3.230	3.060

Energie en Infratechniek**Activiteiten**

De markt Energie en Infratechniek wordt bij VolkerWessels met name bediend door Visser & Smit Hanab voor verbindingen van netwerken en daaraan verbonden installaties voor energie en water.

Marktontwikkelingen en -positie

De markt voor energie- en waterinfrastructuren toont een structurele groei in Europa. Het streven naar verduurzaming van de energievoorziening leidt onder meer tot grootschalige aanleg van voornamelijk offshore windmolenparken die van verbindingen moeten worden voorzien. Verder wordt in Nederland gewerkt aan verbetering van de aardgasinfrastructuur, teneinde een vooraanstaande rol te blijven spelen in de gasvoorziening van West-Europa. Ook de trend in hergebruik van restwarmte en CO₂ en het duurzaam opslaan van CO₂ biedt nieuwe mogelijkheden. Qua kennis en materieel zijn wij goed gepositioneerd om deze kansen als ontwikkelende en risicodragende partij te benutten met innovatieve (energie)concepten.

Strategie

Wij streven naar marktleiderschap in Energie en Infratechniek dat resulteert in een groeiend marktaandeel. Groei kan worden ingevuld op organische wijze en door middel van acquisities. Door middel van CO₂- en gasopslag en exploitatie willen wij onze huidige positie in de waardeketen verbreden. Wij zullen de huidige activiteiten optimaliseren. De strategie is in toenemende mate gericht op een projectmatige aanpak. Door partnering met klanten en adequaat risicomanagement wordt steeds meer waarde geleverd vooral op het gebied van duurzame energieconcepten.

Gang van zaken

Visser & Smit Hanab heeft een goed jaar achter de rug, ondanks de relatief lange en strenge winterperiode. De omzet is met € 37 miljoen toegenomen. In alle markten was sprake van voldoende werkaanbod en er zijn aansprekende projecten gerealiseerd.

Gasunie investeerde veel in de gasinfrastructuur, met als gevolg veel leidingwerk. Bij de aanleg van deze leidingen is veelvuldig gebruik gemaakt van onze geavanceerde las- en boortechneken. Doordat in Nederland de woningbouwmarkt stagneerde was het werkaanbod voor wat betreft nieuwe distributienetwerken tegenvallend. Daartegenover stond veel saneringswerk voor netbeheerders.

Markt voor energie-, water- en telecom-infrastructuur biedt groeimogelijkheden

Een groeiend aandeel van de omzet wordt in het buitenland gerealiseerd. Op het gebied van kabelverbindingen ten behoeve van onder andere offshore windmolenparken gaan we nog internationaler werken. Hierbij speelt het in maart 2010 opgeleverde kabellegschip Stemat Spirit een belangrijke rol. Omdat er langzaam een einde komt aan de investeringen voor gastransportleidingen in Nederland is het de uitdaging om ook de realisatie van gasverbindingen internationaal op te pakken.

Binnen de industriële markt blijven wij een belangrijke speler op het gebied van piping/mechanical projecten met een sterke focus op epc-projecten. De toename van het belang van duurzame energie, met name in de vorm van elektriciteit biedt in toenemende mate kansen voor de onderneming. Met onze positie in de offshore zijn wij in staat om verbindingen te realiseren tussen de offshore windturbines, naar het op land gelegen onderstation en tussen landen onderling. CO₂ (energie)concepten zijn volop in ontwikkeling en we zijn als ontwikkelaar, investeerder, bouwer en exploitant, betrokken bij de realisatie van infrastructuur voor de opslag en distributie van CO₂ en hergebruik van restwarmte.

Met onze brede kennis en kunde op het gebied van ontwikkelen, bouwen en onderhouden van kabel- en pijpleidingverbindingen, netwerken en installaties voor water en energie, zijn wij in de huidige marktomstandigheden in staat succesvol te blijven op de Nederlandse markt en internationaal verder door te groeien.

Projecten

In 2010 waren wij actief in onze thuismarkten Nederland en België, maar ook in het Verenigd Koninkrijk (VK), Ierland, Frankrijk, Noorwegen, Italië, Hongarije, Roemenië, Duitsland, Marokko, Qatar en Dubai.

- Een groot contract werd afgesloten voor de installatie van kabels voor het London Array offshore windmolenpark in Engeland, samen met Global Marine Systems Ltd. Met de opdracht is een bedrag gemoeid van ruim € 122 miljoen, waarvan ruim de helft voor rekening komt van VolkerWessels.
- Visser & Smit Marine Contracting (VSMC) heeft een groot kabelcontract getekend voor windmolenpark op de Baltische Zee voor het Duitse energiebedrijf EnBW. 86 Kabels bieden een geïntegreerde oplossing van alle interne kabelverbindingen van het windmolenpark. Met de opdracht is een bedrag gemoeid van meer dan € 50 miljoen.
- In 2010 werden de ondergrondse gasopslag voor NUON en Eneco succesvol als EPC projecten gerealiseerd. Tevens sloten wij een contract af voor de nieuwbouw van een compressorstation Winksele voor Fluxys.
- Het integrale WarmCO₂ project dat restwarmte en CO₂ afvangt, transporteert en distribueert voor milieuvriendelijke en duurzame glastuinbouw op Biopark Terneuzen, draagt bij aan onze strategie om een ontwikkelend bouwer te zijn in de markt.
- Het bestaande OCAP CO₂ distributienetwerk wordt gekoppeld aan een tweede bron zodat de exploitatie van zuivere CO₂ aan glastuinbouwbedrijven in het Westland en omliggende gebieden verder kan worden uitgebreid.

Deze opdrachten passen uitstekend in de bijdrage die VolkerWessels kan leveren aan duurzame oplossingen.

Telecom

Activiteiten

VolkerWessels Telecom legt onder meer complete vaste en mobiele netwerken aan voor een breed scala van service providers en operators en leveranciers van telecommunicatie apparatuur. Wij zijn ook actief in de bouw van datacenters, de ontwikkeling en de bouw van speciale, innovatieve hoogspanningsmasten (Wintrack) en op het gebied van zonne-energie. Tot slot zijn wij met MCom actief in de markt van e-Ticketing, e-Payment en e-Identity en de daarbij horende shared services en IT-infra.

Marktontwikkelingen en -positie

De markt voor het aanleggen en onderhouden van telecommunicatienetwerken toont een structurele groei, met name op het gebied van glasvezelnetwerken voor woonwijken ('fiber to the home') en bedrijventerreinen. De mobiele netwerken staan de komende jaren in het teken van de verdere uitrol van nieuwe 'long term evolution' (LTE)-netwerken. Als gevolg van de behoefte aan steeds meer bandbreedte is dit een onomkeerbare trend. VolkerWessels Telecom heeft in deze marktsegmenten een toonaangevende positie. Daarnaast hebben wij een goede marktpositie op het gebied van projectmanagement en de bouw van datacenters voor uiteenlopende opdrachtgevers. Op dit gebied komt de brede geïntegreerde kennis en ervaring van ons concern goed tot haar recht. Realisatie van deze datacenters vindt plaats in nauwe samenwerking met HOMU en Wessels Zeist. Complexere datacenters, die veel servers faciliteren moeten duurzaam zijn en vergen een combinatie van veel data- en telecommunicatie infrastructuur, voorzien van voldoende koeling en energie.

Strategie

Samen met klanten streven we naar innovaties en passende oplossingen. Wij vinden het van belang de meeste activiteiten zelf in huis te hebben om daarmee de klanten van de gevraagde kwaliteit te kunnen voorzien. Wij willen, ook op lange termijn, beter presteren dan de markt en streven naar een groeiend marktaandeel.

Gang van zaken

Als gevolg van de economische omstandigheden hebben de grote telecommunicatie operators in het verslagjaar 2010 minder geïnvesteerd dan in het jaar ervoor. Door de daling van de nieuwbouw van woningen en bedrijfsgebouwen daalde ook de vraag naar vaste netwerken en stagneerde de uitrol van nieuwe mobiele netwerken. Hierdoor is de omzet gedaald. Door te sturen op efficiëntie en effectiviteit is het resultaat op peil gebleven en het rendement van de Telecom activiteiten iets verbeterd. De bouw van datacenters liet in 2010 eveneens een stagnatie zien. Onze langere termijn verwachting is echter onverminderd positief, gezien de vele tenders die in het verslagjaar zijn uitgeschreven en de verbeterde orderportefeuille. In verschillende sectoren, zoals beveiliging en zorg, zijn telecommunicatienetwerken van sterk toenemend belang. De ontwikkeling van nieuwe markten zoals hoogspanningsmasten voor de energiesector en zonnepanelen voor de zakelijke markt verloopt voorspoedig. Het in 2009 overgenomen Van Dulmen in Zwijndrecht dat telecomnetwerken aanlegt, presteert naar verwachting. Ook de activiteiten in België verlopen voorspoedig. Na een moeilijk 2009 is 2010 goed verlopen en zijn er mooie opdrachten verworven van onder andere Google en Telenet.

Projecten

- VolkerWessels Telecom was in het verslagjaar onder meer actief bij het verder uitrollen van het mobiele communicatienetwerk C2000 voor overheidsdiensten (politie en brandweer) en in diverse regio's bij de aanleg van glasvezelnetwerken.
- Het partnership met KPN is voor de komende 3 jaar verlengd.
- Bij Ziggo is een aantal regio's verworven voor de aanleg van netwerken.

THE AVENUE Het Avenue Coking Works terrein bij Chesterfield (Engeland) is beschouwd als één van de meest verontreinigde locaties in Europa. vsd Avenue is de organisatie die het 272 hectare terrein gaat saneren. VolkerStevin neemt namens VolkerWessels deel in het consortium met de partijen Deme Environmental Contractors en Sita Remediation.

VOLKERWESSELS VERENIGD KONINKRIJK (VK)

VolkerWessels Verenigd Koninkrijk (VK)
(In miljoenen euro's)

	2010	2009
Bedrijfsopbrengsten	614	588
Orderportefeuille	493	487
EBITDA	-8	1
Operationeel resultaat	-13	-6
Operationeel werkkapitaal	5	37
EBITDA/ bedrijfsopbrengsten	-1,3%	0,2%
Gemiddeld aantal medewerkers	2.140	2.310

Activiteiten

Wij zijn in het Verenigd Koninkrijk (VK) op een breed front actief met onder meer (complexe) projecten op het gebied van civiele bouw, wegen-, spoor-, utiliteits- en industriebouw.

Marktontwikkelingen en -positie

De effecten van de kredietcrisis en de bezuinigingen bij de Britse overheid zijn goed voelbaar. Niettemin is de zichtbaarheid van VolkerWessels in het Verenigd Koninkrijk (VK) sterk verbeterd. De reorganisatie en samenvoeging van de werkmaatschappijen in 2009 heeft in het verslagjaar 2010 direct geleid tot een krachtige positionering, door betere interne samenwerking en een uniforme uitstraling naar de markt. Onze focus ligt op de verdieping van de huidige diversificatie met name in energie en afval.

Strategie

Wij streven naar een toenemend marktaandeel in het Verenigd Koninkrijk (VK) en een breed dienstenpakket. Met een integrale marktbenadering willen wij steeds beter kunnen inspelen op inschrijvingen op grote en complexe projecten, met name projecten in de industrie en infra, die een geïntegreerde aanpak vragen.

Gang van zaken

In het Verenigd Koninkrijk (VK) was in 2010 sprake van een enerverend jaar. Ondanks moeilijke en zeer concurrerende marktomstandigheden is de omzet licht gestegen ten opzichte van 2009. De private markt, zoals voor projectontwikkelaars en beleggers, is voor een belangrijk deel stilgevallen als gevolg van de economische omstandigheden. Hierdoor ontstaat – voor alle spelers – een grotere afhankelijkheid van de door de overheid gedomineerde markten. Niettemin beschikt VolkerWessels voor 2011 over een kwalitatief goed gevulde orderportefeuille. In 2010 was de ontwikkeling bij VolkerHighways stabiel. Het bedrijf heeft een goede marktpositie in Londen en omgeving door met name een langjarig onderhoudscontract in de wegenbouw. VolkerFitzpatrick had een solide jaar met enkele grote civiele werken en een goed orderboek. De activiteiten op het gebied van de commerciële utiliteitsbouw zijn voor een groot deel stilgevallen. De industriebouw daarentegen liet voor het eerst sinds 2008 weer een stijging zien in de orderportefeuille. Per saldo is naar verwachting gepresteerd. Ook VolkerLaser opereerde conform verwachting. Het bedrijf Quickseal werd overgenomen en succesvol geïntegreerd. Quickseal verhoogt door 'waterproofing' en betonreparaties de duurzaamheidsclassificatie van bestaande sociale woningbouw, doordat deze woningen beter geïsoleerd worden. VolkerStevin had te maken met een uitdagend jaar. Er is een samenvoeging van twee locaties en een reorganisatie doorgevoerd, die gezien de orderportefeuille in 2011 resultaat zal opleveren. VolkerRail voelt de effecten van de budgetbesparingen sterk en heeft in 2010 enkele moeilijke (spoorbouw)projecten uitgevoerd. Een belangrijke impuls voor het spoorbedrijf is de opdracht voor het ontwerpen, bouwen en onderhouden van een nieuw light rail-netwerk in en rond Manchester. Deze opdracht is een uitbreiding op het contract en betreft een bedrag van ruim € 330 miljoen. VolkerWessels maakt via VolkerRail UK voor 31% deel uit van dit consortium.

'Sterke positionering
en betere markt- en
financiële positie'

LANGDURIG WEGENONDERHOUD Een sneeuwplough van Volker Stevin Contracting maakt in het zuiden van Alberta (Canada) de wegen sneeuw- en ijsvrij. Volker Stevin Contracting voert het wegenonderhoud uit in het zuidelijke deel van de provincie Alberta voor een periode van 10 jaar. Naast het sneeuw- en ijsvrij maken van de wegen, zijn zij ook verantwoordelijk voor reparaties aan het wegdek, aanbrengen van belijning en onderhoud aan bruggen. Ook ten oosten, westen en ten zuiden van Calgary voert Volker Stevin Contracting wegenonderhoud uit. In totaal is dit een gebied twee keer zo groot als Nederland.

VOLKERWESSELS CANADA / VERENIGDE STATEN (VS)**VolkerWessels Canada / Verenigde Staten (vs)**

(In miljoenen euro's)

	2010	2009
Bedrijfsopbrengsten	217	167
Orderportefeuille	535	183
EBITDA	26	19
Operationeel resultaat	16	13
Operationeel werkkapitaal	94	95
EBITDA/ bedrijfsopbrengsten	12,0%	11,4%
Gemiddeld aantal medewerkers	780	796

Activiteiten

VolkerWessels is in de Verenigde Staten (vs) in de private markt actief met gebiedsontwikkeling (in de regio Seattle) en in de publieke markt onder meer op het gebied van de civiel- en wegenbouw en de aanleg van viaducten. In Canada zijn wij vooral actief in de provincie Alberta met projecten voor de private sector en gebiedsontwikkeling. Ook worden wegen aangelegd en onderhouden.

Marktontwikkelingen en -positie

Als gevolg van de economische crisis is de residentiële markt bijna stilgevallen en de concurrentie in de civiele bouw verscherpt. Dit laatste geldt ook voor de publieke markt. In Canada worden de economische ontwikkelingen in de provincie Alberta vooral door de olie- en gasactiviteiten gedomineerd. Dit heeft tot gevolg dat er sprake is van een solide en stabiele economie.

Strategie

In de Verenigde Staten (vs) is de strategie gericht op het behouden van de marktpositie. In Canada richten wij ons op het verder uitbouwen en versterken van onze positie en marktaandeel op organische wijze en door middel van acquisities.

Gang van zaken

In de Verenigde Staten (vs) waren de marktomstandigheden, conform verwachting, moeilijk. MidMountain Contractors in Kirkland (Washington) heeft een contract van ruim \$40 miljoen getekend met Sound Transit, de overheidsinstelling die verantwoordelijk is voor regionaal openbaar vervoer. Het project omvat onder andere de aanleg van een 2,25 km lange light rail verbinding zodat forensen kunnen doorreizen tot de stations South Tacoma en Lakewood. Het project omvat ook een nieuw spoorviaduct zodat het Noord-Zuid verkeer op Pacific Avenue niet gehinderd wordt. Naar verwachting zal het project eind 2012 worden opgeleverd. Hoewel de orderportefeuille goed is, blijft de Amerikaanse markt onzekere vooruitzichten houden.

In Canada hebben we een goed jaar achter de rug met positieve resultaten. Er is een groot onderhoudscontract voor 10 jaar afgesloten voor een snelweg in Zuid-Alberta (Lethbridge). Tevens is het bedrijf H. Wilson Industries overgenomen, gespecialiseerd in infrastructuur, wegenbouw en onderhoud. Wilson heeft direct bijgedragen aan het resultaat. Gezien de orderportefeuille zijn de activiteiten goed gepositioneerd voor 2011.

'Goed jaar in Canada
met prima
vooruitzichten'

Kadewand Tweede Maasvlakte De Tweede Maasvlakte; dat is de komende twee jaar het domein van de R-B CH135 (Ruston) en werkt als 'collegakraan' van de Liebherr 875. Beide kranen van Volker Stevin Materieel werken aan de aanleg van een kadewand van twee keer één kilometer. De R-B CH135 zorgt voor het oppakken en kantelen van wapeningsnetten om in 40 meter diepe sleuven te plaatsen, die de Liebherr 875 heeft gegraven.

TOELEVERING EN MARITIEM

Toelevering en Maritiem
(In miljoenen euro's)

	2010	2009
Bedrijfsopbrengsten	417	431
Orderportefeuille	222	186
EBITDA	50	54
Operationeel resultaat	13	21
Operationeel werkkapitaal	35	16
EBITDA/ bedrijfsopbrengsten	12,0%	12,5%
Gemiddeld aantal medewerkers	1.986	1.991

Activiteiten

Tot onze toeleveringsbedrijven behoren de materieeldiensten, advies en dienstverlening, transportbedrijven, parkmanagement, maritieme en industriële bouwtoelevering.

Markontwikkelingen en -positie

In 2010 werd 60% van de omzet gerealiseerd voor derden (61% in 2009). In de sector bouwtoelevering stonden door een nog verder krimpende markt en daardoor toenemende concurrentie zowel marge als volume sterk onder druk. Deze markt situatie zal naar onze mening ook in 2011 niet substantieel wijzigen. In de sector advies en dienstverlening werden in 2011 goede resultaten behaald. De dalende resultaten in de bouwtoelevering werden ruimschoots gecompenseerd door activiteiten in de infrastructuur en advieswerkzaamheden op het gebied van duurzaamheid en vernieuwende concepten. Volker Stevin Materieel, die gespecialiseerd materieel levert aan infrastructuurbedrijven, had een goed jaar. Het werkvolume in de infrastructuursector bleef goed op peil. Parkeerbeheer en facilitaire dienstverlening (PCH) behaalde een bevredigend resultaat. Er werd aan het einde van het verslagjaar een groot nieuw managementcontract afgesloten met Schiphol voor, in eerste instantie, vijf jaar. Het contract bestaat uit onder meer het operationeel en technisch beheer van alle ruim 39.000 parkeerplaatsen. Stemat (maritieme dienstverlening) was in het verslagjaar succesvol met de inzet van materieel voor het leggen van kabels ten behoeve van windmolenparken en voor de olie- en gasmarkt. Als gevolg hiervan werd een goed resultaat behaald.

Strategie

In de toelevering en maritieme activiteiten streven wij naar een verdere focus op kosten en intensivering van de interne samenwerking. Door middel van onze activiteiten in parkeerbeheer en facilitaire dienstverlening willen wij onze huidige positie in de waardeketen verbreden. Dit resulteert in een opgaande trend in de omzet en aanverwante continuïteit als gevolg van meerjarige contracten. De Stemat Spirit, een state-of-the-art kabellegschip voor onder meer hoogspanningskabels op zee, werd in maart 2010 opgeleverd en direct ingezet op projecten in de Ierse zee. Dit werkschip wordt onder andere gebruikt bij de realisatie van offshore windmolenparken. Het schip levert een bijdrage aan de ambitie van VolkerWessels om toonaangevend op het gebied van offshore kabelinstallatie te worden. Het kan droogvallen op het strand en is geschikt om in diep en ondiep water te werken. Voor diverse opdrachtgevers is in 2010 onder meer rondom Engeland gewerkt aan de aanleg van een omvangrijk netwerk aan windmolenparken. Het schip wordt de komende twee jaar ingezet op offshore windmolenparken projecten in het Verenigd Koninkrijk (VK) zoals Walney, Ormonde, Sheringham Shoal en London Array. Door onze investeringen in duurzaamheid spelen wij een rol bij tal van initiatieven zoals windmolenparken, energiecentrales op basis van getijden en golven, energie-neutrale kassen en woningen, CO₂ aanwending voor tuinders en slim hergebruik van olievelden, waardoor Europese overheden hun duurzaamheidsdoelstellingen kunnen realiseren. Toekomstige inzet van de Stemat Spirit wordt ook verwacht in andere Europese landen zoals Duitsland, België, Denemarken en Nederland.

'State-of-the-art
kabellegschip
opgeleverd en
operationeel'

REVITALISERING VEENDAM-ZUIDBROEK Spoorwerkers van VolkerRail werken aan een nieuwe openbaar verbinding tussen Veendam en Zuidbroek. Sinds 1953 rijden hier geen passagierstreinen meer. VolkerRail voert het project samen met kws Infra, Volker Stevin Materieel, Volker Stevin Kabelwerken Railinfra, RailCom en ELJA uit. De werkzaamheden bestaan uit het bestaande spoor aanpassen, een tweede spoor aanleggen, spoorbeveiliging en telecomsystemen installeren, een station bouwen en wissels en overwegen plaatsen. In het voorjaar van 2011 zal de eerste passagierstrein Veendam binnenrijden.

4. ALGEMENE INFORMATIE

4.1 Risicobeheer

Risicobeheersing en interne controlesystemen hebben tot doel de belangrijkste risico's waaraan de onderneming is of kan worden blootgesteld, inzichtelijk te krijgen, te mitigeren en/of te monitoren om de realisatie van de gestelde doelen zo goed mogelijk te waarborgen.

Hierbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de decentrale organisatiestructuur van de onderneming en wordt gestreefd naar systemen die passen bij de omvang, aard van de activiteiten en risicoprofiel van de specifieke werkmaatschappijen. Daarbij zijn wij ons ervan bewust dat geen enkel systeem, hoe goed ook, de absolute zekerheid kan bieden dat ondernemingsdoelstellingen worden gerealiseerd of dat alle onjuistheden kunnen worden voorkomen.

VolkerWessels is gestart met een risicobeheersings- en controlesysteem te ontwikkelen hetgeen is gebaseerd op het COSO-raamwerk. In het voorjaar van 2011 zal dit risicobeheersings- en controlesysteem worden uitgerold bij een aantal werkmaatschappijen. Dit risicobeheersings- en controlesysteem stelt de Raad van Bestuur in staat een In Control Statement af te geven.

De interne risicobeheersings- en controlesystemen omvatten zowel algemene als specifieke beheersmaatregelen, die zijn gericht op het beheersen van risico's op ondernemings-, werkmaatschappij- en projectniveau. Voornoemde maatregelen betreffen onder meer:

- een bevoegdheidenschema waarin instructies voor de directies van de werkmaatschappijen worden gegeven op het gebied van onder andere het aannemen van projecten, het aangaan van investeringsverplichtingen en het procuratieschema;
- een planning- en controlcyclus, waarbij periodiek door het operationele management gerapporteerd wordt over de ontwikkeling van de relevante markten, de financiële voortgang van zaken in relatie tot het budget en de financiële en operationele voortgang van projecten; en
- een accounting manual waarin wordt voorgeschreven op welke wijze de interne en externe financiële verslaglegging moet worden ingericht en welke procedures daarvoor moeten worden doorlopen.

'VolkerWessels
investeert in
risicobeheersing'

Wij onderkennen de volgende risicogebieden:

- Algemene risico's;
- Marktrisico's;
- Operationele risico's; en
- Financiële risico's.

Algemene risico's

Reputatie

Wij zijn ons bewust van onze positie in het maatschappelijk verkeer en hechten groot belang aan onze reputatie. Als onderneming die in zeer uiteenlopende marktgebieden opereert met een groot aantal verschillende werkmaatschappijen bestaat het risico dat incidenten bij werkmaatschappijen gevolgen hebben voor onze algemene reputatie. Gebeurtenissen binnen werkmaatschappijen die een reputatierisico met zich mee kunnen brengen worden standaard gemeld bij de Raad van Bestuur.

Integriteit

Wij doen geen concessies waar het gaat om het integriteitsbeleid. De naleving van de gedragscode wordt strikt gecontroleerd en is gecompleteerd met een compliance programma. Incidenten worden onderzocht en kunnen arbeidsrechtelijke consequenties hebben. Daarnaast is integriteit een vast gespreksonderwerp tussen de Raad van Bestuur en de directies van werkmaatschappijen tijdens de reguliere overlegvergaderingen.

Zowel de gedragscode als de klokkenluideregeling zijn gemakkelijk toegankelijk gemaakt voor werknemers. Zij staan onder meer op de intranetsite en op de website van de Groep.

Marktrisico's

De diversiteit van onze activiteiten maakt dat de risico's die verbonden zijn aan de activiteiten in de diverse markten onderling sterk verschillen. Onze diversificatie en geografische spreiding verminderen de gevoeligheid van de onderneming voor wisselende markt- en conjuncturele omstandigheden.

Tevens onderkennen wij marktrisico's ten gevolge van politieke besluitvorming en aanbestedingsniveaus van (semi)publieke lichamen. Vertragingen of plotselinge wijzigingen in politieke besluitvorming en fluctuaties in investeringsbudgetten van overheden kunnen, doordat een substantieel deel van de activiteiten afhankelijk is van door overheden aanbestede opdrachten, van invloed zijn op het niveau van onze bedrijfsopbrengsten. Om deze conjunctureelgevoeligheid te beperken richt VolkerWessels zich nadrukkelijker op langdurige projecten met een meer voorspelbare kasstroom. Voorbeelden van dergelijke projecten zijn onder andere: het vijfjarig onderhoudscontract voor Highway maintenance in Canada met een aanneemsom van circa \$ 400 miljoen, vijfjarige raamovereenkomst met Eurofiber voor de ontsluiting van ruim drieduizend mobiele zendmasten en een vijfjarig contract met Schiphol voor het beheer van parkeerterreinen.

Verder onderhouden wij ter beheersing van deze conjunctuurrisico's regelmatig contact met de politiek en overheidsinstanties om de gevolgen van voorgenomen maatregelen onder de aandacht te brengen.

Operationele risico's

Contract- en projectrisico's

Onze ondernemingen realiseren complexe projecten op basis van een groot scala aan contractvormen. In het verslagjaar is het Tender Information Sheet (TIS) verder verbeterd zodat de risico's nog beter in kaart kunnen worden gebracht. Alle werkmaatschappijen binnen VolkerWessels dienen, voor projecten met een aanneemsom groter dan € 10 miljoen, door middel van dit TIS-formulier toestemming te vragen aan de Raad van Bestuur om te mogen inschrijven voor het desbetreffende project. Voor een groot deel van de projecten is sprake van een vooraf overeengekomen, in meer of mindere mate, vaste prijs. Dit brengt het risico met zich mee dat ten gevolge van fouten in ontwerp, kostenbegroting of uitvoering kosten aanzienlijk hoger uitvallen dan oorspronkelijk begroot. Deze fouten kunnen verliezen en negatieve kasstromen tot gevolg hebben. Duidelijke projectspecificaties, goed vastgelegde afspraken, (technische) projectreviews en goede en volledige kostenbegrotingen, evenals de juridische toetsing van contracten, vormen de basis voor de beheersing van deze risico's. Om het aangaan van ongewenste risico's te voorkomen moeten aanbiedingen die een bepaald bedrag te boven gaan voorafgaand schriftelijk worden goedgekeurd door de Raad van Bestuur c.q. Raad van Commissarissen. Daarbij vormt de risicoinventarisatie van de betreffende aanbidding, naast een review van de calculatie, een belangrijk beslissingscriterium.

Contract- en projectrisico's met betrekking tot projectontwikkeling

Wij ontwikkelen als deel van ons totale activiteitenportfolio ook vastgoed voor eigen rekening en risico. Leegstand en/of tegenvallende verkopen kunnen daarbij aanleiding geven tot verliezen en een te hoog beslag op werkkapitaal. Ter beheersing en voorkoming van deze risico's zijn onder meer de volgende maatregelen van kracht:

- Woningbouwprojecten in Nederland vinden pas doorgang als 70% van de in verkoop gebrachte woningen is verkocht en de financiering ervan door de koper is zeker gesteld;
- Commercieel vastgoedprojecten vinden pas doorgang als het te bouwen object vooraf verkocht is (met beperkte huurgarantie) dan wel grotendeels is verhuurd;
- Investerings in grondposities behoeven de voorafgaande goedkeuring van de Raad van Bestuur.

Verkoop en/of verhuur van vastgoed evenals de totale grondpositie wordt maandelijks in kaart gebracht en daar waar nodig wordt actie ondernomen.

Aansprakelijkheidsrisico

De complexiteit en omvang van de door ons uitgevoerde projecten brengt met zich mee dat fouten in de voorbereiding en uitvoering kunnen leiden tot een aanzienlijke (financiële) aansprakelijkheid. Wij brengen, waar mogelijk, algemene en specifieke uitvoeringsrisico's onder bij verzekeraars. Hierbij worden verzekeringsarrangementen gesloten met partners waarbij continuïteit en solvabiliteit belangrijke aandachtspunten vormen. Verder beperken wij het aansprakelijkheidsrisico voor het concern via aansprakelijkheidsafgrenzingen binnen onze organisatiestructuur.

De projecten binnen ons concern worden geoffreerd en uitgevoerd in samenwerking met derden in vof- of bv-vorm: dit zijn zowel partners uit de branche waarin wij actief zijn als partners daarbuiten. Zowel de afdelingen Juridische Zaken als Fiscale Zaken zijn nauw betrokken bij het vormgeven en beoordelen van deze samenwerkingsvormen.

Acquisities en integratie van bedrijven

Bij het streven naar verdere uitbreiding trachten wij de juiste balans te vinden tussen autonome groei en groei door acquisities. De afgelopen jaren zijn wij actief geweest op het gebied van acquisities, met een aantal kleinere transacties. Bij elke acquisitie ontstaat de mogelijkheid dat het concern wordt geconfronteerd met uiteenlopende maatschappelijke, economische en sociale omstandigheden. Teneinde deze risico's te beperken, werken wij aan voortdurende versterking van de processen voor acquisitie en integratie. De betreffende stafafdelingen op centraal niveau, de werkmaatschappijen en het regionale management worden nauw betrokken bij het uitvoeren van doeltreffende due diligence-onderzoeken en bij het voorbereiden van plannen voor de feitelijke overname en de integratie. Een jaar na overnamedatum wordt de acquisitie nog eens door alle betrokkenen geanalyseerd en wordt gekeken of alle verwachtingen daadwerkelijk zijn gerealiseerd.

Financiële risico's

VolkerWessels deelt het financiële risico op in een tweetal deelgebieden: liquiditeitsrisico en krediet-, rente- en valutarisico's.

Liquiditeitsrisico

Onder liquiditeitsrisico wordt verstaan: het risico dat VolkerWessels niet in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen wanneer deze verschuldigd zijn.

Ons liquiditeitsbeheer is erop gericht ervoor te zorgen dat er altijd voldoende liquiditeit is om aan de verplichtingen te voldoen wanneer deze verschuldigd zijn, zowel onder normale als bijzondere omstandigheden.

De liquiditeitsruimte is gewaarborgd door de in 2007 aangetrokken gecommiteerde financiering van maximaal € 600 miljoen. Deze financiering bestaat uit een term loan van € 300 miljoen en een

kasgeldfaciliteit van € 300 miljoen en deze financiering eindigt in mei 2012. VolkerWessels heeft er voor gekozen reeds in 2010 de financiering te verlengen tot en met december 2015 door middel van een Forward Start Faciliteit. Dit betekent dat de huidige financiering blijft bestaan, onder de huidige voorwaarden en dat oude en nieuwe banken reeds nu geëncmitteerd zijn om aansluitend een kasgeldfaciliteit van € 530 miljoen te verstrekken tot en met 2015.

Voor de financiering zijn financiële convenanten van toepassing, gerelateerd aan de leverage ratio en interest cover ratio. De leverage ratio is de uitkomst van de netto schuld gedeeld door EBITDA. De interest cover toont de EBITDA ten opzichte van de netto rentekosten. De maximale leverage ratio is 2,75 en de minimale interest cover ratio is 5,35. Aan beide convenanten wordt over het boekjaar 2010 ruimschoots voldaan. Voor de nieuwe financieringsfaciliteit is de maximale leverage ratio eveneens 2,75 en de minimale interest cover ratio 5.

In 2010 is een nettoschuldreductieprogramma gestart. Wekelijks wordt gerapporteerd over de hoogte van de netto schuld van zowel VolkerWessels geheel als per groep van bedrijven. Bewustwording en analyse hebben bijgedragen aan een sterke reductie van de netto schuld. De doelstelling voor de komende jaren is om het werkkapitaal verder te reduceren.

Daarnaast is in 2010 veel aandacht geweest voor het rekeningbeheer. Alle rekeningen van groepsmaatschappijen zijn centraal geïncventariseerd en zullen waar mogelijk worden toegevoegd aan de cash pools, zodat de beschikbare cash efficiënt gebruikt kan worden.

Krediet-, rente- en valutarisico's

Kredietrisico is het risico van financieel verlies voor het concern indien een partij waar VolkerWessels een vordering op heeft de aangegane contractuele verplichtingen niet nakomt. Een belangrijk deel van onze opdrachtgevers bestaat uit publieke organisaties (overheden), waardoor het kredietrisico voor dit deel van de omzet minimaal is. Het concern heeft een kredietbeleid vastgesteld en het kredietrisico wordt voortdurend bewaakt. Waar nodig wordt de afnemer aan een kredietbeoordeling onderworpen. Ook binnen onze maandrapportage is het kredietrisico een belangrijke KPI. Waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van vooruitbetalingen om het kredietrisico verder te beperken.

Ons rentebeleid is gericht op beperking van de invloed van wijzigende renteniveaus op het resultaat van de onderneming. Daartoe is voor een deel van de geëncmitteerde financiering een tweetal renteswaps afgesloten ten bedrage van € 100 miljoen en € 250 miljoen. Met het afsluiten van deze renteswaps is de rente gefixeerd op respectievelijk 4,34% en 4,38% (exclusief opslag). De renteswaps lopen tot respectievelijk 2012 en 2014.

Het valutarisico is beperkt aangezien verreweg het grootste deel van de kasstromen binnen het concern plaatsvindt in euro's. Daarnaast worden valutarisico's beperkt door middel van het aantrekken van financieringsarrangementen in lokale valuta voor de werkmaatschappijen buiten de eurozone. De centrale financieringsfaciliteit biedt ook de mogelijkheid om leningen in vreemde valuta aan te trekken. Daar waar toch sprake is van valutarisico's, worden valutaswaps afgesloten.

4.2 Financiering

VolkerWessels voorziet in haar werkkapitaalbehoefte door het centraal aantrekken van een financieringsfaciliteit bij een bankgroep. De huidige financieringsfaciliteit bedraagt € 600 miljoen en eindigt in mei 2012. VolkerWessels heeft er voor gekozen reeds nu de financieringsfaciliteit te verlengen tot eind 2015 door middel van een Forward Start faciliteit ter hoogte van € 530 miljoen. Op deze wijze handhaaft VolkerWessels de huidige gunstige renteopslagen tot mei 2012, terwijl anderzijds VolkerWessels zekerheid heeft met betrekking tot de beschikbaarheid, voorwaarden en pricing van de financiering voor de komende jaren. Dit is een belangrijk gegeven voor de toekomst van VolkerWessels.

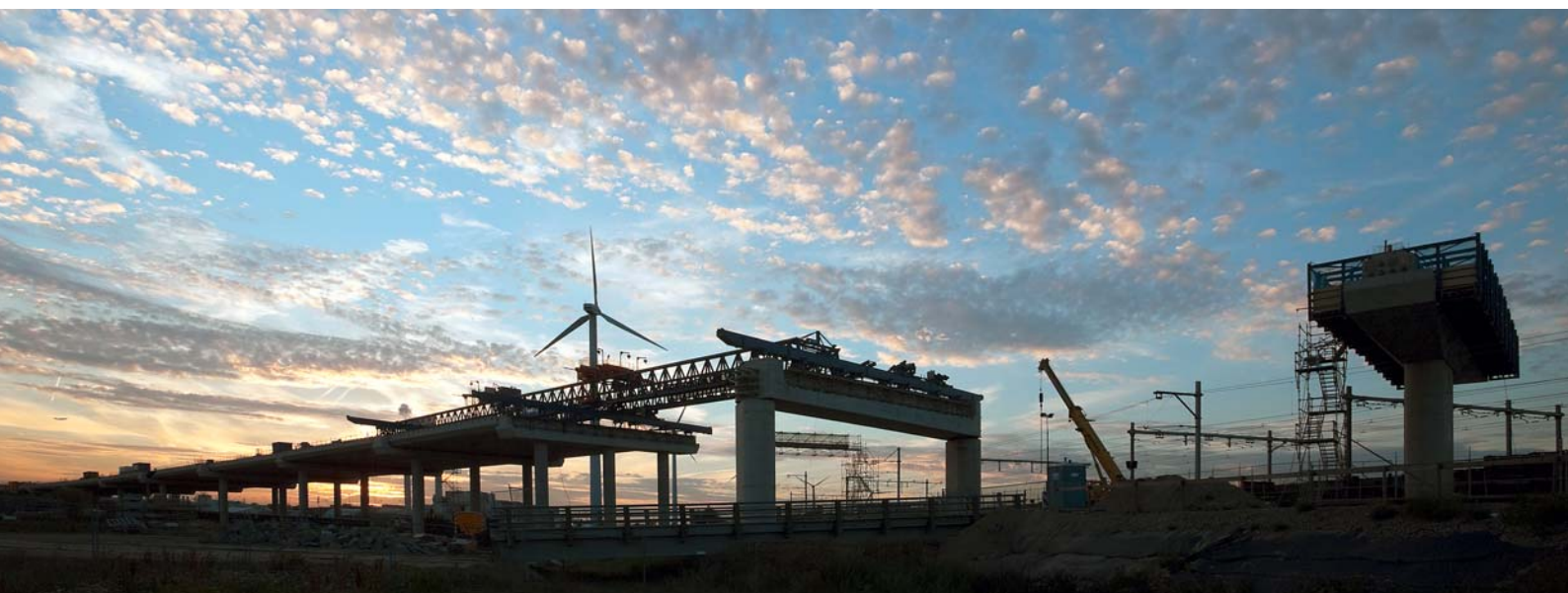
VolkerWessels voldoet ruimschoots aan de voor de financiering overeengekomen convenanten. Voor zowel de huidige als de nieuwe financiering zijn geen zekerheden verstrekt.

Ook maakt VolkerWessels gebruik van de mogelijkheden die er zijn op de geldmarkt om zich te financieren.

VolkerWessels heeft een inhousebank die de financiering van de bedrijven verzorgt. De bedrijven verstrekken zekerheden aan de interne bank als onderpand voor de financiering. Ter financiering van individuele projecten worden projectfinancieringen aangetrokken. Projectfinancieringen worden op non-recourse of limited recourse basis gefinancierd in samenspraak met de Treasury afdeling. Daarnaast zijn de kantoorpanden waarin VolkerWessels zelf gehuisvest is, ondergebracht in een joint venture en separaat gefinancierd.

Westrandweg

Dwars door het Amsterdamse havengebied is Van Hattum en Blankvoort een 3,3 kilometer lang viaduct op 10 meter boven maaiveld aan het bouwen. Bij het project wordt de zogenaamde 'Ligger lanceerder' ingezet, een speciale kraan om overlast voor weggebruikers te beperken. De totale opdracht voor Van Hattum en Blankevoort omvat het ontwerpen en realiseren van 10 kilometer snelweg vanaf knooppunt Raasdorp naar A10 west ten zuiden van de Coentunnel.

4.3 Corporate governance

Wij zijn geen beursgenoteerde onderneming en daarom niet wettelijk verplicht de Nederlandse Corporate Governance Code toe te passen. Toch hebben wij besloten in beginsel de principes van de code grotendeels in te voeren en toe te passen. Daarbij houdt het concern wel rekening met haar positie als niet-beursgenoteerde onderneming.

Vanuit dit uitgangspunt geven we vrijwillig hieronder in het kader van de 'pas toe of leg uit' regeling aan welke principes en/of best practices niet of niet geheel zullen worden gevolgd.

Alle principes en best practices die voortvloeien uit de Code en door ons worden toegepast zijn vastgelegd in de jaarrekening en/of de statuten van de vennootschap dan wel in de diverse reglementen zoals vastgesteld door de Raad van Bestuur respectievelijk de Raad van Commissarissen. Deze zijn gepubliceerd op de website van de onderneming.

Wij kijken vanuit onze positie als niet-beursgenoteerde onderneming af van de Code op de volgende punten die van toepassing zouden kunnen zijn:

Benoeming leden Raad van Bestuur voor maximaal 4 jaar per zittingsperiode

Gezien de aard van de onderneming met veel lange termijnprojecten en -investeringen wordt een benoeming voor maximaal 4 jaar niet in het belang van de onderneming geacht.

Bepalingen met betrekking tot aandelenbezit in de eigen onderneming en/of optieregelingen

Als privaat gefinancierde onderneming kennen wij geen optieregeling. Ook bestaat niet de mogelijkheid tot het houden van aandelen in Koninklijke Volker Wessels Stevin nv door leden van de Raad van Commissarissen, Raad van Bestuur of andere personeelsleden.

Leden van de Raad van Bestuur hebben, samen met circa 150 directieleden uit het concern een minderheidsbelang in de holdingmaatschappij Storm Investments bv, die indirect alle aandelen van VolkerWessels houdt conform het Storm Participatieplan. Dit aandelenbezit heeft een langetermijn beleggingskarakter.

Reglement voor privébeleggingen van leden van de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen

Er is gezien het ontbreken van een beursnotering geen separaat reglement opgesteld. In het reglement van de Raad van Bestuur is reeds een artikel opgenomen met betrekking tot privé-beleggingen dat als volgt luidt:

De binnen ons concern geldende gedragscode is van toepassing op de leden van de Raad van Bestuur. Zij onderschrijven deze code. Het is overigens de leden van de Raad van Bestuur en de leden van de Raad van Commissarissen niet toegestaan om te handelen met voorkennis en/of op basis van kennis en/of wetenschap die is opgedaan in het kader van de uitoefening van hun functie en zij zullen alle schijn daartoe vermijden.

Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen heeft een reglement, waarin de samenstelling, taken en werkwijze van de Raad van Commissarissen en zijn omgang met de Raad van Bestuur zijn vastgelegd.

Opgemerkt wordt dat in verband met de gewijzigde aandeelhoudersstructuur in mei 2007 met uitzondering van de voorzitter van de Raad, commissarissen benoemd zijn uit de geledingen van (indirecte) aandeelhouders van VolkerWessels. De heer D. Wessels was voor zijn benoeming tot lid van de Raad van Commissarissen bovendien lid van de Raad van Bestuur.

De leden van de Raad van Commissarissen ontvangen geen aan resultaat gerelateerde bonussen, pensioenen, aandelenopties of andere beloningen. Het reglement van de Raad van Commissarissen en het rooster van aftreden is opgenomen op de website van de onderneming.

Commissies van de Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen heeft de volgende commissies ingesteld:

– Audit Commissie

De Audit Commissie bestaat uit minstens twee leden van de Raad van Commissarissen en vergadert tenminste eenmaal per jaar. De leden gelden als financieel expert, zoals omschreven in de Code. De vergaderingen van de Audit Commissie worden gehouden in aanwezigheid van ten minste één lid van de Raad van Bestuur, en de concernaccountant, tenzij de Audit Commissie anders beslist. De commissie beoordeelt de structuur van de interne controlemaatregelen en bepalingen met betrekking tot de financiële verslaglegging en rapportage.

Ook adviseert de commissie de Raad van Commissarissen met betrekking tot alle vraagstukken rondom accountantsbenoeming of ontslag en toetst zij de inhoud en reikwijdte van de controle-opdracht. De voorzitter van de commissie doet verslag van de bevindingen in de vergadering van de Raad van Commissarissen.

De Audit Commissie bestaat per 31 december 2010 uit:

H.G.J. van Berckel (voorzitter)

A. Baan

H.M. Holterman

Voor de leden van de Audit Commissie geldt als profielschets dat zij een brede financiële achtergrond hebben met kennis en ervaring op het gebied van risicobeheerssystemen en aspecten van financiële verantwoording en waardering. Het reglement van de Audit Commissie is gepubliceerd op onze website.

– Remuneratie-, Selectie- en Benoemingscommissie

De commissie bestaat uit tenminste twee leden van de Raad van Commissarissen, te weten de voorzitter en de vice-voorzitter. De commissie kan met een derde lid worden aangevuld en vergadert tenminste eenmaal per jaar. De voorzitter van de Raad van Commissarissen is voorzitter van de commissie.

De commissie heeft tot taak de Raad van Commissarissen te adviseren over de keuze en aanstelling van enig lid van de Raad van Bestuur. Tenzij zwaarwegende redenen zich hiertegen verzetten woont de voorzitter van de Raad van Bestuur de vergaderingen bij. De voorzitter van de commissie doet verslag aan de Raad van Commissarissen.

De Remuneratie-, Selectie- en Benoemingscommissie bestaat per 31 december 2010 uit:

A. Baan (voorzitter)

R.L.J. van Rappard

D. Wessels

De profielschets voor de leden van de Remuneratie-, Selectie- en Benoemingscommissie gaat ervan uit dat de leden een brede bestuurlijke achtergrond hebben met ervaring op het gebied van belonings- en bestuursvraagstukken in een 'corporate' omgeving.

Onze positie als niet-beursgenoteerde onderneming maakt dat niet gekozen wordt voor een loskoppeling van de Benoemings- en Honoreringscommissie zoals voorzien in de Code. Gezien de positie die de voorzitter van de Raad van Commissarissen in onze structuur inneemt, wordt tevens gekozen voor continuering van het voorzitterschap van de Remuneratie-, Selectie- en Benoemingscommissie door de voorzitter van de Raad van Commissarissen.

Het reglement van de Remuneratie-, Selectie- en Benoemingscommissie is gepubliceerd op onze website.

Accountants

De benoeming van de concernaccountant en de opdrachtverstrekking tot controle van de door de Raad van Bestuur opgemaakte jaarrekening geschiedt door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De concernaccountant KPMG is tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 22 mei 2008 herbenoemd voor een periode van drie jaar.

Reeds enige jaren hebben de Raad van Commissarissen, de Raad van Bestuur en externe accountants maatregelen genomen ter waarborging van de objectiviteit en de onafhankelijkheid van de concernaccountants. De voornaamste maatregelen zijn:

- Wij kiezen ervoor om in de opdrachtverstrekking zoveel mogelijk een scheiding aan te brengen tussen belastingadviezen en de controlewerkzaamheden inzake de jaarrekening;
- Aan de controle van de jaarrekening gerelateerde diensten worden, om efficiencyredenen, voornamelijk uitgevoerd door de concernaccountant. Werkzaamheden op het gebied van acquisities of desinvesteringen worden op basis van vooraf afgegeven offertes (niet exclusief) door de concernaccountant uitgevoerd. Waar naar ons oordeel sprake is van een mogelijk conflicterend belang, wordt gebruik gemaakt van andere professionele dienstverleners;
- De externe accountants worden beperkt ingeschakeld voor algemene adviesopdrachten.

Het niet aan de jaarrekeningcontrole gerelateerde honorarium van de concernaccountant bedraagt in het verslagjaar circa 30% van de controlekosten.

De uitvoering van bovengenoemde maatregelen wordt door de Raad van Commissarissen, Raad van Bestuur en Audit Commissie periodiek getoetst.

De accountants brengen verslag uit aan de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen over de maatregelen die zij hebben genomen om te kunnen voldoen aan professionele en wettelijke eisen met betrekking tot het waarborgen van hun onafhankelijke positie tegenover de onderneming. Hieronder valt onder meer de periodieke wisseling van de verantwoordelijke accountants.

Betrekkingen met externe belanghebbenden

Ondanks het feit dat wij geen beursnotering hebben, onderkennen wij het belang en de positie van onze onderneming ten opzichte van de omgeving. Wij zullen dan ook onze resultaten en belangrijke gebeurtenissen blijven publiceren door middel van persberichten en publicaties via onze website.

Aandeelhouders met gezamenlijk 1% van het geplaatste kapitaal kunnen voorstellen indienen met betrekking tot agendapunten voor de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Deze dienen uiterlijk 23 maart 2011 bij de Vennootschap te worden ingediend.

Raad van Bestuur

De leden van de Raad van Bestuur zijn fulltime lid van de Raad van Bestuur. Behalve hun individuele bestuurstaken hebben zij de verantwoordelijkheid voor de onderneming als geheel. De Raad van Bestuur oefent haar bestuursbevoegdheid als college uit en besluit aldus gezamenlijk over alle aangelegenheden die voor het concern van wezenlijke betekenis zijn. Binnen het kader van de collectieve taak heeft ieder lid van de Raad van Bestuur een individueel taakgebied. Onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen besluit de Raad van Bestuur zelf over de onderlinge taakverdeling.

Remuneratiebeleid

Bezoldiging leden van de Raad van Bestuur

De bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur wordt bepaald door de Raad van Commissarissen op advies en aanbeveling van de Remuneratie-, Selectie- en Benoemingscommissie.

Het beloningsbeleid voor de leden van de Raad van Bestuur is erop gericht om de bestuurders die leiding geven aan dit concern met internationale activiteiten te blijven motiveren en voor de onderneming te behouden.

Voor het beloningsniveau van de leden van de Raad van Bestuur geldt als referentie het beloningsniveau van leden van de Raad van Bestuur van andere Nederlandse en Europese bouwconcerns, rekening houdend met complexiteit, omvang en risicoprofiel. Bij het vaststellen van het beloningsniveau van de voorzitter en de overige leden van de Raad van Bestuur worden hun specifieke verantwoordelijkheden in aanmerking genomen.

In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van mei 2005 is het beloningsbeleid van de leden van de Raad van Bestuur vastgesteld. De Remuneratie-, Selectie- en Benoemingscommissie toetst het beloningsniveau jaarlijks, waarbij eventueel gebruik wordt gemaakt van extern advies voor de weging van de relevante criteria en ook de algemene salaristrend in de bedrijfstak in beschouwing wordt genomen. De bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur bestaat uit de volgende elementen:

1 – Salaris

Dit betreft het vaste deel van het inkomen.

2 – Vergoedingen en emolumenten in natura

De leden van de Raad van Bestuur ontvangen een algemene onkostenvergoeding voor kosten die zij uit hoofde van hun functie moeten maken. Emolumenten in natura zijn een door de onderneming beschikbaar gestelde personenauto en deelname aan een concern-zorgverzekeringsfaciliteit.

3 – Pensioenregeling

De leden van de Raad van Bestuur nemen deel aan een pensioenregeling bij het ondernemingspensioenfonds. Deze per 1 januari 2006 ingegane nieuwe pensioenregeling betreft een collectief beschikbaar premiesysteem met een pensioenleeftijd van 65 jaar en een opbouwpercentage van 2,25% per jaar van de pensioengrondslag op basis van middelloon. Doelstelling daarbij is een zodanige financiering dat pensionering op 62-jarige leeftijd haalbaar is. Individuele bestuursleden kunnen afzien van opbouw van pensioenrechten.

4 – Prestatiegerelateerde beloningen

De bonus van de leden van de Raad van Bestuur wordt jaarlijks door de Raad van Commissarissen vastgesteld en is gerelateerd aan een aantal vooraf vastgestelde financiële items (verbetering operationeel werkkapitaal en EBITDA) en persoonlijke doelstellingen. De Raad van Commissarissen heeft de bevoegdheid de bonus te maximeren.

5 – Ontslagvergoeding

Met betrekking tot een eventuele ontslagvergoeding voor de leden van de Raad van Bestuur zijn alle nieuwe contracten met ingang van 1 januari 2009 gemaximeerd tot een ontslagvergoeding die eenmaal de vaste jaarbeloning bedraagt.

Bezoldiging leden Raad van Commissarissen

De beloning van de Raad van Commissarissen is vast en onafhankelijk van de resultaten van de onderneming. De beloning wordt vastgesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Leden van de Raad van Commissarissen ontvangen een vergoeding voor gemaakte kosten.

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

Bedragen in 1.000 euro's

	Noot	2010	2009
Opbrengsten	1	4.249.811	4.418.518
Bedrijfslasten			
Kosten van grond- en hulpstoffen		-1.082.046	-1.047.606
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten		-1.997.445	-2.197.392
Personeelskosten	2	-950.801	-942.726
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen materiële vaste activa	3	-79.063	-70.896
Amortisatie en bijzondere waardeverminderingen immateriële activa	3	-8.520	-10.059
Overige bedrijfskosten	2	-85.847	-75.780
		-4.203.722	-4.344.459
Resultaat verkoop deelneming	28	35.686	502
Resultaat geassocieerde deelnemingen en joint ventures na belastingen	8	16.505	42.568
Bedrijfsresultaat		98.280	117.129
Financieringsbaten		29.883	38.380
Financieringslasten		-31.822	-34.762
Nettofinancieringsresultaat	4	-1.939	3.618
Resultaat voor belastingen		96.341	120.747
Winstbelastingen	5	-8.825	-29.736
Resultaat over het boekjaar		87.516	91.011
Toe te rekenen aan:			
Aandeelhouders van de vennootschap		86.761	90.792
Minderheidsbelangen		755	219
Resultaat over het boekjaar		87.516	91.011
Gewone winst per aandeel		2,59	2,71

Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat

Bedragen in 1.000 euro's

	Noot	2010	2009
Resultaat over het boekjaar		87.516	91.011
Valutaomrekeningsverschillen		18.400	8.613
Actuariële resultaten	22	-5.786	-5.881
Aandeel in het totaalresultaat van geassocieerde deelnemingen en joint ventures		535	-551
Effectief deel van veranderingen in de reële waarde van kasstroomafdekkingen		3.056	-5.004
Uitgestelde belasting	5	-942	3.339
Resultaat rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen na belasting		15.263	516
Totaalresultaat over het boekjaar		102.779	91.527
Toe te rekenen aan:			
Aandeelhouders van de vennootschap		101.855	91.299
Minderheidsbelangen		924	228
Totaalresultaat over het boekjaar		102.779	91.527

Geconsolideerde balans per 31 december

Bedragen in 1.000 euro's

	Noot	31 december 2010	31 december 2009
Bedrijfsgebouwen en -terreinen		79.013	164.327
Materieel en installaties		224.573	257.557
Andere vaste bedrijfsmiddelen		29.302	31.562
Materiële vaste activa in aanbouw		1.179	3.147
Materiële vaste activa	6	334.067	456.593
Goodwill		82.717	69.680
Overige immateriële activa		7.909	10.562
Immateriële activa	7	90.626	80.242
Investerings in geassocieerde deelnemingen en joint ventures	8	270.196	239.574
Langlopende vorderingen	9	315.936	315.397
Overige niet-vlottende activa	10	6.684	6.327
Uitgestelde belastingvorderingen	11	16.248	15.856
Totaal vaste activa		1.033.757	1.113.989
Terreinen	12	235.994	245.383
Vastgoed bestemd voor verkoop	13	19.036	24.230
Voorraden	14	120.602	142.101
Onderhanden werken	15	313.720	332.353
Handels- en overige vorderingen	16	1.031.575	995.885
Geldmiddelen en kasequivalenten	17	635.703	309.523
Te vorderen winstbelasting		12.038	-
Activa aangehouden voor verkoop	18	26.116	-
Totaal vlottende activa		2.394.784	2.049.475
Totaal activa		3.428.541	3.163.464

Geconsolideerde balans per 31 december

Bedragen in 1.000 euro's

	Noot	31 december 2010	31 december 2009
Eigen vermogen			
Geplaatst aandelenkapitaal		83.843	83.843
Agioreserve		67.339	67.339
Overige reserves		704.210	689.116
Onverdeeld resultaat		86.761	90.792
Eigen vermogen toe te rekenen aan aandeelhouders van VolkerWessels			
		942.153	931.090
Minderheidsbelangen		4.976	4.233
Totaal eigen vermogen	19	947.129	935.323
Leningen en overige			
financieringsverplichtingen	20	322.787	366.785
Derivaten	21	27.694	30.506
Personeelsgerelateerde verplichtingen	22	31.440	31.700
Voorzieningen	23	76.636	58.686
Uitgestelde belastingverplichtingen	11	6.645	3.397
Totaal langlopende verplichtingen		465.202	491.074
Bankkredieten			
Leningen en overige	24	20.202	18.673
financieringsverplichtingen		6.562	7.755
Onderhanden werken	15	353.995	373.720
Handels- en overige schulden	25	1.487.960	1.194.526
Te betalen winstbelastingen		-	10.306
Personeelsgerelateerde verplichtingen	22	8.745	9.207
Kortlopende voorzieningen	23	118.238	122.880
Verplichtingen aangehouden voor verkoop	18	20.508	-
Totaal kortlopende verplichtingen		2.016.210	1.737.067
Totaal verplichtingen		2.481.412	2.228.141
Totaal eigen vermogen en verplichtingen		3.428.541	3.163.464

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

Bedragen in 1.000 euro's

	Noot	2010	2009
Winst na belastingen		86.761	90.792
Aanpassingen voor:			
- Belastingen	5	8.825	29.736
- Financiële baten en lasten	4	1.939	-3.618
- Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen materiële vaste activa	3	79.063	70.896
- Amortisatie en bijzondere waardeverminderingen immateriële activa	3	8.520	10.059
- Resultaat op verkoop materiële vaste activa		-3.205	-2.330
- Resultaat uit geassocieerde deelnemingen en joint ventures minus dividend		9.269	-7.009
Operationele kasstroom voor mutaties in werkkapitaal en voorzieningen		191.172	188.526
Mutaties in terreinen/vastgoed bestemd voor verkoop/voorraden/onderhanden werken		28.188	29.277
Mutaties in handels- en overige vorderingen		-39.418	196.747
Mutaties in handels- en overige schulden		309.554	7.863
Mutaties in voorzieningen en personeelsgerelateerde verplichtingen		6.275	-15.496
		304.599	218.391
Kasstroom uit operationele activiteiten		495.771	406.917
Betaalde/ontvangen rente		1.540	4.676
Betaalde/ontvangen winstbelastingen		-29.756	-52.559
Nettokasstroom uit bedrijfsactiviteiten		467.555	359.034
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Verwerving van dochtermaatschappijen	7	-19.140	-10.810
Investerings in materiële vaste activa	6	-71.627	-94.155
Investerings in overige immateriële activa	7	-2.972	-2.681
Mutatie in financiële vaste activa		-31.112	6.124
Desinvesterings van materiële vaste activa	6	125.446	8.818
Desinvesterings van overige immateriële activa	7	2.435	104
Nettokasstroom uit investeringsactiviteiten		3.030	-92.600

	Noot	2010	2009
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Opgenomen leningen op lange termijn		26.345	33.207
Aflossingen leningen op lange termijn		-75.580	-27.769
Betaald dividend		-90.792	-67.074
Overige mutaties		743	1.151
		-139.284	-60.485
Verloop liquiditeitspositie			
Liquiditeitspositie per 1 januari		290.850	83.054
Valuta omrekeningsverschillen op geldmiddelen, kasequivalenten en rekening-courant banken		-4.611	1.847
Nettokasstroom uit bedrijfsactiviteiten		467.555	359.034
Nettokasstroom uit investeringsactiviteiten		3.030	-92.600
Nettokasstroom uit financieringsactiviteiten		-139.284	-60.485
Mutatie liquide middelen inzake activa en verplichtingen aangehouden voor verkoop		-2.039	-
		615.501	290.850
Liquiditeitspositie per 31 december			
Samenstelling liquiditeitspositie per 31 december			
Geldmiddelen en kasequivalenten	17	635.703	309.523
Bankkredieten	24	-20.202	-18.673
		615.501	290.850

Geconsolideerd overzicht van mutaties in het eigen vermogen

Bedragen in 1.000 euro's

	Geplaatsd kapitaal	Agioreserve	Reserve koers- verschillen	Wettelijke reserve deel- nemingen	Wettelijke reserve ontwikke- lingskosten	Actuariële reserve	Afdekkings- reserve	Overige reserves
Stand 1 januari	83.843	67.339	-16.924	44.621	3.764	-2.832	-20.117	601.758
Resultaat rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen na belasting			8.604			-3.878	-4.219	
Resultaat over het boekjaar				4.131	-181			-3.950
Overige mutaties								
Totaalresultaat over het boekjaar			8.604	4.131	-181	-3.878	-4.219	-3.950
Toevoeging aan de reserves								78.339
Dividend 2008								
Kapitaalstorting minderheidsbelang								
Stand per 31 december	83.843	67.339	-8.320	48.752	3.583	-6.710	-24.336	676.147

	Geplaatsd kapitaal	Agioreserve	Reserve koers- verschillen	Wettelijke reserve deel- nemingen	Wettelijke reserve ontwikke- lingskosten	Actuariële reserve	Afdekkings- reserve	Overige reserves
Stand 1 januari	83.843	67.339	-8.320	48.752	3.583	-6.710	-24.336	676.147
Resultaat rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen na belasting			18.181			-5.668	2.524	
Resultaat over het boekjaar				-15.411	-3.583	1.378		17.616
Overige mutaties								
Totaalresultaat over het boekjaar			18.181	-15.411	-3.583	-4.290	2.524	17.616
Dividend								
Kapitaalstorting								
Dividend 2009								
Aandelen optieregeling								57
Stand per 31 december	83.843	67.339	9.861	33.341	0	-11.000	-21.812	693.820

2009

Onverdeeld resultaat	Eigen vermogen toe te rekenen		Totaal eigen vermogen
	aan aandeel- houders	Minderheids- belangen	
145.413	906.865	3.083	909.948
	507	9	516
90.792	90.792	219	91.011
	0		0
90.792	91.299	228	91.527
-78.339	0		0
-67.074	-67.074	-378	-67.452
		1.300	1.300
90.792	931.090	4.233	935.323

2010

Onverdeeld resultaat	Eigen vermogen toe te rekenen aan		Totaal eigen vermogen
	aandeel- houders	Minderheids- belangen	
90.792	931.090	4.233	935.323
	15.037	226	15.263
86.761	86.761	755	87.516
	0		0
86.761	101.798	981	102.779
		-516	-516
	0	278	278
-90.792	-90.792		-90.792
	57		57
86.761	942.153	4.976	947.129

Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging

ALGEMENE INFORMATIE

Koninklijke Volker Wessels Stevin nv is statutair gevestigd te Rotterdam, Nederland. Het hoofdkantoor is gevestigd aan de Oostmaaslaan 71 te Rotterdam. De geconsolideerde jaarrekening van de Vennootschap over het boekjaar 2010 omvat de Vennootschap en haar dochterondernemingen (tezamen te noemen "VolkerWessels" of "de Groep"). De aandelen van VolkerWessels worden indirect gehouden door Storm Investments BV (de uiteindelijke moedermaatschappij). VolkerWessels is de geprefereerde partner bij de duurzame inrichting van de samenleving op het gebied van de bouw, mobiliteit, energie- en communicatievoorziening. VolkerWessels bestaat uit een hecht samenwerkende en ondernemende groep van bedrijven in binnen- en buitenland. Het bestuur heeft op 2 maart 2011 de jaarrekening opgemaakt.

Overeenstemmingsverklaring

De geconsolideerde jaarrekening van de Groep is opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals aanvaard door de Europese Unie (EU-IFRS) en voldoet tevens aan de wettelijke bepalingen inzake de jaarrekening zoals opgenomen in Titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek.

De enkelvoudige jaarrekening van Koninklijke Volker Wessels Stevin nv wordt opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en artikel 2:402 BW.

Gehanteerde grondslagen bij de opstelling van de jaarrekening

De geconsolideerde jaarrekening wordt gepresenteerd in euro, wat de functionele valuta is van de Groep. Alle in de jaarrekening genoemde bedragen betreffen duizenden euro's tenzij anders vermeld. De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten, met dien verstande dat de volgende activa en verplichtingen zijn gewaardeerd tegen reële waarde: afgeleide financiële instrumenten, financiële instrumenten geclassificeerd als beschikbaar voor verkoop en fondsbeleggingen.

Voor verkoop aangehouden vaste activa en groepen activa die worden afgestoten, worden gewaardeerd op de laagste van de boekwaarde en reële waarde na aftrek van geschatte verkoopkosten.

Het resultaat van geassocieerde deelnemingen en joint ventures na belastingen maakt deel uit van het bedrijfsresultaat. Dit bevordert het inzicht in het resultaat van de Groep en sluit aan op het gebruik in de bedrijfstak.

BELANGRIJKSTE SCHATTINGEN EN BEOORDELINGEN IN DE JAARREKENING

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met EU-IFRS vereist dat de leiding oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt, die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. Schattingen en beoordelingen worden voortdurend geëvalueerd en zijn gebaseerd op in het verleden opgedane ervaring en andere factoren, waaronder verwachtingen ten aanzien van toekomstige gebeurtenissen die zich, gelet op de omstandigheden, redelijkerwijs kunnen voordoen. VolkerWessels maakt schattingen en doet veronderstellingen ten aanzien van de toekomst. De werkelijkheid kan afwijken van de gemaakte schattingen.

De schattingen en veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging

In het bijzonder wordt informatie over belangrijke punten van schattingsonzekerheden en kritische oordelen bij de toepassing van de grondslagen die het meest van invloed zijn op de in de jaarrekening opgenomen bedragen, beschreven in de volgende onderdelen van toelichting:

- Noot 7: Immateriële activa
- Noot 8: Investerings in geassocieerde deelnemingen en joint ventures
- Noot 9: Langlopende vorderingen (derden)
- Noot 11: Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen
- Noot 12: Terreinen
- Noot 14: Voorraden
- Noot 15: Onderhanden werken
- Noot 16: Handels- en overige vorderingen
- Noot 22: Personeelsgerelateerde verplichtingen
- Noot 23: Voorzieningen
- Noot 28: Financiële instrumenten

NIEUW TOEGEPASTE STANDAARDEN EN INTERPRETATIES

IFRS 3 Business Combinations (revised) en IAS 27 Consolidated and Separate Financial Statements (revised)

De IASB heeft een nieuwe standaard uitgebracht voor 'business combinations' (IFRS 3) en als gevolg daarvan ook enkele wijzigingen doorgevoerd in IAS 27. Vanaf 1 januari 2010 wordt voor de berekening van de goodwill bij een overname de overgedragen vergoeding verhoogd met de reële waarde van een al eerder gehouden aandelenbelang in de over te nemen partij. VolkerWessels bepaalt per transactie of minderheidsbelangen aangehouden door derden worden opgenomen tegen reële waarde danwel tegen het evenredige deel van het verantwoorde bedrag van de identificeerbare netto-activa van de overgenomen partij per overnamedatum. Verder worden transactiekosten direct ten laste van het totaalresultaat gebracht. Tevens worden vanaf 1 januari 2010 verworven minderheidsbelangen verwerkt als transacties met aandeelhouders in hun hoedanigheid van aandeelhouders en wordt derhalve bij deze transacties geen goodwill opgenomen. Voorheen werd goodwill opgenomen voor het verschil tussen de boekwaarde van het belang en de verworven netto-activa. Conform de overgangsbepalingen van deze standaard is deze prospectief toegepast. Wanneer een substantiële transactie zou plaatsvinden, kan de implementatie van deze standaard een materiële impact hebben op de winst per aandeel.

IFRIC 15 Agreements for the Construction of Real Estate

IFRIC 15 geeft een nadere uitwerking aan IAS 11 'Construction contracts' en IAS 18 'Revenue'. Per contract wordt bepaald of het kwalificeert als onderhanden projecten in opdracht van derden, het verlenen van diensten of de verkoop van goederen. Woningbouwprojecten kwalificeren op basis van IFRIC 15 vaak niet als opdrachten in opdracht van derden ('construction contracts'), omdat over het ontwerp en de belangrijke specificaties van de woningen niet specifiek is onderhandeld met de koper. VolkerWessels verwerkt de opbrengsten van de betreffende woningbouwprojecten volgens de bepalingen van IAS 18. Derhalve worden opbrengsten naar rato van voltooiing van de omzet en/of oplevering verantwoord, wanneer sprake is van continue overdracht van significante risico's en eigendom van het onderhandenwerk (continue levering). De implementatie van deze standaard heeft geen materiële impact gehad op de vergelijkende cijfers dan wel het eigen vermogen van VolkerWessels.

Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging

GRONDSLAGEN VOOR CONSOLIDATIE

Dochterondernemingen (integrale consolidatie)

Dochterondernemingen zijn die entiteiten waarover de Vennootschap zeggenschap heeft. Er is sprake van zeggenschap indien de Vennootschap de mogelijkheid heeft om, direct of indirect, het financiële en operationele beleid van een entiteit te bepalen teneinde voordelen te verkrijgen uit de activiteiten van de entiteit. Bij de beoordeling of er sprake is van zeggenschap wordt rekening gehouden met potentiële stemrechten die op dat moment uitoefenbaar of converteerbaar zijn. De jaarrekeningen van dochterondernemingen zijn in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen vanaf de datum waarop voor het eerst sprake is van zeggenschap, tot aan het moment waarop deze eindigt. De grondslagen voor financiële verslaglegging van dochterondernemingen zijn waar nodig aangepast aan de door de Groep gehanteerde grondslagen.

Geassocieerde deelnemingen (equity methode)

Geassocieerde deelnemingen zijn die entiteiten waar de Groep invloed van betekenis heeft op het financiële en operationele beleid, maar waarover zij geen zeggenschap heeft. De geconsolideerde jaarrekening omvat het aandeel van de Groep in het totaalresultaat van geassocieerde deelnemingen volgens de equity-methode, vanaf de datum waarop de Groep voor het eerst invloed van betekenis heeft, tot aan de datum waarop voor het laatst sprake is van invloed van betekenis. Wanneer het aandeel van de Groep in de verliezen groter is dan de waarde van het belang in een geassocieerde deelneming, inclusief eventuele andere vorderingen, wordt de boekwaarde van de entiteit in de balans van de Groep afgeboekt tot nihil en worden verdere verliezen niet meer in aanmerking genomen behalve voor zover de Groep een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting is aangegaan of betalingen heeft verricht namens een geassocieerde deelneming.

Joint ventures (equity methode)

Joint ventures zijn die entiteiten waarover de Groep gezamenlijk met andere partijen zeggenschap heeft en waarbij deze zeggenschap in een overeenkomst is vastgelegd. De geconsolideerde jaarrekening omvat het aandeel van de Groep in het totaalresultaat van joint ventures volgens de equity-methode, vanaf de datum waarop voor het eerst gezamenlijke zeggenschap wordt uitgeoefend tot aan de datum waarop deze eindigt. Wanneer het aandeel van de Groep in de verliezen groter is dan de waarde van het belang in een joint venture, inclusief eventuele andere vorderingen, wordt de boekwaarde van de entiteit in de balans van de Groep afgeboekt tot nihil en worden verdere verliezen niet meer in aanmerking genomen behalve voor zover de Groep een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting is aangegaan of betalingen heeft verricht namens een joint venture.

Overige niet-vlottende activa

Overige deelnemingen betreffen kapitaalbelangen in entiteiten waarin de Groep geen invloed van betekenis heeft. Deze overige deelnemingen worden verantwoord als effecten die voor verkoop beschikbaar zijn. Bij verkoop wordt de cumulatieve reële-waarde-aanpassing van de betreffende overige deelnemingen uit het vermogen geëlimineerd en verwerkt in de winst- en verliesrekening. Indien geen betrouwbare reële waarde kan worden vastgelegd, worden de overige deelnemingen tegen de kostprijs gewaardeerd. Het dividend, alsmede de boekwinst of het boekverlies op de verkoop van deze overige deelnemingen, worden in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Verstekte leningen en overige vorderingen

Verstekte leningen en overige vorderingen worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde plus eventuele direct toerekenbare transactiekosten. Na de eerste opname worden de verstekte leningen en overige vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging

Eliminaties van transacties bij consolidatie

Saldi binnen de Groep en eventuele niet-gerealiseerde winsten en verliezen op transacties binnen de Groep worden bij de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening geëlimineerd. Niet-gerealiseerde winsten en verliezen uit hoofde van transacties met deelnemingen en entiteiten waarover gezamenlijk de zeggenschap wordt uitgeoefend, worden geëlimineerd naar rato van het belang dat de Groep in de entiteit heeft. Niet-gerealiseerde verliezen worden op dezelfde wijze geëlimineerd als niet-gerealiseerde winsten, maar slechts voor zover er geen aanwijzing is voor een bijzondere waardevermindering.

VREEMDE VALUTA

Transacties in vreemde valuta

Transacties in vreemde valuta worden in euro's omgerekend tegen de wisselkoers op transactiedatum. In vreemde valuta luidende monetaire activa en verplichtingen worden per balansdatum in euro's omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. Aangehouden vreemde valuta, alsmede activa en verplichtingen die ontvangen of betaald worden in vreemde valuta worden omgerekend tegen de wisselkoers per balansdatum. De verschillen die optreden door de omrekening worden in de winst- en verliesrekening opgenomen. Niet monetaire activa en verplichtingen die in een vreemde valuta luiden en op basis van historische kosten worden gewaardeerd, worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum.

Buitenlandse activiteiten

De activa en verplichtingen van buitenlandse activiteiten, met inbegrip van goodwill en bij consolidatie ontstane reële-waardecorrecties, worden in euro's omgerekend tegen de geldende koers per balansdatum. De opbrengsten en kosten van buitenlandse activiteiten worden in euro's omgerekend tegen de koers die de wisselkoers op de transactiedatum benadert. Valutaomrekeningsverschillen worden direct in een afzonderlijke component van het eigen vermogen opgenomen (reserve koersverschillen).

Omrekeningsverschillen voor buitenlandse activiteiten worden verwerkt in de reserve koersverschillen. Als een buitenlandse activiteit geheel of gedeeltelijk wordt verkocht, wordt het betreffende bedrag uit de reserve koersverschillen overgeboekt naar de winst- en verliesrekening.

Valutakoersen

De ten opzichte van de euro gehanteerde koersen van de voor de Groep belangrijke valuta zijn:

Koers per balansdatum	2010	2009
US Dollar	0,75	0,69
Can Dollar	0,75	0,66
Pound Sterling	1,16	1,13
Gemiddelde koers	2010	2009
US Dollar	0,75	0,72
Can Dollar	0,73	0,63
Pound Sterling	1,17	1,12

Afgeleide financiële instrumenten

De Groep maakt gebruik van afgeleide financiële instrumenten om rente- en valutarisico's af te dekken die voortvloeien uit bedrijfs-, financierings- en investeringsactiviteiten. In overeenstemming met het treasurybeleid houdt de Groep geen derivaten aan voor handelsdoeleinden en geeft de Groep deze ook niet uit. Derivaten die echter niet in aanmerking komen voor hedge accounting worden verwerkt als handelsinstrumenten.

Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging

Afgeleide financiële instrumenten worden gewaardeerd tegen reële waarde. De winst of het verlies uit herwaardering naar reële waarde wordt onmiddellijk in de winst- en verliesrekening opgenomen. Indien derivaten echter voor hedge accounting in aanmerking komen is de opname van een resulterende winst of een resulterend verlies afhankelijk van de aard van de post die wordt afgedekt.

Afdekking

Kasstroomafdekking

Wanneer een afgeleid financieel instrument wordt aangewezen als afdekking van de variabiliteit van de kasstromen van een opgenomen actief, verplichting, of een hoogstwaarschijnlijk verwachte transactie dan wordt het effectieve deel van een winst of verlies op het afgeleide financiële instrument rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkt. Indien de verwachte transactie vervolgens leidt tot de opname van een niet-financieel actief of een niet financiële verplichting, wordt de hiermee verbandhoudende cumulatieve winst of het hiermee verband houdende cumulatieve verlies verwijderd uit het eigen vermogen en opgenomen in de kostprijs bij eerste opname van het niet-financiële actief of de niet financiële-verplichting. Leidt een afdekking van een verwachte transactie tot de opname van een financieel actief of een financiële verplichting dan worden de daarmee verbonden winsten of verliezen, die rechtstreeks in het eigen vermogen werden opgenomen, overgeboekt naar de winst- en verliesrekening, in dezelfde periode of perioden waarin het verkregen actief of de aangegane verplichting van invloed is op de winst of het verlies.

Ten aanzien van kasstroomafdekkingen geldt dat, behoudens de kasstroomafdekkingen die onder de twee voorgaande grondslagen vallen, de hiermee verbonden winst of het hiermee verbonden verlies wordt overgeboekt van het eigen vermogen naar de winst- en verliesrekening in dezelfde periode of perioden waarin de afgedekte verwachte transactie van invloed is op de winst of het verlies. Het niet-effectieve deel van eventuele winsten of verliezen wordt onmiddellijk in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Wanneer een afdekkingsinstrument afloopt of wordt verkocht, beëindigd of uitgeoefend, of wanneer de entiteit de aanwijzing van de afdekkingsrelatie intrekt, maar de afgedekte verwachte transactie naar verwachting nog steeds zal plaatsvinden, blijft de cumulatieve winst of het cumulatieve verlies op dat moment in het eigen vermogen opgenomen en wordt deze winst of dit verlies verwerkt overeenkomstig bovenvermelde grondslag wanneer de transactie plaatsvindt. Indien niet langer wordt verwacht dat de afgedekte transactie zal plaatsvinden, wordt de cumulatieve niet-gerealiseerde winst of het cumulatieve niet-gerealiseerde verlies dat in het eigen vermogen is opgenomen, onmiddellijk overgeboekt naar de winst- en verliesrekening.

Afdekking van monetaire activa en verplichtingen

Wanneer een afgeleid financieel instrument wordt gebruikt als economische afdekking van het valutarisico van een opgenomen monetair actief of monetaire verplichting, wordt geen hedge accounting toegepast en wordt een winst of verlies op het afdekkingsinstrument in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Afdekking van netto-investering in een buitenlandse activiteit

Het gedeelte van de winst of het verlies op een instrument dat wordt gebruikt om een netto-investering in een buitenlandse activiteit af te dekken, waarvan wordt vastgesteld dat sprake is van een effectieve afdekking, wordt rechtstreeks in het eigen vermogen opgenomen. Het niet-effectieve deel wordt in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Financieringskosten

Financieringskosten die direct toerekenbaar zijn aan de acquisitie, constructie of productie van een in aanmerking komend actief moeten worden toegerekend aan alle kwalificerende activa zoals onder andere de post onderhanden werken. Dit heeft tot gevolg dat een deel van de financieringskosten wordt toegerekend aan de onderhanden werken.

Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Activa in eigendom

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen (veronderstelde) kostprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingverliezen. In de kostprijs zijn de kosten begrepen die direct toerekenbaar zijn aan de verwerving van het actief. De kostprijs van zelfvervaardigde activa omvat materiaalkosten, directe arbeidskosten, financieringskosten en eventuele andere kosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan het gebruiksklaar maken van het actief. Voorts omvat de kostprijs van zelfvervaardigde activa en verworven activa de ontmantelings- en verwijderingskosten van de activa en de herstelkosten van de locatie waar de activa zich bevinden zoals deze worden ingeschat op het moment van installatie, alsmede veranderingen in de omvang van bestaande verplichtingen voor ontmanteling en verwijdering. Wanneer materiële vaste activa bestaan uit onderdelen met een ongelijke gebruiksduur, wordt de componentenbenadering toegepast.

Geleasde activa

Leaseovereenkomsten waarbij de Groep nagenoeg alle aan het eigendom verbonden risico's en voordelen overneemt, worden geïnclassificeerd als financiële leases. Het geleasde actief wordt gewaardeerd op de laagste van de reële waarde en de contante waarde van de nominale leasebetalingen bij aanvang van de lease, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

Kosten na eerste opname

De Groep neemt in de boekwaarde van een materieel vast actief de kostprijs van vervanging van een deel van dat actief op wanneer die kosten worden gemaakt. Dit gebeurt indien het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen met betrekking tot het actief aan de Groep zullen toekomen en de kostprijs van het actief betrouwbaar kan worden bepaald. Alle andere kosten worden als last in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer zij worden gemaakt.

Afschrijving van materiële vaste activa

Afschrijvingen worden ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht volgens de lineaire methode op basis van de geschatte gebruiksduur van ieder onderdeel van een materieel vast actief. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

De geschatte gebruiksduur luidt als volgt:

Bedrijfsgebouwen	20 – 30 jaar
Materieel en installaties	5 – 20 jaar
Andere vaste bedrijfsmiddelen	3 – 5 jaar

De restwaarde wordt jaarlijks beoordeeld.

IMMATERIËLE ACTIVA

Goodwill

Alle bedrijfscombinaties worden administratief verwerkt via toepassing van de overnamemethode. Goodwill betreft het bedrag dat voortvloeit uit de overname van dochterondernemingen, geassocieerde deelnemingen en joint ventures. Voor geassocieerde deelnemingen en joint ventures wordt de boekwaarde van goodwill opgenomen in de boekwaarde van de investering. Goodwill komt overeen met het verschil tussen de kostprijs van de overname en de reële waarde van de overgenomen identificeerbare activa en passiva op het moment van aankoop.

Vanaf 1 januari 2010 wordt voor de berekening van de goodwill bij een overname de overgedragen vergoeding verhoogd met de reële waarde van een al eerder gehouden aandelenbelang in de over te nemen partij. VolkerWessels bepaalt per transactie of minderheidsbelangen aangehouden door

Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging

derden worden opgenomen tegen reële waarde danwel tegen het evenredige deel van het verantwoorde bedrag van de identificeerbare netto-activa van de overgenomen partij per overnamedatum. Verder worden transactiekosten direct ten laste van het totaalresultaat gebracht.

Goodwill wordt gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met cumulatieve bijzondere waardeverminderingensverliezen. Goodwill wordt toegerekend aan kasstroomgenererende eenheden en niet stelselmatig geamortiseerd. Jaarlijks, of indien er een aanwijzing is, wordt getoetst of sprake is van bijzondere waardevermindering. Op goodwill van overnames voor 1 januari 2008 is jaarlijks afgeschreven gebaseerd op de waarde die hieraan op grond van in Nederland toegepaste algemeen aanvaarde grondslagen werd toegekend. Negatieve goodwill die bij een overname ontstaat, wordt direct in de winst- en verliesrekening opgenomen. Voor acquisities op of na 1 januari 2010 wordt een voorwaardelijke vergoeding tegen reële waarde gewaardeerd, wijzigingen na eerste opname worden in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Vanaf 1 januari 2010 worden verworven minderheidsbelangen verwerkt als transacties met aandeelhouders in hun capaciteit als aandeelhouders en derhalve wordt uit hoofde van dergelijke transacties geen goodwill opgenomen. Voorheen werd bij de verwerving van een minderheidsbelang in een dochteronderneming goodwill opgenomen, welke het meerdere vertegenwoordigde van de boekwaarde van het belang en de op de transactiedatum verworven netto-activa.

Ontwikkelingskosten

Uitgaven voor ontwikkelingskosten, waarbij de onderzoeksresultaten worden aangewend voor een plan of ontwerp voor de productie van nieuw of wezenlijk verbeterde producten en processen, worden geactiveerd indien het product of proces technisch en commercieel haalbaar is. De geactiveerde uitgaven omvatten de materiaalkosten, directe arbeidskosten en een redelijk deel van de indirecte kosten. De geactiveerde ontwikkelingskosten worden gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met cumulatieve amortisatie en cumulatieve bijzondere waardeverminderingensverliezen.

Overige immateriële activa

De door de Groep verworven immateriële activa, met een eindige gebruiksduur, worden gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met cumulatieve amortisatie en cumulatieve bijzondere waardeverminderingensverliezen.

Uitgaven na eerste opname

Uitgaven voor immateriële activa, niet zijnde goodwill, worden na eerste opname uitsluitend geactiveerd, wanneer hierdoor naar verwachting de toekomstige economische voordelen toenemen. Die voordelen zijn besloten in het specifieke actief waarop de uitgaven betrekking hebben. Alle overige uitgaven worden als last in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer zij worden gedaan.

Amortisatie

De amortisatie geschiedt lineair ten laste van de winst- en verliesrekening op basis van de geschatte gebruiksduur van de immateriële activa, tenzij deze gebruiksduur onbepaald is. De amortisatie start zodra de activa gebruiksklaar zijn. De geschatte gebruiksduur luidt als volgt:

Software	3 – 10 jaar
Klantenbestanden/contracten	5 – 10 jaar
Geactiveerde ontwikkelingskosten	5 – 10 jaar
Merken	10 jaar

Met betrekking tot goodwill en immateriële activa met een onbepaalde gebruiksduur wordt ieder jaar systematisch per balansdatum getoetst of zich een bijzondere waardevermindering heeft voorgedaan.

Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging

TERREINEN

Terreinen in eigendom, die zijn verworven ten behoeve van de ontwikkelings- en bouwactiviteiten, worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs vermeerderd met de kosten van infrastructurele ontwikkeling en overige uit het bezit van deze terreinen voortvloeiende kosten of lagere realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde is gedefinieerd als de hoogste van de marktwaarde en de bedrijfswaarde bij ontwikkeling van de terreinen.

Activering van rente vindt plaats vanaf het moment van aanvraag bouwvergunning. Indien gedurende een langere termijn geen ontwikkelingsactiviteiten plaatsvinden, wordt rente niet langer geactiveerd. Op het moment dat ontwikkelings- en bouwactiviteiten op de terreinen aanvangen worden de terreinen tegen de boekwaarde opgenomen bij onderhanden werken of bij de voorraad (woningbouw)projecten.

VASTGOED BESTEMD VOOR VERKOOP

Vastgoed bestemd voor verkoop wordt gewaardeerd tegen kostprijs of lagere marktwaarde.

VOORRADEN

De voorraden grondstoffen en halffabrikaten worden gewaardeerd op kostprijs of netto-opbrengstwaarde, indien deze lager is. De netto-opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs in het kader van de normale bedrijfsvoering, verminderd met de geschatte kosten van voltooiing en de verkoopkosten. De kostprijs van de voorraden is gebaseerd op de gemiddelde inkooprijzen, kostprijzen en het 'eerst in, eerst uit'-beginsel (fifo) en omvat de uitgaven gedaan bij verwerving van de voorraden en daarop betrekking hebbende inkoopkosten. De kostprijs van voorraden gereed product omvat een redelijk deel van de indirecte kosten op basis van de normale productiecapaciteit.

Zandputten worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs vermeerderd met de direct toerekenbare kosten. Indien er een herinrichtingsverplichting bestaat voor de verworven zandput wordt er een voorziening getroffen.

(Woningbouw)projecten welke niet vallen onder de definitie van onderhanden werken in opdracht van derden worden gerubriceerd onder de post voorraden. Voor die woningbouwprojecten waarbij de overdracht van risico's en voordelen plaatsvindt naar rato van het stadium van voltooiing, worden opbrengsten en resultaat verantwoord naar rato van voltooiing. Deze projecten worden in de jaarrekening weergegeven als een saldo van gefactureerde termijnen, kosten en verwachte verliezen.

ONDERHANDEN WERKEN

Onderhanden werken in opdracht van derden worden gewaardeerd tegen kostprijs plus tot dan toe genomen winst verminderd met een voorziening voor voorzienbare verliezen en verminderd met gefactureerde termijnen. De kostprijs omvat alle uitgaven die rechtstreeks verband houden met specifieke projecten en een toerekening van de gemaakte vaste kosten en variabele indirecte kosten in verband met de contractactiviteiten van de Groep op basis van de normale productiecapaciteit.

Het voortgangpercentage bestaat uit de verhouding geboekte kosten ten opzichte van de totale verwachte kosten, te bezien per project afzonderlijk. De voorbereidingskosten van grote projecten worden als onderhanden werk geactiveerd op het moment dat het project is gegund of indien VolkerWessels is aangewezen als preferred bidder.

Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging

HANDELS- EN OVERIGE VORDERINGEN

Handels- en overige vorderingen worden bij eerste opname verwerkt tegen reële waarde plus eventueel direct toerekenbare transactiekosten. Na de eerste opname worden handels- en overige vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, die in het algemeen overeenkomt met de nominale waarde verminderd met een waardecorrectie in verband met oninbaarheid.

BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN

De boekwaarde van de activa van de Groep uitgezonderd voorraden, onderhanden projecten in opdracht van derden, een positief saldo uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen en uitgestelde belastingvorderingen, wordt per iedere balansdatum opnieuw bezien om te bepalen of er aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen. Indien dergelijke aanwijzingen bestaan, wordt een schatting gemaakt van de realiseerbare waarde van het actief. Voor goodwill, activa met een onbepaalde gebruiksduur en immateriële activa die nog niet gebruiksklaar zijn, wordt elk jaar de realiseerbare waarde geschat. Er wordt een bijzonder waardeverminderingverlies opgenomen wanneer de boekwaarde van een actief of de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort, hoger is dan de realiseerbare waarde. Bijzondere waardeverminderingverliezen worden in de winst- en verliesrekening opgenomen. Bijzondere waardeverminderingverliezen opgenomen met betrekking tot kasstroomgenererende eenheden worden eerst in mindering gebracht op de boekwaarde van eventueel aan kasstroomgenererende eenheden (of groepen van eenheden) toegerekende goodwill en vervolgens naar rato in mindering gebracht op de boekwaarde van de overige activa van de eenheid (of groep van eenheden).

Berekening van de realiseerbare waarde

De realiseerbare waarde van tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerde vorderingen wordt berekend als de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gedisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente (dat wil zeggen de effectieve rente berekend bij eerste opname van deze financiële activa). Vorderingen met een korte resterende looptijd worden niet contant gemaakt. Voor de overige activa is de realiseerbare waarde gelijk aan de reële waarde minus verkoopkosten of de bedrijfswaarde, indien deze hoger is. Bij het bepalen van de bedrijfswaarde wordt de contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen berekend met behulp van een disconteringsvoet voor belasting die een afspiegeling is van zowel de actuele markttransacties van de tijdswaarde van geld als van de specifieke risico's met betrekking tot het actief. Voor een actief dat geen kasontvangsten genereert die in hoge mate onafhankelijk zijn van die van andere activa, wordt de realiseerbare waarde bepaald voor de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Terugneming van bijzondere waardeverminderingen

Een bijzonder waardeverminderingverlies met betrekking tot een tegen amortisatiewaarde gewaardeerde vordering wordt teruggenomen indien de terugname objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die zich heeft voorgedaan nadat dit bijzondere waardeverminderingverlies werd opgenomen. Een bijzonder waardeverminderingverlies met betrekking tot een belegging in een eigen-vermogensinstrument geclassificeerd als beschikbaar voor verkoop wordt niet via de winst- en verliesrekening teruggenomen. Als de reële waarde van een voor verkoop beschikbaar schuldbewijs stijgt en de stijging objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingverlies in de winst- en verliesrekening, wordt het bijzondere waardeverminderingverlies teruggenomen, waarbij het bedrag van de terugname in de winst- en verliesrekening wordt opgenomen. Met betrekking tot goodwill worden geen bijzondere waardeverminderingverliezen teruggenomen. Voor andere activa wordt een bijzonder waardeverminderingverlies teruggenomen als de schattingen zijn veranderd aan de hand waarvan de realiseerbare waarde was bepaald. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt uitsluitend teruggenomen voor zover de boekwaarde van het actief niet hoger is dan de

Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging

boekwaarde, na aftrek van afschrijvingen of amortisatie, die zou zijn bepaald als geen bijzonder waardeverminderverslies was opgenomen.

GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN

De geldmiddelen en kasequivalenten bestaan uit kas- en banksaldi en andere direct opvraagbare deposito's met een oorspronkelijke looptijd van maximaal drie maanden.

ACTIVA AANGEHOUDEN VOOR VERKOOP EN BEËINDIGDE BEDRIJFSACTIVITEITEN

Onmiddellijk voorafgaand aan de classificatie als aangehouden voor verkoop wordt de waardering van de activa (en alle activa en verplichtingen van een groep af te stoten activa) in overeenstemming gebracht met de toepasselijke EU-IFRS-standaard. Vervolgens worden vaste activa en groepen activa die worden afgestoten, bij eerste opname als aangehouden voor verkoop, gewaardeerd op de laagste van de boekwaarde en de reële waarde minus verkoopkosten. Bijzondere waardeverminderversliezen bij eerste classificatie als aangehouden voor verkoop worden in de winst- en verliesrekening opgenomen. Classificatie als beëindigde bedrijfsactiviteit geschiedt bij afstoting of, indien dit eerder is, wanneer de bedrijfsactiviteit voldoet aan de criteria voor classificatie als aangehouden voor verkoop. Een groep af te stoten activa die wordt opgeheven kan hier ook aan voldoen.

EIGEN VERMOGEN

Aandelenkapitaal

Gewone aandelen zijn onderdeel van het eigen vermogen.

Reserves

De reserves bestaan uit een agioreserve, reserve koersverschillen, een wettelijke reserve deelnemingen, een wettelijke reserve voor geactiveerde ontwikkelingskosten, een actuariële reserve en een afdekkingsreserve.

De agioreserve bestaat uit het gedeelte dat bij emissie boven de nominale waarde is ontvangen.

De reserve koersverschillen omvat alle valutaverschillen, die ontstaan door de omrekening van de netto-investering van VolkerWessels in buitenlandse dochterondernemingen.

De wettelijke reserve voor geactiveerde ontwikkelingskosten bestaat uit het bedrag dat ultimo van het boekjaar aan ontwikkelingskosten is geactiveerd op de balans.

De wettelijke reserve deelnemingen bestaat uit niet-uitgekeerde resultaten van deelnemingen, vanaf de datum van verwerving, waarvan uitkering niet zonder beperking kan worden bewerkstelligd.

De actuariële reserve bestaat uit de cumulatieve mutatie van de reële waarde van pensioenverplichtingen ten gevolge van wijzigingen in de actuariële uitgangspunten.

De afdekkingsreserve bestaat uit de cumulatieve mutatie in de reële waarde van dekkingsinstrumenten wanneer de afgedekte transactie nog niet heeft plaatsgevonden of de afgedekte positie nog niet is beëindigd.

Overige reserves

Dit betreffen de cumulatieve resultaten uit voorgaande boekjaren onder vermindering van vastgestelde dividend en mutaties in de wettelijke reserves.

Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging

Dividend

Dividenden worden als verplichting verwerkt in de periode waarin zij worden gedeclareerd.

OPGENOMEN RENTEDRAGENDE LENINGEN

Opgenomen rentedragende leningen worden bij de eerste opname verwerkt tegen de reële waarde verminderd met de toerekenbare transactiekosten. Na de eerste opname worden rentedragende leningen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, waarbij het verschil tussen de kostprijs en het aflossingsbedrag op basis van de effectieve rentemethode in de winst- en verliesrekening wordt opgenomen over de looptijd van de leningen.

PERSONEELSGERELATEERDE VERPLICHTINGEN

Toegezegde-bijdrageregelingen

Voor toegezegde-bijdrageregelingen betaalt de Groep op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen of verzekeringsmaatschappijen. Behalve de betaling van premies heeft de Groep geen verdere verplichtingen. Verplichtingen in verband met bijdragen aan pensioenregelingen op basis van toegezegde bijdragen worden als last in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer de bijdragen verschuldigd zijn.

Toegezegd-pensioenregelingen

Toegezegd-pensioenregelingen zijn alle andere regelingen inzake vergoedingen na uitdiensttreding dan toegezegde-bijdrageregelingen. De nettoverplichting van de Groep uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen wordt voor iedere regeling afzonderlijk berekend door een schatting te maken van de pensioenaanspraken die werknemers hebben opgebouwd in ruil voor hun diensten in de verslagperiode en voorgaande perioden. Van deze pensioenaanspraken wordt de contante waarde bepaald en de reële waarde van de fondsbeleggingen wordt hierop in mindering gebracht.

De disconteringsvoet is het rendement per balansdatum van hoogwaardige ondernemingsobligaties waarvan de looptijd de termijn van de verplichtingen van de Groep benadert. De berekening wordt uitgevoerd door een erkende actuaris volgens de 'projected unit credit'-methode. Deze methode houdt rekening met toekomstige salarisstijgingen als gevolg van carrièrekansen van werknemers en algemene loonontwikkelingen inclusief inflatiecorrectie.

Wanneer de pensioenaanspraken uit hoofde van een regeling worden verbeterd, wordt het gedeelte van de verbeterde pensioenaanspraken dat betrekking heeft op de verstreken diensttijd van werknemers lineair als last in de winst- en verliesrekening opgenomen over de gemiddelde periode totdat de pensioenaanspraken onvoorwaardelijk worden. Voor zover de aanspraken onmiddellijk onvoorwaardelijk worden, wordt de last onmiddellijk in de winst- en verliesrekening opgenomen. De Groep neemt alle actuariële winsten en verliezen in verband met toegezegd-pensioenregelingen onmiddellijk in het eigen vermogen op. Wanneer de fondsbeleggingen de verplichtingen overtreffen, wordt de opname van het actief beperkt tot een bedrag dat maximaal gelijk is aan het saldo van eventuele niet opgenomen pensioenkosten van verstreken diensttijd en de contante waarde van eventuele toekomstige terugstortingen door het fonds of lagere toekomstige pensioenpremies.

Overige langetermijn-personeelsgerelateerde verplichtingen

De netto verplichting van de Groep voor langetermijn-personeelsgerelateerde verplichtingen, met uitzondering van pensioenregelingen, is het bedrag van de toekomstige aanspraken zoals bijvoorbeeld jubileumuitkeringen, bonussen en gratificaties dat werknemers in ruil voor hun diensten hebben verdiend in de verslagperiode en voorgaande perioden. De verplichtingen worden berekend met behulp van de 'projected unit credit'-methode en worden verdisconteerd tot de contante waarde. De disconteringsvoet is het rendement per balansdatum van hoogwaardige ondernemingsobligaties waarvan de looptijd de termijn van verplichtingen van de Groep benadert. Eventuele

Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging

actuariële winsten of verliezen worden in de winst- en verliesrekening opgenomen in de periode waarin deze zich voordoen.

Op aandelen gebaseerde betalingen

Aan een aantal leidinggevende functionarissen, onder wie de leden van de Raad van Bestuur, zijn in 2010 opties op certificaten van aandelen Storm Investments toegekend. De reële waarde van de toegekende opties op aandelen wordt opgenomen als een personeelslast, met een overeenkomstige opboeking van het eigen vermogen. Het als last opgenomen bedrag wordt jaarlijks aangepast voor het daadwerkelijk aantal opties die in het jaar onvoorwaardelijk worden.

VOORZIENINGEN

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer de Groep een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft als gevolg van een gebeurtenis in het verleden, het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is en deze verplichting betrouwbaar kan worden geschat. Indien het effect daarvan materieel is, worden de voorzieningen bepaald door de verwachte toekomstige kasstromen contant te maken op basis van een disconteringsvoet vóór belasting die een afspiegeling is van de actuele markttransacties van de tijdswaarde van geld en, waar nodig, van de specifieke risico's met betrekking tot de verplichting.

Garanties

Er wordt een garantievoorziening opgenomen wanneer de onderliggende producten of diensten worden verkocht respectievelijk opgeleverd. De voorziening is gebaseerd op historische garantiegegevens en met een weging van alle mogelijke uitkomsten op basis van de waarschijnlijkheid dat deze zich zullen voordoen.

Reorganisatievoorziening

Reorganisatievoorzieningen worden opgenomen wanneer de Groep een gedetailleerd en geformaliseerd herstructureringsplan heeft goedgekeurd en een aanvang is gemaakt met de herstructurering of deze publiekelijk bekend is gemaakt. Er wordt geen voorziening getroffen voor toekomstige bedrijfslasten.

Verlieslatende contracten

Er wordt in de balans een voorziening voor verlieslatende contracten opgenomen wanneer de door de Groep naar verwachting te behalen voordelen uit een overeenkomst lager zijn dan de onvermijdbare kosten om aan de verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst te voldoen.

HANDESSCHULDEN EN OVERIGE TE BETALEN POSTEN

Handelsschulden en overige te betalen posten worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De eerste opname geschiedt tegen reële waarde verminderd met toerekenbare transactiekosten.

OPBRENGSTEN

Onderhanden werken in opdracht van derden

Zodra een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het resultaat van een onderhanden project in opdracht van derden, worden de contractuele opbrengsten en lasten in de winst- en verliesrekening verwerkt naar rato van het stadium van voltooiing van het project. Het stadium van voltooiing wordt bepaald op basis van de bestede kosten ten opzichte van de totaal te verwachten kosten. Indien de resultaten van een project niet betrouwbaar kunnen worden geschat, worden

Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging

opbrengsten slechts opgenomen voor zover de contractkosten naar alle waarschijnlijkheid verhaalbaar zullen zijn. Verwachte verliezen op projecten worden onmiddellijk in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Onderscheid wordt gemaakt tussen opbrengsten uit het hoofdcontract, wijzigingen op het hoofdcontract, claims en incentives. Goedgekeurde wijzigingen op het hoofdcontract worden op dezelfde wijze verantwoord als het hoofdcontract. Onder claims worden onder meer begrepen kosten van vertragingen die zijn ontstaan door de opdrachtgever, fouten in specificaties en ontwerp en betwiste wijzigingen in het contractwerk. Opbrengsten uit hoofde van claims worden pas verantwoord als de onderhandelingen met de opdrachtgever in een vergevorderd stadium zijn en het waarschijnlijk is dat de opdrachtgever de claim zal accepteren. Opbrengsten uit hoofde van incentives worden pas verantwoord als het werk zover gevorderd is dat het waarschijnlijk is dat de incentive zal worden ontvangen.

Per contract wordt bepaald of het kwalificeert als onderhanden projecten in opdracht van derden, het verlenen van diensten of de verkoop van goederen. Woningbouwprojecten kwalificeren op basis van IFRIC 15 vaak niet als opdrachten in opdracht van derden ('construction contracts'), omdat over het ontwerp en de belangrijke specificaties van de woningen niet specifiek is onderhandeld met de koper. VolkerWessels verwerkt de opbrengsten van de betreffende woningbouwprojecten volgens de bepalingen van IAS 18. Derhalve worden opbrengsten naar rato van voltooiing van de omzet en/of oplevering verantwoord, wanneer sprake is van continue overdracht van significante risico's en eigendom van het onderhandenwerk (continue levering).

Verkoop van goederen en verlening van diensten

Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden in de winst- en verliesrekening verwerkt wanneer de belangrijkste risico's en voordelen van eigendom aan de koper zijn overgedragen. Voor die woningbouwprojecten waarbij de overdracht van risico's en voordelen plaatsvindt door levering van de grond aan de koper voor aanvang van de bouw en vestiging van appartementsrecht, worden opbrengsten en resultaat verantwoord naar rato van het stadium van voltooiing van het project. Het stadium van voltooiing wordt bepaald op basis van de bestede kosten ten opzichte van de totaal te verwachten kosten. Opbrengsten uit hoofde van verleende diensten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing van de transactie op balansdatum. Het stadium van voltooiing wordt bepaald op basis van de bestede kosten ten opzichte van de totaal te verwachten kosten.

Overheidssubsidies

Subsidies ter compensatie van door de Groep gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst- en verliesrekening opgenomen in dezelfde periode waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de Groep voor kosten van een actief worden systematisch als opbrengsten in de winst- en verliesrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief.

Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging

LASTEN

Leasebetalingen uit hoofde van operationele leases

Leasebetalingen uit hoofde van operationele leases worden lineair over de leaseperiode in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Leasebetalingen uit hoofde van financiële leases

Leasebetalingen uit hoofde van financiële leases zijn gesplitst naar financieringskosten en aflossing van de verplichting. De financieringskosten zijn aan iedere periode van de totale leasetermijn toegerekend, zodanig dat dit resulteert in een constante rentevoet over de resterende looptijd van de verplichting.

Nettofinancieringsresultaat

Het nettofinancieringsresultaat betreft het saldo van de financiële baten en lasten. Financiële baten omvatten de rentebaten op geïnvesteerde gelden, valutakoerswinsten en het verwachte rendement op fondsbeleggingen. De financiële lasten omvatten de rentelasten uit hoofde van opgenomen gelden berekend met behulp van de effectieve rentemethode, oprenting van voorzieningen en valutakoersverliezen.

WINSTBELASTINGEN

Winstbelasting omvat de over de verslagperiode verschuldigde, verrekenbare en uitgestelde winstbelastingen. De winstbelasting wordt in de winst- en verliesrekening opgenomen, behoudens voor zover deze betrekking heeft op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval de belasting in het eigen vermogen wordt verwerkt. De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Uitgestelde belastingverplichtingen worden verwerkt op basis van de balansmethode, waarbij een voorziening wordt getroffen voor tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving en de fiscale boekwaarde van die posten. Uitgestelde belastingverplichtingen worden niet verwerkt voor de volgende tijdelijke verschillen: de eerste opname van goodwill, de eerste opname van activa of verplichtingen in een transactie die geen bedrijfscombinatie betreffen en noch de commerciële noch de fiscale winst beïnvloeden en verschillen die verband houden met investeringen in dochterondernemingen en entiteiten waarover gezamenlijk de zeggenschap wordt uitgeoefend voor zover zij in de voorzienbare toekomst waarschijnlijk niet zullen worden afgewikkeld. Uitgestelde belastingverplichtingen worden gewaardeerd met behulp van de belastingtarieven die naar verwachting van toepassing zullen zijn bij terugname van de tijdelijke verschillen, op basis van de wetten die per verslagdatum zijn vastgesteld of materieel zijn vastgesteld.

Er wordt uitsluitend een uitgestelde belastingvordering opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er in de toekomst belastbare winsten beschikbaar zullen zijn die voor de realisatie van het tijdelijke verschil kunnen worden aangewend. Uitgestelde belastingvorderingen worden per iedere verslagdatum herzien en verlaagd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd.

Additionele winstbelastingen naar aanleiding van dividenduitkeringen worden op hetzelfde moment opgenomen als de verplichting tot uitkering van het desbetreffende dividend.

Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging

Gesegmenteerde informatie

In de operationele structuur zijn, gedurende het boekjaar 2010, enkele wijzigingen doorgevoerd. Als gevolg hiervan is ook de bestuurlijke structuur binnen de organisatie aangepast. De gesegmenteerde informatie en sectorindeling is overeenkomstig deze veranderingen aangepast. De Groep onderscheidt vanaf 1 januari 2010 de volgende segmenten:

- Bouw en Vastgoed Nederland
- Infrastructuur Nederland
- Energie, Infratechniek en Telecom
- VolkerWessels Verenigd Koninkrijk (VK)
- VolkerWessels Canada/Verenigde Staten (VS)
- Toelevering en Maritiem

De over 2009 ter vergelijking opgenomen cijfers zijn dienovereenkomstig aangepast.

KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De liquiditeitspositie in het kasstroomoverzicht bestaat uit de liquide middelen onder aftrek van bankkredieten.

De verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappijen, respectievelijk verkoopprijs van de verkochte groepsmaatschappijen wordt opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten. De in de verworven, respectievelijk verkochte groepsmaatschappijen aanwezige liquiditeiten worden op de aankoopprijs respectievelijk verkoopprijs in mindering gebracht. Transacties waarbij geen ruil van liquiditeiten plaatsvindt, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

NOG NIET TOEGEPASTE NIEUWE STANDAARDEN EN INTERPRETATIES

De volgende standaarden en interpretaties waren in 2010 nog niet van kracht en zijn derhalve in deze jaarrekening nog niet toegepast.

IFRS 9 – Financiële instrumenten

IFRS 9 is van toepassing op jaarrekeningen die op of na 1 januari 2013 aanvangen en is nog niet aanvaard door de Europese Unie. Deze standaard adresseert de classificatie en waardering van financiële activa. De publicatie van IFRS 9 vertegenwoordigt de afronding van het eerste gedeelte van het project (dat uit 3 delen bestaat) om IAS 39 Financial Instruments Recognition and Measurement te vervangen. IFRS 9 vergroot de mogelijkheden van beleggers en andere gebruikers van financiële informatie om de administratieve verwerking van financiële activa te begrijpen en vermindert complexiteit. VolkerWessels zal de gevolgen van IFRS 9 op de geconsolideerde jaarrekening onderzoeken.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

(1) Opbrengsten

	2010	2009
Projecten in opdracht van derden	3.162.567	3.290.960
Projecten in eigen ontwikkeling	281.916	309.981
Service en onderhoud	450.386	453.834
Verkoop van goederen	354.942	363.743
Totaal	4.249.811	4.418.518

(2) Overige bedrijfskosten en personeelskosten

	2010	2009
Lonen en salarissen	-758.204	-763.307
Pensioenlasten	-81.902	-70.532
Overige sociale lasten	-110.638	-108.887
Aandelen optieregeling	-57	-
Totaal	-950.801	-942.726

Ultimo 2010 telde de groep 16.257 medewerkers uitgedrukt in fte. Het gemiddelde aantal medewerkers bedroeg 16.551 fte (2009: 16.599 fte)

Reorganisatiekosten

In de overige bedrijfskosten is een bedrag van € 12 miljoen (2009: € 7 miljoen) begrepen aan reorganisatiekosten. Deze kosten hebben betrekking organisatie aanpassingen in de volgende sectoren: Bouw- en Vastgoed Nederland, Infrastructuur Nederland en VolkerWessels Verenigd Koninkrijk

Op aandelen gebaseerde betalingen

Aan een aantal leidinggevende functionarissen, onder wie de leden van de Raad van Bestuur, zijn in 2010 aandelenopties op certificaten Storm Investments toegekend.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

(3) Afschrijving/amortisatie en bijzondere waardevermindering materiële vaste activa en immateriële activa

	2010	2009
Bijzondere waardevermindering goodwill en overige immateriële activa	-3.650	-6.989
Amortisatie overige immateriële activa	-4.870	-3.070
Totaal amortisatie en bijzondere waardevermindering van immateriële activa	-8.520	-10.059
Afschrijving materiële vaste activa	-77.753	-70.864
Bijzondere waardevermindering materiële vaste activa	-1.310	-32
Totaal afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen materiële vaste activa	-79.063	-70.896
Totaal	-87.583	-80.955

(4) Nettofinancieringsresultaat

	2010	2009
Rentebaten vorderingen lang	2.438	1.831
Rentebaten Victor Holdings bv	11.250	11.250
Rentebaten vorderingen kort	13.374	15.385
Opbrengst Nigeriaanse schuldbekentenissen	-	4.342
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	2.827	3.125
Valutaverschillen (positief)	-	2.447
	29.889	38.380
Rentelasten schulden lang	-4.316	-5.628
Rentelasten schulden kort	-21.206	-22.504
Oprenting voorzieningen	-2.168	-1.846
Geactiveerde rente onderhanden werken	3.353	2.076
Valutaverschillen (negatief)	-1.814	-
Rente over personeelsgerelateerde verplichtingen	-4.161	-4.870
Overige financieringsresultaten	-1.516	-1.990
	-31.828	-34.762
Totaal	-1.939	3.618

Voor de berekening van de te activeren rente op onderhanden werken is gedurende het boekjaar een gemiddelde rente van 2,1% gehanteerd (2009: 2,5%).

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

(5) Winstbelastingen

	2010	2009
Verschuldigde winstbelastingen	-7.375	-56.174
Uitgestelde winstbelastingen	-1.450	26.438
	-8.825	-29.736

De effectieve belastingdruk bedraagt 9,2% (2009: 24,6%). Het verschil met de nominale belastingdruk in Nederland ad 25,5% (2009: 25,5%) wordt veroorzaakt door de volgende posten:

	2010	2009
Resultaat voor belasting	96.342	120.747
Belasting berekend tegen Nederlands tarief	24.567	30.790
Belastingeffecten van:		
- Effecten van verschillende belastingtarieven in diverse landen	516	327
- Deelnemingsvrijstelling	-10.999	-3.249
- Bijzondere waardevermindering goodwill	203	1.782
- Correctie voorgaande jaren	0	-4.000
- Liquidatieverlies	-6.100	-3.500
- Investeringsregelingen	-603	-
- Effect van tariefswijziging van 25,5% naar 25%	123	-
- Overige verschillen	1.118	7.586
Effectieve belastingdruk	8.825	29.736
Effectieve belastingdruk (%)	9,2%	24,6%

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

Winstbelasting met betrekking tot directe vermogensmutaties

	2010			2009		
	Bruto	Belasting	Netto	Bruto	Belasting	Netto
Valutaomrekeningsverschillen	18.400	-	18.400	8.613	-	8.613
Actuariële resultaten	-5.786	118	-5.668	-5.881	2.003	-3.878
Aandeel in het totaalresultaat van geassocieerde deelnemingen en joint ventures	535	-	535	-551	-	-551
Effectief deel van veranderingen in de reële waarde van kasstroomafdekkingen	3.056	-1.060	1.996	-5.004	1.336	-3.668
	16.205	-942	15.263	-2.823	3.339	516

Resultaten 2010 per segment

Bedragen in miljoenen euro's tenzij anders vermeld

	Bouwen en Vastgoed Nederland	Infra- structuur Nederland	Energie, Infratechniek en Telecom	Volker- Wessels VK	Volker- Wessels Canada/VS	Toelevring en Maritiem	Niet gealloceerd/ eliminatie	Totaal
Projecten in opdracht van derden	889	1.132	811	461	160	63	-353	3.163
Projecten in eigen ontwikkeling	278	-	-	-	4	-	-	282
Service en onderhoud	11	157	21	147	53	61	-	450
Verkoop van goederen	5	50	-	6	-	293	1	355
Totaal								
bedrijfsopbrengsten	1.183	1.339	832	614	217	417	-352	4.250
Overige bedrijfslasten	-1.132	-1.319	-814	-598	-193	-368	308	-4.116
Resultaat deelnemingen	-2	15	11	-24	2	1	49	52
EBITDA	49	35	29	-8	26	50	5	186
Afschrijving materiële vaste activa	-4	-18	-6	-4	-7	-33	-7	-79
Bijzondere waardeverminderingen								
EBITA	45	17	23	-12	19	17	-2	107
Amortisatie			-5		-2		-2	-9
EBIT	45	17	18	-12	17	17	-4	98
Nettofinancieringsresultaat								-2
Resultaat voor belastingen								96
Belastingen								-8
Resultaat over het boekjaar								88
Minderheidsbelangen								-1
Resultaat toe te rekenen aan aandeelhouders								87

Resultaten 2009 per segment

Bedragen in miljoenen euro's tenzij anders vermeld

	Bouwen Vastgoed Nederland	Infra- structuur Nederland	Energie, Infratechniek en Telecom	Volker- Wessels VK	Volker- Wessels Canada/VS	Toelevering en Maritiem	Niet gealloceerd/ eliminatie	Totaal
Projecten in opdracht van derden	1.118	1.110	777	421	122	83	-340	3.291
Projecten in eigen ontwikkeling	310	-	-	-	-	-	-	310
Service en onderhoud	13	157	18	161	43	62	-	454
Verkoop van goederen	20	50	-	6	2	286	-	364
Totaal								
bedrijfsopbrengsten	1.461	1.317	795	588	167	431	-340	4.419
Overige bedrijfslasten	-1.399	-1.307	-765	-585	-151	-378	321	-4.264
Resultaat deelnemingen	3	23	7	-2	3	1	8	43
EBITDA	65	33	37	1	19	54	-11	198
Afschrijving materiële vaste activa	-2	-17	-5	-4	-5	-31	-7	-71
Bijzondere waardeverminderingen								
EBITA	63	16	32	-3	14	23	-18	127
Amortisatie	-2	-6	-2					-10
EBIT	61	10	30	-3	14	23	-18	117
Nettofinancieringsresultaat								4
Resultaat voor belastingen								121
Belastingen								-30
Resultaat over het boekjaar								91
Minderheidsbelangen								0
Resultaat toe te rekenen aan aandeelhouders								91

Overige gegevens 2010 per segment

Bedragen in miljoenen euro's tenzij anders vermeld

	Bouwen Vastgoed Nederland	Infra- structuur Nederland	Energie, Infratechniek en Telecom	Volker- Wessels VK	Volker- Wessels Canada/VS	Toelevering en Maritiem	Niet gealloceerd/ eliminatie	Totaal
Activa	1.026	898	455	234	242	299	249	3.403
Activa aangehouden voor verkoop		10				16		26
Verplichtingen	591	631	374	191	102	202	128	2.219
Verplichtingen aangehouden voor verkoop		7				14		21
Werkzaam vermogen	435	270	81	43	140	99	121	1.189
Geassocieerde deelnemingen	14	11	0	0	32	0	4	61
Joint ventures	93	50	12	14	0	1	39	209
Investeringen in materiële vaste activa	6	14	12	6	5	25	4	72
Investeringen in immateriële activa	1	1	0	1	0	0	0	3

Overige gegevens 2009 per segment

Bedragen in miljoenen euro's tenzij anders vermeld

	Bouwen Vastgoed Nederland	Infra- structuur Nederland	Energie, Infratechniek en Telecom	Volker- Wessels VK	Volker- Wessels Canada/VS	Toelevering en Maritiem	Niet gealloceerd/ eliminatie	Totaal
Activa	1.060	888	389	249	188	308	81	3.163
Verplichtingen	670	634	298	229	85	225	-139	2.002
Werkzaam vermogen	390	254	91	20	103	83	220	1.161
Geassocieerde deelnemingen	16	16	0	0	29	0	3	64
Joint ventures	91	49	8	6	0	7	15	176
Investeringen in materiële vaste activa	2	13	8	7	2	51	11	94
Investeringen in immateriële activa	1	0	1	0	0	1	0	3

Toelichting op de geconsolideerde balans

(6) Materiële vaste activa

	2010				
	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Materieel en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen	Materiële vaste activa in aanbouw	Totaal materiële vaste activa
Stand 1 januari 2010					
Aanschafwaarde	260.463	608.269	113.243	3.147	985.122
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	-96.136	-350.712	-81.681	-	-528.529
Boekwaarde	164.327	257.557	31.562	3.147	456.593
Mutaties					
Herrubricering	5.310	-2.130	-2.807	939	1.312
Acquisities		8.445	72		8.517
Uit consolidatie		-571	-9		-580
Naar activa aangehouden voor verkoop	-579	-7.265	-321		-8.165
Investerings	7.735	41.501	16.343	6.048	71.627
Desinvesteringen	-92.293	-27.021	-2.619	-308	-122.241
In gebruik genomen	762	6.490	1.395	-8.647	-
Afschrijvingen	-10.052	-54.134	-13.567		-77.753
Bijzondere waardeverminderingen		-503	-807		-1.310
Koersverschillen	3.803	2.204	60		6.067
Totaal mutaties	-85.314	-32.984	-2.260	-1.968	-122.526
Stand 31 december 2010					
Aanschafwaarde	122.176	581.014	102.775	1.179	807.144
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	-43.163	-356.441	-73.473	-	-473.077
Boekwaarde	79.013	224.573	29.302	1.179	334.067

De actuele waarde van de bedrijfsgebouwen en -terreinen is bepaald op basis van taxaties en bedraagt per 31 december 2010 circa € 135 miljoen (2009: € 270 miljoen). Van materieel en installaties is deze waarde geschat met behulp van prijscouranten e.d. en bedraagt circa € 251 miljoen (2009: € 288 miljoen).

In het verslagjaar zijn geen bijzondere waardeverminderingen teruggenomen.

Materiële vaste activa in bestelling hebben voornamelijk betrekking op materieel, machines en installaties. Voor contractuele verplichtingen ten aanzien van materiële vaste activa wordt verwezen naar noot (26).

Onder de materiële vaste activa zijn activa begrepen met een boekwaarde van circa € 4 miljoen (2009: € 5 miljoen), die zijn gefinancierd door middel van financiële lease-overeenkomsten.

Van deze activa berust het juridische eigendom bij derden.

De hiermee samenhangende verplichtingen zijn opgenomen onder de kort- en langlopende schulden.

Toelichting op de geconsolideerde balans

	2009				
	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Materieel en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen	Materiële vaste activa in aanbouw	Totaal materiële vaste activa
Stand 1 januari 2009					
Aanschafwaarde	240.242	555.400	106.584	4.577	906.803
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	-89.160	-320.400	-78.065	-	-487.625
Boekwaarde	151.082	235.000	28.519	4.577	419.178
Mutaties					
Herrubricering	6.541	373	-140	-	6.774
Acquisities	1.885	7.704	940	-	10.529
Uit consolidatie	-11	-1.910	-235	-	-2.156
Investerings	10.153	67.062	13.985	2.955	94.155
Desinvesteringen	-676	-4.528	-1.284	-	-6.488
In gebruik genomen	149	2.955	1.297	-4.401	-
Afschrijvingen	-8.073	-51.175	-11.616	-	-70.864
Bijzondere waardeverminderingen	-	-11	-21	-	-32
Koersverschillen	3.277	2.087	117	16	5.497
Totaal mutaties	13.245	22.557	3.043	-1.430	37.415
Stand 31 december 2009					
Aanschafwaarde	260.463	608.269	113.243	3.147	985.122
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	-96.136	-350.712	-81.681	-	-528.529
Boekwaarde	164.327	257.557	31.562	3.147	456.593

Hieronder volgt een overzicht per categorie van activa die zijn gefinancierd door middel van financiële lease-overeenkomsten:

	2010	2009
Bedrijfsgebouwen en terreinen	1.633	1.550
Materieel en installaties	5.323	3.260
Andere vaste bedrijfsmiddelen	74	73
Materiële vaste activa	7.030	4.883

Toelichting op de geconsolideerde balans

(7) Immateriële activa

	2010				
	Goodwill	Software	Intern gegene- reerde ontwikke- lingskosten	Overige immateriële activa	Totaal immateriële activa
Stand 1 januari					
Aanschafwaarde	83.149	11.969	4.531	3.000	102.649
Cumulatieve amortisatie en bijzondere waardeverminderingen	-13.469	-6.682	-733	-1.523	-22.407
Boekwaarde	69.680	5.287	3.798	1.477	80.242
Mutaties					
Investering		2.410	562		2.972
Acquisitie	12.618	56		5.131	17.805
Desinvestering		-2.435	-		-2.435
Bijzondere waardeverminderingen	-795	-	-2.855		-3.650
Amortisatie		-1.926	-987	-1.957	-4.870
Naar activa aangehouden voor verkoop		-220	-402		-622
Koersverschillen	1.214	8		-38	1.184
Totaal mutaties	13.037	-2.107	-3.682	3.136	10.384
Stand 31 december					
Aanschafwaarde	96.981	8.393	130	8.131	113.635
Cumulatieve amortisatie en bijzondere waardeverminderingen	-14.264	-5.213	-14	-3.518	-23.009
Boekwaarde	82.717	3.180	116	4.613	90.626

Bij de overname van H.Wilson Industries Ltd. is € 5,1 miljoen gealloceerd aan immateriële activa hetgeen bestaat uit onder andere merknaam, klantenbestand en orderportefeuille.

In het verslagjaar zijn geen bijzondere waardeverminderingen teruggenomen.

De in de winst- en verliesrekening opgenomen kosten van onderzoek en ontwikkeling bedroegen over het boekjaar 2010 € 4,7 miljoen (2009: € 4,9 miljoen).

Toelichting op de geconsolideerde balans

	2009				
	Goodwill	Software	Intern gegene- reerde ontwikke- lingskosten	Overige immateriële activa	Totaal immateriële activa
Stand 1 januari					
Aanschafwaarde	75.918	10.986	3.790	3.000	93.694
Cumulatieve amortisatie en bijzondere waardeverminderingen	-6.480	-5.846	-26	-923	-13.275
Boekwaarde	69.438	5.140	3.764	2.077	80.419
Mutaties					
Restitutie		14			14
Investing	5.054	1.940	741		7.735
Desinvestering		-90			-90
Bijzondere waardeverminderingen	-6.989				-6.989
Amortisatie		-1.763	-707	-600	-3.070
Herrubricering		42			42
Koersverschillen	2.177	18			2.195
Totaal mutaties	242	161	34	-600	-163
Stand 31 december					
Aanschafwaarde	83.149	11.969	4.531	3.000	102.649
Cumulatieve amortisatie en bijzondere waardeverminderingen	-13.469	-6.682	-733	-1.523	-22.407
Boekwaarde	69.680	5.287	3.798	1.477	80.242

Toelichting op de geconsolideerde balans

Toetsing op bijzondere waardevermindering voor kasstroomgenererende eenheden die goodwill bevatten

De volgende eenheden bevatten belangrijke goodwillposten:

	2010	2009
H. Wilson Industries ltd	10.474	-
Fitzpatrick ltd	17.638	16.914
G&S Bouw bv	8.588	8.588
Laser ltd	6.185	6.003
M.J.O. Holding bv	5.517	5.517
GrantRail ltd	4.145	3.999
TPA bv	3.450	3.450
Kroon	3.353	3.353
VW Vastgoed	2.444	2.444
Van Dulmen	2.907	2.907
Overig	18.016	16.505
	82.717	69.680

De goodwill is getoetst voor bijzondere waardeverminderingen door de huidige boekwaarden van de activa, inclusief toegerekende goodwill, van de kasstroomgenererende eenheden, te vergelijken met de bedrijfswaarde ervan. De bedrijfswaarden zijn berekend op basis van de geprognosticeerde kasstromen, uitgaande van prognoses van de opbrengsten en winstpercentages (na belastingen). De kasstromen voor de aansluitende periode na het vijfde jaar zijn geëxtrapolerd aan de hand van de jaarlijkse groei van 2%. De prognoses zijn gebaseerd op realisaties uit het verleden en op verwachtingen over de markt en ontwikkelingen in de verschillende sectoren. De geschatte kasstromen zijn contant gemaakt tegen een disconteringsvoet van 9% voor belasting (na belasting 8%) die de huidige marktsituatie, de tijdswaarde van geld en de aan het activum gerelateerde risico's reflecteert. Ultimo 2010 heeft deze toets geresulteerd in een bijzondere waardevermindering van de goodwill ad € 0,8 miljoen (2009: € 7,0 miljoen) hetgeen grotendeels betrekking heeft op de goodwill inzake de acquisitie vw Logistik.

Acquisities

In 2010 heeft VolkerWessels 2 bedrijven overgenomen zijnde H. Wilson Industries ltd en The Badger Industrial Services SRL.

H. Wilson Industries ltd

Op 30 maart 2010 heeft de Groep alle activa en passiva verworven van H. Wilson Industries ltd. Deze vennootschap is gespecialiseerd in infrastructuur, wegenbouw en onderhoud, is voornamelijk actief in het noorden van de provincie Alberta (Canada). H. Wilson Industries Ltd., opgericht in 1977, heeft een leidende positie opgebouwd rond Fort McMurray, waar de economie al jarenlang bloeit dankzij de energievoorraden.

The Badger Industrial Services SRL

Op 15 februari 2010 heeft de Groep alle aandelen verworven van The Badger Industrial Services SRL te Roemenie. Met deze overname kan de Groep haar engineering capaciteit verder uitbreiden.

Het effect van de overname op de activa en verplichtingen van de Groep per overnamedatum is hierna per acquisitie weergegeven.

Toelichting op de geconsolideerde balans

De bedrijfsopbrengsten en resultaten van de in 2010 geacquireerde ondernemingen zijn verantwoord vanaf het moment van transactiedatum.

Conform de EU-IFRS standaarden zijn de waarden van de overgenomen activa en verplichtingen ingeschat op basis van reële waarde.

Bij de overname is goodwill ontstaan als gevolg van winstpotentieel. De voorwaardelijke vergoedingen (earn-out) betreffen betalingen die in de komende jaren moeten worden voldaan als bepaalde winstdoelstellingen worden behaald.

Acquisitieoverzicht

H. Wilson Industries Ltd

	Boekwaarde
Materiële vaste activa	8.467
Immateriële activa	5.187
Voorraden	1.484
Onderhanden werken	
Handels- en overige vorderingen	4.588
Geldmiddelen en kasequivalenten	
Leningen en overige financieringsverplichtingen	
Voorzieningen	
Bankkredieten	
Onderhanden werken	
Handels- en overige schulden	-4.480
Saldo van identificeerbare activa en verplichtingen	15.246
Kostprijs	17.426
Earn-out	8.294
Totaal	25.720
Saldo van identificeerbare activa en verplichtingen	-15.246
Goodwill	10.474
Uitstroom van geldmiddelen (netto)	
Kostprijs	17.426
Verworven geldmiddelen, kasequivalenten en rekening-courantkredieten banken	-
Uitstroom van geldmiddelen (netto)	17.426

Toelichting op de geconsolideerde balans

Acquisitieoverzicht

The Badger Industrial Services SRL

	Boekwaarde
Materiële vaste activa	50
Immateriële activa	
Voorraden	
Onderhanden werken	
Handels- en overige vorderingen	
Geldmiddelen en kasequivalenten	
Leningen en overige financieringsverplichtingen	
Voorzieningen	
Bankkredieten	
Onderhanden werken	
Handels- en overige schulden	
Saldo van identificeerbare activa en verplichtingen	50
Kostprijs	1.714
Earn-out	480
Totaal	2.194
Saldo van identificeerbare activa en verplichtingen	-50
Goodwill	2.144
Uitstroom van geldmiddelen (netto)	
Kostprijs	1.714
Verworven geldmiddelen, kasequivalenten en rekening-courantkredieten banken	-
Uitstroom van geldmiddelen (netto)	1.714

De goodwill is voorlopig bepaald. Met betrekking tot de acquisities tot en met 2009 zijn er geen aanpassingen geweest.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Het in geassocieerde deelnemingen en joint ventures geïnvesteerde bedrag is inclusief € 13 miljoen (2009: € 13 miljoen) aan goodwill. Op deze goodwill is geen bijzondere waardevermindering toegepast.

Om de financiële resultaten van de geassocieerde deelnemingen en joint ventures tijdig in de financiële verslaglegging van de Groep te kunnen verwerken, is door de samenwerkende entiteiten, besloten om het boekjaar van deze samenwerkingsverbanden aan te passen. Het boekjaar van dergelijke samenwerkingsverbanden loopt in veel gevallen van 1 december tot en met 30 november.

(9) Langlopende vorderingen

	2010	2009
Langlopende vorderingen op joint ventures en geassocieerde deelnemingen	37.620	25.391
Langlopende vorderingen derden	53.316	65.006
Vordering op moedermaatschappij	225.000	225.000
	315.936	315.397

Langlopende vorderingen derden

De post langlopende vorderingen derden heeft met name betrekking op leningen welke zijn verstrekt aan opdrachtgevers ter financiering van vastgoedprojecten en leningen welke zijn verstrekt aan eigenaren van bepaalde grondposities waarmee is afgesproken dat VolkerWessels de grond in de toekomst zal overnemen. De looptijd van de langlopende vorderingen is korter dan 5 jaar en bevat een marktconforme rente.

In het verslagjaar is een voorziening getroffen voor mogelijk oninbare vorderingen ad € 8,5 miljoen.

Vorderingen op moedermaatschappij

Op 16 mei 2007 is er een lening verstrekt aan Victor Holdings BV ad € 225 miljoen. Deze lening heeft een looptijd tot 31 december 2012 en een rentepercentage van 5%.

Toelichting op de geconsolideerde balans

(10) Overige niet-vlottende activa

	2010	2009
Beleggingen	6.684	6.327
	6.684	6.327

De post beleggingen betreft voornamelijk belangen in niet-beursgenoteerde deelnemingen waarover de Groep geen invloed van betekenis uitoefent. Hieronder is onder andere een 6% belang verantwoord in een onroerend vennootschap waarin woningen en appartementen in Duitsland zijn ondergebracht.

Toelichting op de geconsolideerde balans

(11) Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen

Het saldo van de uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen uit hoofde van tijdelijke verschillen tussen de fiscale en commerciële waardering van balansposten alsmede de waardering van opgenomen voorwaartse verliesverrekening is als volgt samengesteld:

	2010		
	Vorderingen	Verplichtingen	Netto
Materiële vaste activa	3.318	-13.813	10.495
Immateriële activa			-
Financiële vaste activa			-
Terreinen	1.522		1.522
Voorraden			-
Onderhanden werken			-
Derivaten	6.914		6.914
Personeelsbeloningen	4.843		4.843
Voorzieningen	8.418	-1.050	7.368
Overig	3.508	-16.251	-12.743
Voorwaartse verliesverrekening	12.194		12.194
	40.717	-31.114	9.603
Saldering van belastingvorderingen en -verplichtingen	-24.469	24.469	-
	16.248	-6.645	9.603

De belangrijkste mutaties in 2010 betreffen de toepassingen van tijdelijke willekeurige afschrijving bij de materiële vaste activa, het acuut worden van een latente belasting, vordering in de vs in verband met terreinen alsmede een toename bij voorwaartse verliesrekening in verband met nog te effectueren liquidatieverliezen.

Toelichting op de geconsolideerde balans

	2009		
	Vorderingen	Verplichtingen	Netto
Materiële vaste activa	1.557	-9.175	-7.618
Immateriële activa	178		178
Financiële vaste activa			-
Terreinen	8.274		8.274
Vorraden			-
Onderhanden werken			-
Derivaten	7.974		7.974
Personeelsbeloningen	4.961		4.961
Voorzieningen	5.192	-5.410	-218
Overig	4.001	-10.717	-6.716
Voorwaartse verliesrekening	5.624		5.624
	37.761	-25.302	12.459
Saldering van belastingvorderingen en -verplichtingen	-21.905	21.905	-
	15.856	-3.397	12.459

De belangrijkste mutatie in 2009 betreft de overboeking van de passieve latentie uit hoofde van de geactiveerde winst inzake het onderhanden werk naar te betalen vennootschapsbelasting.

Niet in de balans opgenomen uitgestelde belastingvorderingen

	2010	2009
Nederland	158	1.310
Gibraltar	2.712	3.500
België	2.272	3.075
Duitsland	3.906	15.615
Overig buitenland	1.505	0
Totaal	10.553	23.500

Toelichting op de geconsolideerde balans

De niet in de balans opgenomen uitgestelde belastingvorderingen dienen binnen de volgende boekjaren verrekend te zijn:

	2010	2009
Verrekening voor of uiterlijk in 2011		
Verrekening voor of uiterlijk in 2012		
Verrekening voor of uiterlijk in 2013		
Verrekening voor of uiterlijk in 2014	158	
Onbeperkt verrekenbaar	10.395	23.500
	10.553	23.500

(12) Terreinen

	2010	2009
Binnenland	202.917	209.736
Buitenland	33.077	35.647
	235.994	245.383

Deze post betreft voornamelijk terreinen die zijn verworven om in de nabije toekomst te ontwikkelen als bouwlocatie.

In het licht van de slechte marktomstandigheden en -verwachtingen en het uitblijven van structureel herstel op korte termijn, heeft de groep in 2010 analyses van vastgoedposities in Nederland en het buitenland uitgevoerd.

Deze analyses hebben zich gericht op de meest risicovolle posities, overwegend in gronden en grondexploitaties. Op grond van deze analyses heeft de Groep geconcludeerd dat de verwachte (toekomstige) opbrengstwaarden van een aantal posities neerwaarts bijgesteld dienen te worden. Deze bijzondere waardeverminderingen bedragen in 2010 € 12 miljoen.

De terreinen opgenomen onder buitenland betreffen voornamelijk gronden in Canada en de Verenigde Staten.

(13) Vastgoed bestemd voor verkoop

	2010	2009
Verhuurd	13.982	10.878
Onverhuurd	16.670	24.605
Bijzondere waardeverminderingen	-11.616	-11.253
	19.036	24.230

In de post vastgoed bestemd voor verkoop zijn begrepen een aantal verhuurde en onverhuurde appartementsgebouwen, woningen en een complex centrale voorzieningen ten behoeve van een recreatieproject.

Toelichting op de geconsolideerde balans

(14) Voorraden

	2010	2009
Vastgoedontwikkeling	60.600	77.813
Grondstoffen en hulpstoffen	50.688	56.347
Gereed product en handelsgoederen	27.315	26.852
Bijzondere waardeverminderingen	-18.001	-18.911
	120.602	142.101

Gedurende het jaar hebben zich met betrekking tot voorraden geen bijzondere waardeverminderingen voorgedaan.

(15) Onderhanden werken

	2010	2009
Kostprijs inclusief naar rato van voortgang gerealiseerd resultaat, verminderd met getroffen voorzieningen	4.001.203	4.125.043
Gedeclareerde termijnen	-4.041.478	-4.166.410
	-40.275	-41.367
Saldo onderhanden werken met positief saldo na aftrek gedeclareerde termijnen	313.720	332.353
Saldo onderhanden werken met negatief saldo na aftrek gedeclareerde termijnen	-353.995	-373.720
	-40.275	-41.367

Toelichting op de geconsolideerde balans

De verdeling naar opdracht werken in opdracht van derden en service en onderhoud is als volgt:

	2010	2009
Onderhanden werken in opdracht van derden		
Kostprijs inclusief naar rato van voortgang gerealiseerd resultaat, verminderd met getroffen voorzieningen	3.879.090	4.023.098
Gedeclareerde termijnen	-3.927.648	-4.074.755
	-48.558	-51.657
Service en onderhoud		
Kostprijs inclusief naar rato van voortgang gerealiseerd resultaat, verminderd met getroffen voorzieningen	122.113	101.945
Gedeclareerde termijnen	-113.830	-91.655
	8.283	10.290
Samenstelling gedeclareerde termijnen		
Ontvangen termijnen	3.707.405	3.804.438
Openstaande termijnen	323.750	353.297
Ingehouden op termijnen	10.323	8.675
	4.041.478	4.166.410

Ontvangen voorschotten inzake werken, zoals opgenomen onder de overige schulden, bedragen € 3 miljoen (2009: € 4 miljoen).

(16) Handels- en overige vorderingen

	2010	2009
Handelsdebiteuren	619.152	642.358
af: bijzondere waardevermindering	-30.637	-33.955
Netto-handelsvorderingen	588.515	608.403
Vorderingen op geassocieerde deelnemingen en joint ventures	192.456	192.190
Kortlopend deel langlopende vorderingen	7.626	1.604
Nog te factureren inzake opgeleverde werken	31.719	35.320
Overige vorderingen	187.772	138.087
Overlopende activa	23.487	20.281
	1.031.575	995.885

Toelichting op de geconsolideerde balans

(17) Geldmiddelen en kasequivalenten

	2010	2009
Deposito's	237.177	140.724
Kas- en banksaldi	398.526	168.799
	635.703	309.523

De deposito's hebben een resterende looptijd van maximaal één maand en zijn te allen tijde opeisbaar.

(18) Activa en verplichtingen aangehouden voor verkoop

De activa en verplichtingen aangehouden voor verkoop betreffen Munt Centrale Holland bv en VolkerRail Deutschland GmbH. Op 1 januari 2011 zijn alle aandelen van MCH (Munt Centrale Holland), onderdeel van het segment Toelevering en Maritiem, verkocht aan G4S Cash Solutions bv. De verkoopsom is in contanten ontvangen. Door het afstoten van deze activiteit kan MCH zich volledig richten op haar core business, bestaande uit een totaalpakket van diensten zoals parkeermanagement en services van parkeergarages en openbare parkeerplaatsen, facility management en services en beveiliging.

Op 26 januari 2011 zijn alle activa en passiva van VolkerRail Deutschland GmbH, inclusief het bedrijf VolkerRail Sabrodt en de deelneming in de materieelpoule MCW, verkocht aan de firma Hering Gleisbau GmbH.

	2010
Activa en verplichtingen geclassificeerd als aangehouden voor verkoop	
Activa aangehouden voor verkoop	
Materiele vaste activa	8.165
Immateriële activa	622
Overige niet-vlottende activa	0
Voorraden	8.258
Onderhanden werken	28
Handels- en overige vorderingen	7.004
Geldmiddelen en kasequivalenten	2.039
	26.116
Verplichtingen aangehouden voor verkoop	
Langlopende verplichtingen	1.218
Kortlopende verplichtingen	19.290
	20.508

Toelichting op de geconsolideerde balans

(19) Eigen vermogen

	Geplaatst kapitaal	Agioreserve	Reserve koers- verschillen	Wettelijke reserve deel- nemingen	Wettelijke reserve ontwikke- lingskosten	Actuariële reserve	Afdekkings- reserve	Overige reserves
Stand 1 januari	83.843	67.339	-8.320	48.752	3.583	-6.710	-24.336	676.147
Resultaat rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen na belasting			18.181			-5.668	2.524	
Resultaat over het boekjaar								
Overige mutaties				-15.411	-3.583	1.378		17.616
Totaalresultaat over het boekjaar			18.181	-15.411	-3.583	-4.290	2.524	17.616
Dividend								
Kapitaalstorting								
Dividend 2009								
Aandelen optieregeling								57
Stand per 31 december	83.843	67.339	9.861	33.341	0	-11.000	-21.812	693.820

Aandelenkapitaal

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 300.000.000 en is verdeeld in 119.999.998 gewone aandelen en 2 prioriteitsaandelen van elk nominaal € 2,50. Per 31 december 2010 bestaat het geplaatste en geheel volgestorte aandelenkapitaal uit 33.537.103 gewone aandelen (2009: 33.537.103) en uit 2 prioriteitsaandelen.

Gedurende het boekjaar hebben zich geen mutaties in het aandelenkapitaal voorgedaan.

De prioriteitsaandelen geven de houder het recht om, voorzover de winst dat toelaat, als eerste een dividend uitgekeerd te krijgen, naar een percentage van het nominaal op de aandelen gestorte bedrag, gelijk de wettelijke rente op de laatste dag van het boekjaar.

De aandelen worden gehouden door Victor Holdings bv en de aandelen van Victor Holdings bv worden gehouden door Storm Investments bv, de uiteindelijke moedermaatschappij.

Agioreserve

De agioreserve bestaat uit het gedeelte dat bij emissie boven de nominale waarde is ontvangen.

Reserve koersverschillen

De koersverschillen die ontstaan bij de omrekening van het eigen vermogen van de buitenlandse deelnemingen worden rechtstreeks ten gunste of ten laste van de reserve koersverschillen gebracht.

Wettelijke reserve deelnemingen

De wettelijke reserve deelnemingen bestaat uit niet-uitgekeerde resultaten van deelnemingen waarvan uitkering niet zonder beperking kan worden bewerkstelligd.

Toelichting op de geconsolideerde balans

2010			
Onverdeeld resultaat	Eigen vermogen toe te rekenen aan aandeel- houders	Minderheids- belangen	Totaal eigen vermogen
90.792	931.090	4.233	935.323
	15.037	226	15.263
86.761	86.761	755	87.516
	0		0
86.761	101.798	981	102.779
		-516	-516
	0	278	278
-90.792	-90.792		-90.792
	57		57
86.761	942.153	4.976	947.129

Wettelijke reserve voor geactiveerde ontwikkelingskosten

De wettelijke reserve voor geactiveerde ontwikkelingskosten bestaat uit het bedrag dat ultimo van het boekjaar aan ontwikkelingskosten is geactiveerd op de balans.

Actuariële reserve

De actuariële reserve bestaat uit de cumulatieve mutatie van de reële waarde van pensioenverplichtingen ten gevolge van wijzigingen in de actuariële uitgangspunten.

Afdekkingsreserve

De afdekkingsreserve bestaat uit de cumulatieve mutatie in de reële waarde van dekkingsinstrumenten wanneer de afgedekte transactie nog niet heeft plaatsgevonden of de afgedekte positie nog niet is beëindigd.

Dividend

In het verslagjaar is € 90.792.000,- dividend uitgekeerd (€ 2,71 per aandeel). Na de balansdatum is door de Raad van Bestuur met goedkeuring van de Raad van Commissarissen het onderstaande dividendvoorstel gedaan. Het dividendvoorstel is niet in de balans verwerkt. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders wordt voorgesteld de gehele winst ad € 86.761.000,- te bestemmen voor uitkering van dividend (€ 2,59 per aandeel).

Toelichting op de geconsolideerde balans

(20) Leningen en overige financieringsverplichtingen

	2010	2009
Gecommitteerde financiering	300.000	298.655
Financiering VolkerWessels Verenigd Koninkrijk	-	22.535
Overige financieringen	20.480	48.086
Leaseverplichtingen	8.643	5.209
	329.123	374.485
Aflossing in 2011 / 2010	-6.336	-7.700
	322.787	366.785

Gecommitteerde financiering

In 2007 heeft VolkerWessels een gecommitteerde financiering aangetrokken van maximaal € 600 miljoen voor uitbreiding/gedeeltelijke vervanging van bestaande kredietlijnen en projectfinancieringen. Deze financiering bestaat uit een term loan ad € 300 miljoen met een looptijd van 5 jaar en een kasgeld faciliteit van € 300 miljoen voor 5 jaar. De rente op de gecommitteerde financiering bedraagt Euribor plus een opslag, die kan variëren van minimaal 25 basispunten tot maximaal 65 basispunten. Ultimo 2010 bedroeg de opslag 25 basispunten (2009: 35 basispunten). Ter afdekking van het renterisico zijn op de gecommitteerde financiering 2 renteswaps afgesloten ten bedrage van € 100 miljoen en € 250 miljoen. Met het afsluiten van deze renteswaps is de Euribor rente gefixeerd op respectievelijk 4,34% en 4,38%.

Voor de hierboven vermelde gecommitteerde financiering zijn financiële convenanten van toepassing, gerelateerd aan de leverage ratio en interest cover ratio. De leverage ratio is de uitkomst van nettoschuld gedeeld door EBITDA, een en ander volgens de met de bankengroep overeengekomen definities voor nettoschuld en EBITDA. De maximale leverage ratio bedraagt 2,75 en minimale interest cover ratio bedraagt 5,35. Aan beide convenanten wordt over het boekjaar 2010 ruimschoots voldaan.

Financiering VolkerWessels Verenigd Koninkrijk (VK)

De doelstelling van de Groep is om de buitenlandse activiteiten zoveel mogelijk lokaal te financieren. In april 2004 heeft VolkerWessels UK Ltd (VWUK) een co-financieringsovereenkomst getekend met de Royal Bank of Scotland Plc (RBS) en VolkerWessels. Na herfinanciering in september 2006 hebben zowel RBS als VolkerWessels ieder een GBP 25 miljoen revolving-credit facility verstrekt met een looptijd van 5 jaar. Daarnaast staat VWUK nog een overdraft van GBP 12 miljoen door RBS en een stand-by facility van GBP 12 miljoen door VolkerWessels ter beschikking.

Voor de hierboven vermelde financiering zijn financiële convenanten van toepassing, gerelateerd aan de leverage ratio (maximaal 2,5), interest cover ratio (minimaal 3:1) en de consolidated net tangible assets (minimum GBP 12 miljoen). De leverage ratio is de uitkomst van net debt gedeeld door EBITDA (winst voor belastingen, interest, afschrijvingen en amortisaties), een en ander volgens de met de bank overeengekomen definities voor net debt en EBITDA. De interest cover ratio is de uitkomst van EBITDA gedeeld door de betaalde interest.

De consolidated net tangible assets bestaan uit het eigen vermogen en de achtergestelde leningen. Ultimo 2010 heeft er een kapitaalstorting plaatsgevonden ter versterking van het eigen vermogen in het Verenigd Koninkrijk. Als gevolg van deze kapitaalstorting was er ultimo 2010 geen externe kapitaalbehoefte in het Verenigd Koninkrijk.

Overige financieringen

Deze leningen zijn over het algemeen aangegaan ter financiering van terreinen ten behoeve van vastgoedontwikkeling en van vastgoedontwikkelingsprojecten in uitvoering. De rente op deze leningen is overwegend variabel en gebaseerd op Euribor plus een opslag.

Toelichting op de geconsolideerde balans

(21) Derivaten

				2010
	Activa	Passiva	Reële waarde	
Renteswaps	-	-27.694	-27.694	
	-	-27.694	-27.694	

				2009
	Activa	Passiva	Reële waarde	
Renteswaps	-	-30.506	-30.506	
	-	-30.506	-30.506	

De belangrijkste renteswaps hebben betrekking op de afdekking van het renterisico op de gecommiteerde financiering. Hiervoor zijn 2 renteswaps afgesloten ter hoogte van € 100 miljoen en € 250 miljoen (2009: € 150 miljoen en € 250 miljoen).

Met het afsluiten van deze renteswaps is de Euribor rente gefixeerd op respectievelijk 4,34 procent en 4,38 procent. Daarnaast zijn er enkele renteswaps afgesloten ter afdekking van het renterisico op enkele project gerelateerde financieringen.

Netto tegoed (schuld)

	2010	2009
Geldmiddelen en kasequivalenten	635.703	309.523
Leningen en overige financieringsverplichtingen	-322.787	-366.785
Derivaten	-27.694	-30.506
Bankkredieten	-20.202	-18.673
Leningen en overige financieringsverplichtingen (kortlopend)	-6.562	-7.755
Netto tegoed (schuld)	258.458	-114.196

Toelichting op de geconsolideerde balans

(22) Personeelsgerelateerde verplichtingen

De personeelsgerelateerde verplichtingen betreffen toegezegd-pensioenregelingen en jubileumuitkeringen. De samenstelling is als volgt:

	2010	2009
Contante waarde niet-gefinancierde verplichtingen	-14.114	-17.418
Contante waarde van toegekende pensioenaanspraken	-69.163	-79.587
Reële waarde van de fondsbeleggingen	58.770	70.935
Contante waarde van nettoverplichtingen	-24.507	-26.070
Verplichtingen uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen	-24.507	-26.070
Overige personeelsgerelateerde verplichtingen	-4.308	-4.777
Verplichting uit hoofde van jubilea	-11.370	-10.060
	-40.185	-40.907
Langlopend deel	-31.440	-31.700
Kortlopend deel	-8.745	-9.207
	-40.185	-40.907

Verplichting voor toegezegd-pensioenregelingen in Nederland

Voor een aantal groepsmaatschappijen in Nederland zijn pensioenregelingen van toepassing waarvoor een verplichting in de balans is opgenomen. Het merendeel van deze regelingen is inmiddels gesloten voor nieuwe toetreders.

Toegezegde-bijdrageregelingen in Nederland

Het overgrote deel van de werknemers in Nederland neemt deel in een bedrijfstakpensioenregeling of is ondergebracht in de Stichting Pensioenfonds Koninklijke Volker Wessels Stevin. De Stichting Pensioenfonds Koninklijke Volker Wessels Stevin voert een voorwaardelijke geïndexeerde middelloonregeling uit. Deze regeling kwalificeert voor de financiële verantwoording als een toegezegde-bijdrageregeling. Kenmerk van deze pensioenregeling is dat de onderneming in het kader van deze regeling zich heeft verplicht tot het betalen van een vooraf vastgestelde jaarlijkse premie. De te betalen premie was voor een periode van 5 jaar (tot en met 2010) met de Stichting Pensioenfonds Koninklijke Volker Wessels Stevin overeengekomen. In 2010 is er een studie gestart om te onderzoeken of de rechten en aanspraken van deelnemers in dit fonds onder te brengen zijn bij het bedrijfstakpensioenfonds. Mede naar aanleiding van het lopende onderzoek is de premie vooralsnog voor 1 jaar vastgesteld.

De dekkingsgraad van het pensioenfonds is per 31 december 2010 voorlopig vastgesteld op 102% (2009:106%). Bij het vaststellen van de pensioenvoorziening per 31 december 2010 is gebruikgemaakt van de meest recente sterftetafels van het actuariële genootschap.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Hieronder volgt een opsomming van de vier belangrijkste bedrijfstakregelingen binnen VolkerWessels:

Pensioenfondsen voor de Bouwnijverheid en Pensioenfondsen Metaal en Techniek

Beide fondsen voeren een geïndexeerde middelloonregeling uit. Deze toegezegd-pensioenregelingen zijn verwerkt als toegezegde-bijdrageregeling, omdat de administraties van deze fondsen niet zijn ingericht om het deel van de pensioenverplichtingen en fondsbeleggingen dat aan de Groep toebehoort inzichtelijk te maken. Voor deze regelingen is de Groep gehouden de vooraf bepaalde premie af te dragen. De Groep kan geen aanspraak maken op een eventueel overschot en niet worden verplicht tot aanzuivering van een eventueel tekort, anders dan door toekomstige premieaanpassingen.

De dekkinggraad van het Pensioenfonds voor de Bouwnijverheid eind januari bedraagt 110,2%.

Het bestuur van BPF Bouw heeft besloten om de pensioenen per 1 januari 2011 niet te verhogen.

De dekkinggraad van het Pensioenfonds Metaal en Techniek is in 2010 gedaald met 5%.

Per 31 december 2010 bedraagt de dekkinggraad 96%. Evenals in 2009 heeft het fonds besloten om de pensioenaanspraken niet te indexeren.

Spoorwegpensioenfondsen

In 2005 hebben de werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers in deze bedrijfstak overeenstemming bereikt over een nieuwe pensioenregeling. Deze nieuwe regeling is op 31 december 2005 ingegaan. Deze regeling kwalificeert voor de financiële verantwoording als een toegezegde bijdrageregeling. Kenmerk van deze pensioenregeling is dat de onderneming in het kader van deze regeling zich heeft verplicht tot het betalen van een vooraf vastgestelde jaarlijkse premie. De premie die met het Spoorwegpensioenfonds is overeengekomen is een jaarlijks stijgend percentage van de loonsom. Het percentage stijgt van 11,56% in 2006 tot uiteindelijk een kostendekkend niveau van 14%. De onderneming heeft na betaling van de overeengekomen premie geen verplichting tot het betalen van aanvullende bedragen in geval sprake zou zijn van een tekort bij het fonds. Evenmin kunnen de VolkerWessels groepsmaatschappijen rechten doen gelden op eventuele overschotten in de fondsen. De actuariële risico's en de beleggingsrisico's liggen bij het pensioenfonds en haar deelnemers. De dekkinggraad per 28 januari 2011 bedraagt 131%.

Verplichting voor toegezegd-pensioenregelingen in het Verenigd Koninkrijk

De Groep heeft in het Verenigd Koninkrijk een aantal toegezegd-pensioenregelingen voor werknemers die voor 1 januari 2005 in dienst zijn getreden. De opbouw van deze toegezegd-pensioenregelingen eindigt per 31 december 2007 en is door middel van jaarlijkse premiebetalingen aan het pensioenfonds afgefinancierd.

Verplichting voor toegezegd-pensioenregelingen in Duitsland

In Duitsland heeft de Groep diverse kleinere toegezegd-pensioenregelingen.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Hieronder volgt een overzicht van de mutaties in de verplichting uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen.

	Nederland	VK	Duitsland	Totaal
Pensioenvermogen op 1 januari 2010	40.406	30.529	-	70.935
Valutaverschillen		881	-	881
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	1.310	1.517	-	2.827
Werkgeversbijdrage	473	1.768	-	2.241
Werknemersbijdrage	0	2	-	2
Inperking	-18.460			-18.460
Uitbetaalde pensioenen	-964	-1.953	-	-2.917
Actuariële winsten en verliezen	2.151	1.110	-	3.261
Overige mutaties			-	
Pensioenvermogen op 31 december 2010	24.916	33.854	-	58.770
Pensioenverplichting op 1 januari 2010	-59.139	-34.290	-3.576	-97.005
Valutaverschillen		-985		-985
Servicekosten	-432	-206		-638
Rentekosten	-2.159	-1.981	-21	-4.161
Werknemersbijdrage		-2		-2
Inperking	19.912			19.912
Uitbetaalde pensioenen	6.404	1.953	292	8.649
Actuariële winsten en verliezen	-6.620	-2.427		-9.047
Pensioenverplichting op 31 december 2010	-42.034	-37.938	-3.305	-83.277
Netto balansverplichting				
Saldo tussen verplichtingen en beleggingen	-17.118	-4.084	-3.305	-24.507
Verloop pensioenvoorziening				
Bruto pensioenverplichting per 1 januari	-18.733	-3.761	-3.576	-26.070
Niet gewaardeerd actief				0
Netto pensioenverplichting per 1 januari	-18.733	-3.761	-3.576	-26.070
Koersverschillen	-	-104	-	-104
Verwerkt actuariële resultaat	-4.469	-1.317		-5.786
Betaling pensioenpremie	5.913	1.768	292	7.973
In de winst- en verliesrekening opgenomen pensioenlast	171	-670	-21	-520
Netto pensioenvoorziening per 31 december 2010	-17.118	-4.084	-3.305	-24.507
De fondsbeleggingen bestaan uit:				
Aandelen				13.144
Obligaties en vorderingen				45.626
				58.770

Toelichting op de geconsolideerde balans

	Nederland	UK	Duitsland	Totaal
Pensioenvermogen op 1 januari 2009	35.665	24.584	-	60.249
Valutaverschillen		1.807	-	1.807
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	1.889	1.236	-	3.125
Werkgeversbijdrage	2.620	2.016	-	4.636
Werknemersbijdrage	86	10	-	96
Uitbetaalde pensioenen	-1.509	-1.687	-	-3.196
Actuariële winsten en verliezen	1.655	2.573	-	4.228
Overige mutaties		-10	-	-10
Pensioenvermogen op 31 december 2009	40.406	30.529	-	70.935
Pensioenverplichting op 1 januari 2009	-55.305	-26.448	-3.192	-84.945
Valutaverschillen		-1.940		-1.940
Servicekosten	-637	-299		-936
Rentekosten	-2.918	-1.766	-197	-4.881
Werknemersbijdrage	-86	-10		-96
Planaanpassingen	-	42		42
Uitbetaalde pensioenen	3.888	1.687	284	5.859
Actuariële winsten en verliezen	-4.081	-5.556	-472	-10.109
Pensioenverplichting op 31 december 2009	-59.139	-34.290	-3.577	-97.006
Netto balansverplichting				
Saldo tussen verplichtingen en beleggingen	-18.733	-3.761	-3.577	-26.071
Verloop pensioenvoorziening				
Bruto pensioenverplichting per 1 januari	-19.640	-1.438	-3.192	-24.270
Niet gewaardeerd actief	-	-896	-	-896
Netto pensioenverplichting per 1 januari	-19.640	-2.334	-3.192	-25.166
Koersverschillen	-	-592	-	-592
Mutatie niet gewaardeerd actief	-	961	-	961
Verwerkt actuariële resultaat	-2.426	-2.983	-472	-5.881
Betaling pensioenpremie	4.999	2.016	284	7.299
In de winst- en verliesrekening opgenomen pensioenlast	-1.666	-829	-197	-2.692
Netto pensioenvoorziening per 31 december 2009	-18.733	-3.761	-3.577	-26.071
De fondsbeleggingen bestaan uit:				
Aandelen				16.329
Obligaties en vorderingen				54.606
				70.935

Toelichting op de geconsolideerde balans

2010

	Nederland	VK	Duitsland	Totaal
In de winst-en verliesrekening opgenomen last met betrekking tot de toegezegd-pensioenregelingen				
Servicekosten	-432	-206		-638
Rentekosten	-2.159	-1.981	-21	-4.161
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	1.310	1.517		2.827
Inperkingsresultaat	1.452			1.452
Totaal in de winst-en verliesrekening opgenomen last met betrekking tot de toegezegd-pensioenregelingen	171	-670	-21	-520

Het werkelijke rendement op de fondsbeleggingen bedroeg over 2010 € 6,1 miljoen (2009: € 7,4 miljoen).

Deze kosten zijn in de volgende posten van de winst- en verliesrekening 2010 opgenomen:

	Nederland	VK	Duitsland	Totaal
Personeelskosten	1.020	-206	0	814
Nettofinancieringsresultaat	-849	-464	-21	-1.334
	171	-670	-21	-520

Actuariële veronderstellingen

De voornaamste actuariële veronderstellingen 2010 zijn als volgt:

	Nederland	VK	Duitsland	Totaal
Disconteringsvoet	4,50%	5,50%	4,40%	-
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	4,50%	5,20%		-
Toekomstige salarisstijgingen	1,50%	3,50%		-
Inflatie	2,00%	3,50%	2,00%	-

De verwachtingen met betrekking tot toekomstige sterftetecijfers en levensverwachtingen zijn gebaseerd op gepubliceerde sterftetafels.

Toelichting op de geconsolideerde balans

2009

	Nederland	VK	Duitsland	Totaal
In de winst-en verliesrekening opgenomen last met betrekking tot de toegezegd-pensioenregelingen				
Servicekosten	-637	-299		-936
Rentekosten	-2.918	-1.766	-197	-4.881
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	1.889	1.236		3.125
Totaal in de winst-en verliesrekening opgenomen last met betrekking tot de toegezegd-pensioenregelingen	-1.666	-829	-197	-2.692

Deze kosten zijn in de volgende posten van de winst- en verliesrekening 2009 opgenomen:

	Nederland	VK	Duitsland	Totaal
Personeelskosten	-637	-299	0	-936
Nettofinancieringsresultaat	-1.029	-530	-197	-1.756
	-1.666	-829	-197	-2.692

Actuariële veronderstellingen

De voornaamste actuariële veronderstellingen 2009 zijn als volgt:

	Nederland	VK	Duitsland	Totaal
Disconteringsvoet	5,00%	5,70%	4,70%	-
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	5,00%	4,70%	-	-
Toekomstige salarisstijgingen	2,00%	3,40%	-	-
Inflatie	2,00%	3,40%	2,00%	-

Toelichting op de geconsolideerde balans

(23) Voorzieningen

	Garantie- voorziening	Reorgani- satie voorziening	Negatieve deelname	Milieu- en herstel- kosten	Overige	Totaal
Per 1 januari 2010	43.277	3.781	87.596	8.752	38.160	181.566
Koersverschillen	32	-17			261	276
Dotatie	12.990	12.125	5.429	1.658	7.741	39.943
Reclassificatie						0
Onttrekking	-10.502	-9.116		-87	-2.053	-21.758
Vrijval	-4.115	-336		-253	-2.617	-7.321
Oprenting	1.856			141	171	2.168
Per 31 december 2010	43.538	6.437	93.025	10.211	41.663	194.874
Langlopend deel	31.827	683	0	7.566	36.560	76.636
Kortlopend deel	11.711	5.754	93.025	2.645	5.103	118.238
	43.538	6.437	93.025	10.211	41.663	194.874

De garantievoorziening dient ter dekking van mogelijke verplichtingen inzake opgeleverde werken binnen de garantieperioden. De toevoeging aan de voorziening is gebaseerd op een uit ervaring verkregen percentage van de omzet.

De reorganisatievoorziening dient voor uitgaven uit hoofde van noodzakelijk geachte wijzigingen in de operationele structuur, teneinde op veranderende markteisen te kunnen blijven inspelen. Een voorziening voor reorganisatie wordt alleen opgenomen indien de Groep een gedetailleerd en formeel reorganisatieplan heeft goedgekeurd en de reorganisatie is aangevangen of algemeen is bekendgemaakt.

De voorziening voor milieu- en herstelkosten dient voor mogelijke uitgaven voor milieutechnische aanpassingen. De voorzieningen voor overige risico's zijn van uiteenlopende aard en dienen ondermeer ter dekking van mogelijke verplichtingen uit hoofde van aanvullende uitkeringen voor WAO en ziekwet, alsmede mededingingsboetes. Tegen de door de Europese Commissie opgelegde beschikking inzake bitumen is hoger beroep aangetekend.

(24) Bankkredieten

	2010	2009
Bankkredieten	20.202	18.673

Toelichting op de geconsolideerde balans

(25) Handels- en overige schulden

	2010	2009
Ontvangen voorschotten inzake werken	3.469	4.318
Handelscrediteuren	606.195	536.559
Overige crediteuren en te betalen kosten	361.599	248.744
Schulden aan niet geassocieerde deelnemingen	8.134	15.753
Schulden aan joint ventures	209.438	108.602
Belastingen en premies sociale lasten	98.387	90.518
Nog te verwachten kosten opgeleverde projecten	61.395	53.381
Reservering voor vakantiedagen	39.094	38.056
Overlopende passiva	100.249	98.595
	1.487.960	1.194.526

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

(26) Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Garanties

	2010	2009
Uitvoeringsgaranties	420.376	418.102
Kredietgaranties	10.913	26.644
Vooruitbetalingsgaranties	70.372	62.381
Noord-Amerika garanties	59.817	56.964
Totaal bankgaranties	561.478	564.091
Uitvoeringsgaranties	559.834	298.328
Kredietgaranties	41.477	36.330
Vooruitbetalingsgaranties	13.041	7.065
Totaal concerngaranties	614.352	341.723

Voor het stellen van bankgaranties zijn garantiefaciliteiten afgesloten bij diverse bank- en borginstellingen. De garanties in Noord-Amerika worden separaat weergegeven. In afwijking van hetgeen in Europa gebruikelijk is, worden daar aan opdrachtgevers voor de volledige aannemingsom garanties afgegeven.

Daarnaast worden er concerngaranties afgegeven aan opdrachtgevers. Het beleid is dat concerngaranties worden afgegeven op ten hoogste regio/subholdingniveau. Dit geldt ook voor de aansprakelijkheidsverklaringen als bedoeld in artikel 403 lid 1 sub f boek 2 BW.

Overige niet in de balans opgenomen verplichtingen

	Binnen 1 jaar	1-3 jaar	3-5 jaar	Na 5 jaar	Totaal 2010	Totaal 2009
Lease-overeenkomsten	43.274	52.294	14.101	1.979	111.648	76.098
Huurovereenkomsten	34.514	56.822	49.437	96.059	236.830	103.694
Erfpachtovereenkomsten	170	350	240	2.668	3.428	3.060
Voorwaardelijke verplichting tot aankoop van bouwterreinen	17.617	48.603	18.611	19.254	104.085	129.374
Materiële vaste activa in bestelling	396				396	11.947
Overige	23.678	3.188	1.129	7	28.002	21.969

De verplichtingen uit hoofde van lease-overeenkomsten betreffen hoofdzakelijk transportmiddelen. In het boekjaar 2010 is uit hoofde van operational lease een last van € 48,8 miljoen (2009: € 48,5 miljoen) in de winst- en verliesrekening opgenomen.

De verplichtingen uit hoofde van huurovereenkomsten betreffen hoofdzakelijk verplichtingen voor onroerend goed.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

In Nederland zijn verplichtingen aangegaan in verband met grondaankopen tot een bedrag van € 104 miljoen (2009: € 129,4 miljoen), gedeeltelijk onder voorbehoud van de bestemmingswijzigingen respectievelijk af te geven vergunningen.

Indien aannemingscombinaties uitgeoefend worden in de vorm van een vennootschap onder firma wordt in financiële zin slechts rekening gehouden met hoofdelijke aansprakelijkheid, indien en voor zover daartoe aanleiding bestaat op grond van de financiële positie van de combinatie en/of van één of meer van de partners daarin. De totale verplichting jegens derden van vennootschappen waarvoor de Groep hoofdelijk aansprakelijk is (zoals vennootschappen onder firma) bedraagt ultimo 2010 € 625 miljoen (2009: € 500 miljoen).

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Selectief worden woningen in de markt gezet met subsidie, waarbij VolkerWessels meedeelt in de eventuele winst bij doorverkoop. Deze subsidie leidt aanvankelijk tot een verlies bij het aangaan van de transactie welke als last wordt verantwoord. Aangezien de omvang van de opbrengst bij doorverkoop alsmede het tijdstip waarop die zal worden gerealiseerd onzeker zijn kwalificeert dit recht als een voorwaardelijke vordering. De eventuele toekomstige opbrengst zal worden verantwoord op het moment van doorverkoop.

De Groep kent uit hoofde van lopende procedures en geschillen met opdrachtgevers aanzienlijke voorwaardelijke vorderingen. Het is niet mogelijk met voldoende zekerheid de omvang en het tijdstip van instroom van mogelijke economische voordelen vast te stellen. In verband hiermee zijn deze voorwaardelijke vorderingen niet gewaardeerd.

Met betrekking tot de niet gewaardeerde belastingvorderingen wordt verwezen naar de Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen, noot 11.

Transacties met verbonden partijen

(27) Transacties met verbonden partijen

VolkerWessels onderscheidt de navolgende verbonden partijen: groepsmaatschappijen, geassocieerde deelnemingen, joint ventures, de Raad van Bestuur, de Raad van Commissarissen, Storm Investments bv, Storm II bv, Victor Holdings bv, Stichting Pensioenfonds Koninklijke Volker Wessels Stevin en Reggeborgh bv en haar groepsmaatschappijen. Transacties met verbonden partijen geschieden tegen prijzen die ook worden toegepast bij transacties met derden.

Raad van Bestuur

Ultimo 2010 bestaat de Raad van Bestuur uit 4 bestuursleden.

De bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur is als volgt:

	2010	2009
Salaris en overige emolumenten	1.618.040	2.818.150
Variabele beloning *	1.525.320	625.000
Pensioenlasten	388.184	419.432
Aandelenoptie regeling	18	-
	3.531.562	3.862.582

* De variabele beloning betreft de uitbetaalde beloningen in het boekjaar hetgeen betrekking heeft op het voorgaande jaar.

Raad van Commissarissen

De bezoldiging inclusief pensioenlasten van de leden van de Raad van Commissarissen over 2010 bedraagt € 171.804 (2009: € 171.804).

Aan de leden van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen zijn geen voorschotten of garanties verstrekt.

Management Participatie Plan Storm Investments

Gedurende 2010 is aan geselecteerde werknemers van VolkerWessels de mogelijkheid geboden om pakketten van certificaten van aandelen van Storm Investments bv te kopen onder de voorwaarden van het 'Storm Participatieplan September 2010' ('het Plan'). Deze pakketten bevatten certificaten van (i) preferente aandelen en (ii) gewone aandelen in een vastgestelde samenstelling, tegen betaling van een tweemaal per jaar vast te stellen prijs per pakket.

Bij het aankopen van een pakket ontvangt een deelnemer aan het Plan ('Deelnemer') een tevoren vastgesteld aantal optierechten over pakketten die kunnen worden verkregen tegen betaling van de uitoefenprijs. Deze uitoefenprijs is gelijk aan koopprijs waarvoor het initiële pakket verkregen is. Deze toegekende opties kunnen alleen worden uitgeoefend ten tijde van een beursgang of verkoop van Storm of van Volker Wessels en onder de voorwaarde dat de Deelnemer op dat moment nog steeds in dienst is van de Groep.

De reële waarde van de toegekende optierechten wordt bepaald op de toekenningsdatum en de kosten worden gelijkmatig in aanmerking genomen over de duur van de verwachte periode waarop het einde de rechten voorwaardelijk zullen zijn ('vestingperiode') met een overeenkomstige verhoging van het eigen vermogen. De opties vervallen bij beëindiging van de arbeidsovereenkomst, de verkoop van de certificaten en na bovengenoemde exit. Ultimo 31 december 2010 zijn er 10.862 opties op certificaten van aandelen aanvaard uit hoofde van de nieuwe regeling.

Transacties met verbonden partijen

De reële waarde van de optierechten wordt bepaald met gebruik van het Black & Scholes optiewaarderingsmodel ('B&S'), op basis van de vastgestelde Business Enterprise Value ('BEV') en de toekomstige waarde van het vreemde vermogen als de uitoefenprijs, inclusief een correctie voor de betaling van de uitoefenprijs van de toegekende optierechten.

Voor de vaststelling van de BEV zijn BEV/EBITDA multiples gebruikt die gebaseerd zijn op: (i) een benchmark van marktconforme multiples bij transacties in vergelijkbare ondernemingen en (ii) een inkomensbenadering als controle op de verkregen waarde in de BEV/EBITDA multiple benchmark.

De details van de toekenning van opties in 2010 zijn onderstaand beschreven:

	Opties toegekend in 2010
Toekenningsdatum	1 oktober 2010
Aantal toegekende Opties	10.862
Aandelenprijs op de toekenningsdatum	EUR 80
Gewogen gemiddelde uitoefenprijs	EUR 80
Verwachte Asset volatiliteit	20%
Risicovrije rentevoet	1,51%
Verwacht dividendrendement	-
Toegepast waarderingsmodel	Black & Scholes
Verantwoord in de personeelslasten	EUR 57.233

De veranderingen gedurende het verslagjaar 2010 van het aantal uitstaande aantal optierechten kan als volgt worden weergegeven:

	Aantal Opties
Uitstaand op 31 december 2009	-
Toegekend gedurende 2010	10.862
Vervallen gedurende 2010	-
Uitgeoefend gedurende 2010	-
Verlopen gedurende 2010	-
Uitstaand op 31 december 2010	10.862
Uitoefenbaar op 31 december 2010	-

Stichting Pensioenfonds Koninklijke Volker Wessels Stevin

VolkerWessels is verbonden met de Stichting Pensioenfonds Koninklijke Volker Wessels Stevin. De belangrijkste taak van het pensioenfonds is het uitvoeren van de pensioenregelingen voor (ex)werknemers en gepensioneerden van VolkerWessels. Gedurende het verslagjaar heeft VolkerWessels € 58,9 miljoen (2009: € 53,6 miljoen) aan premie betaald.

Geassocieerde deelnemingen en joint ventures

Een belangrijk deel van de activiteiten van de Groep wordt uitgeoefend in joint ventures. Transacties met deze verbonden partijen geschieden tegen prijzen die ook worden toegepast bij transacties met derden.

Financiële instrumenten

(28) Resultaat verkoop deelneming

Eind 2010 heeft VolkerWessels 50% van de aandelen in de vennootschappen Matex I en III verkocht aan Storm Investments bv. Vervolgens zijn deze belangen afgesplitst naar Storm II bv. Als gevolg daarvan is er sprake van het verlies van zeggenschap over de betreffende vennootschappen (loss of control). De boekwinst op de verkoop van het 50% belang bedraagt € 17 miljoen. Op grond van IAS 27 dient, naast de boekwinst op de transactie, het resterende bedrag van 50% in de Matex-vennootschappen tegen reële waarde te worden verantwoord. Dit heeft eveneens geresulteerd in een winst van € 17 miljoen. Daarnaast zijn in het verslagjaar diverse kleinere belangen verkocht.

(29) Financiële instrumenten

De Groep onderkent financiële risicofactoren ten aanzien van valuta, rente, krediet en liquiditeit. Deze financiële risico's zijn niet bijzonder van aard of afwijkend van wat er in de branche gebruikelijk kan worden geacht. De Groep kent een strikt beleid, dat erop is gericht deze risico's zoveel mogelijk te beperken en te beheersen. Hiertoe wordt gebruik gemaakt van algemene beheersmaatregelen, zoals interne procedures en instructies, specifieke maatregelen en/of financiële instrumenten. Deze maatregelen gaan gepaard met adequate rapportagesystemen en korte communicatielijnen. De financiële risicofactoren van de Groep, de beheersmaatregelen en het resterende risico wordt hieronder nader toegelicht.

Kredietrisico's

Kredietrisico is het risico van financieel verlies voor het concern indien een partij waar de Groep een vordering op heeft de aangegane contractuele verplichtingen niet nakomt. Een belangrijk deel van onze opdrachtgevers bestaat uit publieke organisaties (overheden), waardoor het kredietrisico voor dit deel van de omzet minimaal is. De Groep heeft een kredietbeleid vastgesteld en het kredietrisico wordt voortdurend bewaakt. Waar nodig wordt de afnemer aan een kredietbeoordeling onderworpen. Ook binnen onze maandrapportage is het kredietrisico een belangrijke KPI.

	2010	2009
Langlopende vorderingen	315.936	315.397
Handelsvorderingen	588.515	608.403
Overige vorderingen	443.060	387.482
Geldmiddelen en kasequivalenten	635.703	309.523
	1.983.214	1.620.805

De ouderdomsopbouw van de handelsvorderingen per balansdatum is als volgt:

	2010		2009	
	Bruto	Voorziening	Bruto	Voorziening
Niet vervallen	379.093	-	385.516	-
1 tot 60 dagen vervallen	130.649	-792	147.841	-2.527
61 tot 180 dagen vervallen	31.124	-2.270	45.476	-6.506
181 dagen tot een jaar vervallen	27.975	-2.282	30.823	-4.351
Meer dan een jaar vervallen	50.311	-25.293	32.702	-20.871
	619.152	-30.637	642.358	-33.955

Financiële instrumenten

De mutaties in de voorziening voor dubieuze handelsvorderingen gedurende het jaar waren als volgt:

	2010	2009
Per 1 januari	33.955	25.298
Gedurende het boekjaar getroffen voorzieningen	5.826	20.266
Gedurende het boekjaar gebruikte voorzieningen	-3.068	-3.311
Vrijval van voorzieningen gedurende het boekjaar	-6.640	-8.551
Valutaomrekeningsverschillen	564	253
Per 31 december	30.637	33.955

De debiteuren met een looptijd van meer dan 181 dagen worden individueel beoordeeld en waar nodig wordt een voorziening getroffen voor mogelijke oninbaarheid.

Liquiditeitsrisico

Onder liquiditeitsrisico wordt verstaan: het risico dat de Groep niet in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen wanneer deze verschuldigd worden. Het liquiditeitsbeheer van de Groep is erop gericht ervoor te zorgen dat er altijd voldoende liquiditeit is om aan de verplichtingen te voldoen wanneer deze verschuldigd worden, zowel onder normale als bijzondere omstandigheden. De liquiditeitsruimte is gewaarborgd door de in 2007 aangetrokken gecommiteerde financiering van maximaal € 600 miljoen voor uitbreiding en gedeeltelijke vervanging van bestaande kredietlijnen en projectfinancieringen. Deze financiering bestaat uit een term loan van € 300 miljoen met een looptijd van 5 jaar en een kasgeldfaciliteit van € 300 miljoen voor 5 jaar. Voor de hierboven vermelde gecommiteerde financiering zijn financiële convenanten van toepassing, gerelateerd aan de leverage ratio en interest cover ratio.

De leverage ratio is de uitkomst van netto schuld gedeeld door EBITDA, één en ander volgens de met de bankengroep overeengekomen definities voor netto schuld en EBITDA. De maximale leverage ratio is 2,75 en de minimale interest cover ratio is 5,35. Aan beide convenanten wordt over het boekjaar 2010 ruimschoots voldaan.

De huidige financieringsfaciliteit eindigt in mei 2012. VolkerWessels heeft ervoor gekozen reeds nu de financieringsfaciliteit te verlengen tot eind 2015 door middel van een Forward Start Faciliteit ter hoogte van € 530 miljoen. Voor de nieuwe financieringsfaciliteit is de maximale leverage ratio eveneens 2,75 en de minimale interest cover ratio 5.

Financiële instrumenten

De contractuele vervalttermijnen van de financiële verplichtingen, inclusief de interestbetalingen, zijn als volgt:

							2010	
	6 - 12		1 - 2 jaar	2 - 5 jaar	> 5 jaar	Contractuele		
	< 6 maanden	maanden				kasstromen	Boekwaarde	
Leningen (inclusief kortlopend)	7.191	8.055	310.739	4.219	10.256	340.460	320.480	
Derivaten (inclusief kortlopend)	7.368	4.636	8.820	7.634	-	28.458	27.920	
Financiële lease verplichtingen (inclusief kortlopend)	1.444	1.299	3.634	3.301	-	9.678	8.643	
Bankkredieten	20.202					20.202	20.202	
Handels- en overige schulden	1.225.713	245.760	7.987	8.500	-	1.487.960	1.487.960	
	1.266.918	259.750	331.180	23.654	10.256	1.886.758	1.865.205	

							2009	
	6 - 12		1 - 2 jaar	2 - 5 jaar	> 5 jaar	Contractuele		
	< 6 maanden	maanden				kasstromen	Boekwaarde	
Leningen (inclusief kortlopend)	9.992	11.898	43.398	298.866	12.809	376.963	369.276	
Derivaten (inclusief kortlopend)	7.791	5.906	7.792	9.276		30.765	30.561	
Financiële lease verplichtingen (inclusief kortlopend)	1.040	1.898	1.551	704	111	5.304	5.209	
Bankkredieten	18.673					18.673	18.673	
Handels- en overige schulden	891.954	278.117	24.455	-	-	1.194.526	1.194.526	
	929.450	297.819	77.196	308.846	12.920	1.626.231	1.618.245	

Financiële instrumenten

Vreemde valuta risico's

Het merendeel van de activiteiten van de Groep vindt plaats in het euro gebied. Voor de dochterbedrijven buiten het euro gebied geldt dat zij veelal handelen in de valuta van het desbetreffende land.

Het translatierisico op het eigen vermogen wordt niet afgedekt. De verstrekte leningen aan dochterbedrijven buiten het euro gebied zijn nagenoeg allemaal afgedekt. De belangrijkste wisselkoersen in het verslagjaar luiden als volgt:

	2010	
	Gemiddelde koers	Slotkoers
GBP	1,17	1,16
CAN	0,73	0,75
USD	0,75	0,75

	2009	
	Gemiddelde koers	Slotkoers
GBP	1,12	1,13
CAN	0,63	0,66
USD	0,72	0,69

Gevoeligheidsanalyse

De invloed van een sterke of zwakkere eurokoers ten opzichte van de hiervoor genoemde valuta zou van invloed geweest zijn op de het resultaat over het boekjaar en het eigen vermogen per balansdatum. Deze analyse is gebaseerd op door de Groep gemaakte veronderstellingen ten aanzien van mogelijke koersschommelingen per balansdatum. In deze analyse worden alle overige variabelen zoals, met name de rentestanden gelijk gehouden.

	Sterkere euro		Zwakkere euro	
	Eigen vermogen	Resultaat	Eigen vermogen	Resultaat
31 december 2010				
GBP (5% afwijking)	-2.858	116	2.858	-116
CAN (5% afwijking)	-5.498	-642	5.498	642
USD (5% afwijking)	-862	-23	862	23
31 december 2009				
GBP (5% afwijking)	-1.646	-261	1.646	261
CAN (5% afwijking)	-4.258	-495	4.258	495
USD (5% afwijking)	-362	25	362	-25

Financiële instrumenten

Renterisico

Het rentebeleid van de Groep is gericht op beperking van de invloed van wijzigende renteniveaus op het resultaat van de Groep. Daartoe is voor een deel van de gecommiteerde financiering een tweetal renteswaps afgesloten ten bedrage van € 100 miljoen en € 250 miljoen. Met het afsluiten van deze renteswaps is de rente gefixeerd op respectievelijk 4,34 procent en 4,38 procent (exclusief opslag).

Instrumenten met een vaste rente

	2010	2009
Langlopende vorderingen op geassocieerde deelnemingen en joint ventures	17.894	18.603
Langlopende vorderingen derden	33.637	44.798
Vorderingen op moedermaatschappij	225.000	225.000
Financiële leaseverplichtingen	-8.643	-5.209
Totaal	267.888	283.192

Instrumenten met een variabele rente

	2010	2009
Langlopende vorderingen op geassocieerde deelnemingen en joint ventures	19.726	6.788
Langlopende vorderingen derden	19.679	20.208
Leningen en overige financieringsverplichtingen	-320.480	-369.276
Geldmiddelen en kasequivalenten	635.703	309.523
Bankkredieten	-20.202	-18.673
Totaal	334.426	-51.430

Financiële instrumenten

Gevoeligheidsanalyse

De reële waarde van de instrumenten met een vaste en variabele rente benadert de boekwaarde. Door een wijziging van 1% in de rente per balansdatum zouden het resultaat en het eigen vermogen met de hieronder vermelde bedragen zijn toe- of afgenomen. Aangenomen wordt daarbij dat alle andere variabelen, met name valutakoersen, constant blijven. Daarnaast is van belastingeffecten afgezien.

	2010					
	Bedrag	1% toename	Resultaat		Eigen vermogen	
			1% afname	1% toename	1% afname	1% afname
Langlopende vorderingen op geassocieerde deelnemingen en joint ventures	19.726	197	-197	-	-	-
Langlopende vorderingen derden	19.679	197	-197	-	-	-
Geldmiddelen en kasequivalenten	635.703	6.357	-6.357	-	-	-
Bankkredieten	-20.202	-202	202	-	-	-
Leningen en overige financieringsverplichtingen	-320.480	-3.205	3.205	-	-	-
Totaal	334.426	3.344	-3.344	-	-	-
Renteswaps – langlopend	350.000	3.500	-3.500	6.750	-6.750	-6.750
Gevoeligheid kasstromen (netto)	684.426	6.844	-6.844	6.750	-6.750	-6.750

	2009					
	Bedrag	1% toename	Resultaat		Eigen vermogen	
			1% afname	1% toename	1% afname	1% afname
Langlopende vorderingen op geassocieerde deelnemingen en joint ventures	6.788	68	-68	-	-	-
Langlopende vorderingen derden	20.208	202	-202	-	-	-
Geldmiddelen en kasequivalenten	309.523	3.095	-3.095	-	-	-
Bankkredieten	-18.673	-187	187	-	-	-
Leningen en overige financieringsverplichtingen	-369.276	-3.693	3.693	-	-	-
Totaal	-51.430	-515	515	-	-	-
Renteswaps – langlopend	400.000	4.000	-4.000	9.134	-9.561	-9.561
Gevoeligheid kasstromen (netto)	348.570	3.485	-3.485	9.134	-9.561	-9.561

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten

In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van tegen reële waarde opgenomen financiële instrumenten naar waarderingmethode. De diverse niveaus zijn als volgt gedefinieerd:

- Niveau 1:** genoteerde marktprijzen (niet gecorrigeerd) in actieve markten voor identieke activa of verplichtingen.
- Niveau 2:** input die geen onder niveau 1 vallende genoteerde marktprijs betreft en die waarneembaar is voor het actief of de verplichting, hetzij rechtstreeks (in de vorm van een prijs) hetzij indirect (dat wil zeggen, afgeleid van een prijs).
- Niveau 3:** input voor het actief dat of de verplichting die niet op waarneembare marktgegevens is gebaseerd (niet-waarneembare input).

Voor afdekking gebruikte renteswaps

31 december 2010				
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Verplichtingen (langlopend)	-	-27.694	-	-27.694
Verplichtingen (kortlopend)	-	-226	-	-226
Totaal	-	-27.920	-	-27.920

31 december 2009				
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Verplichtingen (langlopend)	-	-30.506	-	-30.506
Verplichtingen (kortlopend)	-	-55	-	-55
Totaal	-	-30.561	-	-30.561

(30) Overheidssubsidies

De ontvangen subsidies hebben hoofdzakelijk betrekking op opleiding, onderzoek en ontwikkeling en loonkosten. De ontvangen subsidies zijn gering en verrekend met de gemaakte kosten.

(31) Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben zich geen noemenswaardige gebeurtenissen voorgedaan welke invloed hebben op de jaarrekening 2010.

Vennootschappelijke balans per 31 december

Bedragen in 1.000 euro's

	Noot	31 december 2010	31 december 2009
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	1	795.130	732.841
Totaal vaste activa		795.130	732.841
Uitgestelde belastingvordering		600	0
Vorderingen groepsmaatschappijen		289.196	242.940
Te vorderen winstbelastingen		26.252	-
Geldmiddelen en kasequivalenten		3.327	247
Totaal vlottende activa		319.375	243.187
Totaal activa		1.114.505	976.028
Eigen vermogen	2		
Geplaatst aandelenkapitaal		83.843	83.843
Agioreserve		67.339	67.339
Overige reserves		704.210	689.116
Onverdeeld resultaat		86.761	90.792
		942.153	931.090
Voorzieningen	3	4.496	4.496
Totaal langlopende verplichtingen		4.496	4.496
Schuld moedermaatschappij		156.845	31.592
Schulden groepsmaatschappijen		11.011	1.703
Te betalen winstbelastingen		-	7.147
Totaal kortlopende verplichtingen		167.856	40.442
Totaal eigen vermogen en verplichtingen		1.114.505	976.028

Vennootschappelijke winst- en verliesrekening

Bedragen in 1.000 euro's

	2010	2009
Resultaten van groepsmaatschappijen	82.925	84.852
Overige baten en lasten na belastingen	3.836	5.940
Resultaat toe te rekenen aan de aandeelhouders van de vennootschap	86.761	90.792

Toelichting op de vennootschappelijke balans en winst- en verliesrekening

Grondslagen voor financiële verslaglegging

De Vennootschap maakt voor de bepaling van de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling van haar vennootschappelijke jaarrekening gebruik van de optie die wordt geboden in artikel 362 lid 8 Boek 2 BW. Dit houdt in dat de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling (hierna 'waarderingsgrondslagen') van de vennootschappelijke jaarrekening gelijk zijn aan de waarderingsgrondslagen die voor de geconsolideerde jaarrekening zijn toegepast. Hierbij worden deelnemingen waarop invloed van betekenis wordt uitgeoefend op basis van de nettovermogenswaarde verwerkt, waarbij de nettovermogenswaarde wordt bepaald op basis van de waarderingsgrondslagen die in de geconsolideerde jaarrekening zijn toegepast. Verwezen wordt naar pagina 70 tot en met 84. Bij de vennootschappelijke winst- en verliesrekening is gebruik gemaakt van de mogelijkheid conform artikel 2:402 Burgerlijk Wetboek tot het opstellen van een beknopte winst- en verliesrekening.

(1) Deelnemingen in groepsmaatschappijen

	2010	2009
Groepsmaatschappijen	795.130	732.841
	795.130	732.841

Groepsmaatschappijen

	2010	2009
Stand 1 januari	732.841	670.974
Aandeel in resultaat	82.925	84.852
Ontvangen dividenden	-35.730	-23.492
Overige mutaties	-3.087	-8.097
Koersverschillen	18.181	8.604
	795.130	732.841

Met inachtneming van de desbetreffende wettelijke voorschriften is een lijst van groepsmaatschappijen en andere deelnemingen van de vennootschap ter inzage gelegd bij het Handelsregister te Rotterdam.

(2) Eigen vermogen

Het eigen vermogen is toegelicht in de geconsolideerde jaarrekening.

(3) Voorzieningen

Dit betreft de voorziening voor latente belastingverplichtingen.

	2010	2009
Stand 1 januari	4.496	11.768
Vrijval	-	-4.000
Besteding	-	-3.272
Dotatie	-	-
Stand 31 december	4.496	4.496

Toelichting op de vennootschappelijke balans en winst- en verliesrekening

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Garanties

	2010	2009
Uitvoeringsgaranties	411.782	406.255
Kredietgaranties	10.913	26.644
Vooruitbetalingsgaranties	66.558	58.523
Noord-Amerika garanties	59.817	56.964
Totaal bankgaranties	549.070	548.386
Totaal concerngaranties	137.452	147.429

Voor het stellen van bankgaranties zijn garantiefaciliteiten afgesloten bij diverse bank- en borginstellingen.

De garanties in Noord-Amerika worden separaat weergegeven. In afwijking van hetgeen in Europa gebruikelijk is, worden daar aan opdrachtgevers voor de volledige aannemingsom garanties afgegeven.

Daarnaast worden er concerngaranties afgegeven aan opdrachtgevers. Het beleid is dat concerngaranties worden afgegeven op ten hoogste regio/subholdingniveau. Dit geldt ook voor de aansprakelijkheidsverklaringen als bedoeld in artikel 403 lid 1 sub f boek 2 BW.

Koninklijke Volker Wessels Stevin NV maakt met het merendeel van haar 100% binnenlandse dochterondernemingen deel uit van de fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting van Storm Investments bv. Op grond daarvan is de vennootschap hoofdelijk aansprakelijk voor de vennootschapsbelastingsschuld van de fiscale eenheid als geheel.

Honoraria van de accountant

De volgende honoraria van KPMG Accountants zijn ten laste gebracht van de onderneming, haar dochtermaatschappijen en andere maatschappijen die zij volledig consolideert, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a BW.

	2010		
	KPMG Accountants NV	Overig KPMG netwerk	Totaal KPMG
Controle van de jaarekening	1.921	801	2.722
Andere controleopdrachten	142	4	146
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	256	256
Andere niet-controlediensten	-	890	890
	2.063	1.951	4.014

Toelichting op de vennootschappelijke balans en winst- en verliesrekening

	2009		
	KPMG	Overig	Totaal
	Accountants NV	KPMG netwerk	KPMG
Controle van de jaarekening	1.896	723	2.619
Andere controleopdrachten	582	144	726
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	165	165
Andere niet-controlediensten	10	194	204
	2.488	1.226	3.714

Rotterdam, 2 maart 2011

De Raad van Bestuur

G.J.A van de Aast
D. Boers
M.J. Poots-Bijl
A.Vos

De Raad van Commissarissen

A.Baan
R.L.J. van Rappard
H.G.J. van Berckel
H.M. Holterman
D. Wessels

Aan: de aandeelhouders van Koninklijke Volker Wessels Stevin NV

VERKLARING BETREFFENDE DE JAARREKENING

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2010 van Koninklijke Volker Wessels Stevin NV te Rotterdam gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde en de vennootschappelijke jaarrekening. De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2010, het geconsolideerde overzicht van totaalresultaat over 2010, de geconsolideerde balans per 31 december 2010, het geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2010, het geconsolideerd overzicht van mutaties in het eigen vermogen over 2010, en de toelichting waarin zijn opgenomen een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen. De vennootschappelijke jaarrekening bestaat uit de vennootschappelijke balans per 31 december 2010 en de vennootschappelijke winst-en verliesrekening over 2010 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW), alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de vennootschap gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de geconsolideerde jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Koninklijke Volker Wessels Stevin NV per 31 december 2010 en van het resultaat en de kasstromen over 2010 in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Oordeel betreffende de vennootschappelijke jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de vennootschappelijke jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Koninklijke Volker Wessels Stevin NV per 31 december 2010 en van het resultaat over 2010 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

VERKLARING BETREFFENDE OVERIGE BIJ OF KRACHTENS DE WET GESTELDE EISEN

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Rotterdam, 2 maart 2011

KPMG ACCOUNTANTS NV
P.W.J. Smorenburg RA

VOORSTEL WINSTBESTEMMING 2010

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders wordt voorgesteld de gehele winst ad € 86.761.000 te bestemmen voor uitkering van dividend van € 2,59 per aandeel.

STATUTAIRE BEPALINGEN INZAKE WINSTBESTEMMING

In de artikelen 32 en 33 zijn bepalingen opgenomen over de winstbestemming.

32.1.

De Raad van Bestuur doet onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen aan de algemene vergadering een voorstel omtrent welk gedeelte van de winst wordt gereserveerd en welk gedeelte wordt uitgekeerd.

32.2.

Uit de winst na reservering wordt allereerst, voorzover de winst dat toelaat, op de prioriteitsaandelen een dividend uitgekeerd, naar een percentage van het nominale op die aandelen gestorte bedrag, gelijk de wettelijke rente op de laatste dag van het verstreken boekjaar. De na toepassing van het hiervoor bepaalde resterende winst staat ter beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, met dien verstande dat op de prioriteitsaandelen geen uitkering meer zal plaatsvinden.

32.3.

Besluit de algemene vergadering tot gehele of gedeeltelijke uitkering als bedoeld in lid 1, dan geschiedt deze aan de houders van gewone aandelen in verhouding van hun bezit aan gewone aandelen, onverminderd het bepaalde in lid 4 van artikel 33.

32.4.

De vennootschap kan aan de aandeelhouders en andere gerechtigden tot voor uitkering vatbare winst slechts uitkeringen doen voor zover haar eigen vermogen groter is dan het bedrag van het gestorte en opgevraagde deel van het kapitaal vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden. Besluiten van de algemene vergadering tot gehele of gedeeltelijke opheffing van reserves behoeven de goedkeuring van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen.

33.4.

De Raad van Bestuur is met goedkeuring van de Raad van Commissarissen en van de algemene vergadering bevoegd om te bepalen dat een uitkering op gewone aandelen niet in geld maar in de vorm van gewone aandelen zal worden gedaan of te bepalen dat houders van gewone aandelen de keuze wordt gelaten om een uitkering hetzij in geld, hetzij in de vorm van gewone aandelen te nemen, een en ander voorzover de Raad van Bestuur overeenkomstig het bepaalde in artikel 5 is aangewezen als het orgaan dat bevoegd is te besluiten tot uitgifte van dergelijke aandelen, dan wel voorzover de algemene vergadering daartoe besluit. De Raad van Bestuur stelt met goedkeuring van de Raad van Commissarissen de voorwaarden vast waaronder een dergelijke keuze kan worden gedaan.

Drie jaar VolkerWessels

op basis van de geconsolideerde jaarrekening

Bedragen in miljoenen euro's, tenzij anders vermeld

	EU-IFRS 2010	EU-IFRS 2009	EU-IFRS 2008
Winst- en verliesrekening			
Bedrijfsresultaat voor amortisatie en afschrijving materiële vaste activa (EBITDA)	186	198	262
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen materiële vaste activa	-79	-71	-69
Bedrijfsresultaat voor amortisatie (EBITA)	107	127	193
Amortisatie en bijzondere waardeverminderingen immateriële activa	-9	-10	-9
Bedrijfsresultaat na amortisatie (EBIT)	98	117	184
Financiële baten en lasten	-2	4	2
Resultaat gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	96	121	186
Belastingen	-8	-30	-40
Resultaat over het boekjaar	88	91	146
Toe te rekenen aan:			
Aandeelhouders van de moedermaatschappij	87	91	145
Minderheidsbelangen	1	0	1
Resultaat over het boekjaar	88	91	146
Balans			
Materiële vaste activa	334	457	419
Immateriële activa	91	80	80
Financiële vaste activa	609	577	566
Totaal vaste activa	1.034	1.114	1.065
Terreinen	236	245	250
Vastgoed bestemd voor verkoop/Voorraden/Onderhanden werken/ Vorderingen	1.523	1.494	1.661
Liquide middelen	636	310	320
Totaal activa	3.429	3.163	3.296
Aandelenkapitaal	84	84	84
Reserves	771	756	678
Niet verdeelde winsten	87	91	145
Eigen vermogen toe te rekenen aan aandeelhouders	942	931	907
Aandeel van derden	5	4	3
Totaal eigen vermogen	947	935	910
Leningen en overige financieringsverplichtingen	323	367	355
Derivaten	28	31	26
Voorzieningen (langlopend)	115	94	122
Overige kortlopende verplichtingen	2.016	1.736	1.883
Totaal passiva	3.429	3.163	3.296
Verhoudingsgetallen			
Current ratio (vlottende activa/kortlopende schulden)	1,19	1,24	1,24
Solvabiliteit (eigen vermogen/totaal vermogen)	0,27	0,29	0,28
Rentabiliteit (winst na belastingen/eigen vermogen per 1/1)	9,3%	10,0%	16,8%
Overige gegevens			
Bedrijfsopbrengsten	4.250	4.419	4.874
Orderportefeuille	5.128	4.499	4.966
Gemiddeld aantal werknemers	16.551	16.599	17.279

Begrippenlijst

Bedrijfsopbrengsten

Netto omzet vermeerderd met de mutatie onderhanden werk en vermeerderd met de mutatie geactiveerde winst in het onderhanden werk.

Current ratio

Bij de berekening van de current ratio wordt de vlottende activa ten opzichte van de kortlopende verplichtingen gehanteerd.

EBITDA

Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization. Bedrijfsresultaat voor rente, belasting, afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen materiële vaste activa en amortisatie en bijzondere waardeverminderingen immateriële activa.

EBITA

Earnings Before Interest, Taxes and Amortization. Bedrijfsresultaat voor rente, belasting, amortisatie en bijzondere waardeverminderingen immateriële activa.

EBIT

Earnings Before Interest and Taxes. Bedrijfsresultaat voor rente en belasting.

Goodwill

Het bij de verwerving van deelnemingen vastgesteld verschil tussen de verwervingsprijs van de aandelen en de nettovermogenswaarde hiervan.

Rentabiliteit eigen vermogen

Winst na belasting / eigen vermogen per 1/1.

Solvabiliteit

Eigen vermogen toe te rekenen aan aandeelhouders van Volker Wessels in procenten van totaal eigen vermogen + verplichtingen.

Totaal vermogen

Vaste activa + vlottende activa.

Werkzaam vermogen

Eigen vermogen + aandeel van derden + voorzieningen.

Netto schuldpositie

Geldmiddelen en kasequivalenten minus leningen en overige financieringsverplichtingen minus derivaten.

Operationeel werkkapitaal

Terreinen + vastgoed bestemd voor verkoop + investering in geassocieerde deelnemingen en joint ventures + overige niet-vlottende activa + langlopende vorderingen geassocieerde deelnemingen en joint ventures + voorraden + onderhanden werken + debiteuren -/- crediteuren.

BEDRIJVENOVERZICHT

BOUW EN VASTGOED NEDERLAND

VolkerWessels Bouw & Vastgoedontwikkeling BV

Ing. D. Boers, L. Elmendorp, *Mr. L.F.J. Bruggink, B. Dijkhuis*

Vastgoedontwikkeling

A.H.M. de Koning, directeur integrale projecten

Biesterbos Planontwikkeling BV * Ing. T. Biesterbos

Bouwontwikkeling Jongen BV C.P.H. Kùlter

Credo Integrale Planontwikkeling BV J.A. van der Veer, J. Boxem

Credo Real Estate Development España SL * Ir. P.M.J.M. Jacobs

DNC Vastgoedontwikkeling BV * J. Snoeren (a.i.)

Kondor Wessels Ontwerpfabriek BV Ing. R. Overdam

Kondor Wessels Vastgoed BV Ir. W.A. Gaymans, Ing. R.H.K. Elbersen

KWP Gebiedsontwikkeling BV N.H.W. de Boer, Ing. H.T.J.M. Roelofs

Loostad BV D.H. Spikker, Ing. H. Driesen

SDK Vastgoed BV Ir. F.P.M. Gremmen, Drs. A.C. Boidin

VolkerWessels Vastgoed BV Drs. H.D. Werner, Ir. A. Schelling

Planoform Vastgoedontwikkeling BV, Drs. M.H. Schipper, H. Vis MRE

ZorgID BV R.M.Th. Goossens

VolkerWessels Bouw & Vastgoedontwikkeling Noord-Oost BV

Ing. H.D. Vissers

Bouwbedrijf Reitsma BV Ing. L. Douma

Bouwbedrijf Wessels Rijssen BV G.J. Boers, C.J. Knoot

De Veluwezoom Verkerk BV H.A. Dekker, Ir. D.H.C. van der Hulst, ing. F.Th.M. Verkerk

Bouwonderneming Goossen Almelo BV A.J.H. Bùter, H.J. Nijkamp

Bouwmaatschappij Ufkes Apeldoorn BV Ing. P.G.M. Bekhuis, H.J. Schoonhoven

Koenen Bouw- en Aannemingsmaatschappij BV Ing. P.L. Wigboldus

Rottinghuis' Aannemingsbedrijf BV Ing. J. Dobben, *Ing. A.P.R. de Brabander*

Systabo BV Turn-Key Bouw *

Ing. R.M.C. van Hoof, G.I. Lawrence

Te Pas Bouw BV J.H.B. Schotman, Ing. G.J. Logtmeijer

VolkerWessels Bouw & Vastgoedontwikkeling West BV

P.A. van Hoeven

Aannemingsbedrijf Joh. Kroon & Zn. BV C. Kroon, P. Gestel

Bébouw BV E.P. van den Bergh, A.B.J.M. Pompe

Boele & van Eesteren BV M. den Harder, Ing. M. Coffeng, *Ir. F.H. Knops*

Bouwbedrijf Boender en Maasdam BV G. van Maanen

Bouwbedrijf Wessels Zeist BV P.H.H. Bos, J. Schellevis

g&s Bouw BV Ing. H. Huisman, Ing. P.J. van der Thiel

IBB Kondor BV Ing. A.A. van Kleef, I. Messemaker

Kondor Wessels Amsterdam BV F. Aalders, P. Bol

Stam + De Koning Zwijndrecht BV Ing. M.J.F. Cosijn, E.J. Bronsgeest

VolkerWessels Bouw & Vastgoedontwikkeling Midden bv

L.H.P. Horsthuis

Aannemersbedrijf Van Agtmaal bv J.A.C. Snepvangers

Van Bergen bv W.J.M. Willems, Ir. H.T.M. van Boxmeer

(Gebr. van Kessel Bouw bv M.J.A.M. van Zon)

Aannemersbedrijf Van der Poel bv R.M. van Pamelen, M. van der Staal

de Bonth van Hulten bv H.J.C. Pleging, Ph.H. Bergmans

Stam + De Koning Bouw bv Ing. J.A. Migchels, A.G. van Tilburg

Van de Ven Bouw en Ontwikkeling bv A.G.M. van Loon, J. Snoeren, A. Krekels

VolkerWessels Bouw & Vastgoedontwikkeling Zuid

Ir. F.W.J. Zuthof

Aannemersbedrijf Jongen bv R.P.M. Schoffelen, P. Leurs

Aannemersbedrijf Louis Scheepers bv Mr. M.T. Kneepkens, J.A.W.M. Smitsmans

Aannemersbedrijf Van Nieuwenhuizen-Jongen bv T.W.J. Eijkenboom, H. Michiels

Industriële Bouw

Visser & Smit Bouw bv F. Snaaijer, Ir. B.R. Roosendaal, Ing. B. Koman, P.M.H. van Zijl

(MedicomZes, VolkerWessels Bouw Schiphol)

Integrale ontwikkeling

VolkerWessels Integraal bv Ing. W.M. Soederhuizen, Mr. M.H. Luchjenbroers MRE

INFRASTRUCTUUR NEDERLAND

Volker Infra Systems bv W. Thur

VolkerInfra vof M.S. Bakker, C. Pronk

Civiele Techniek

Van Hattum en Blankevoort bv Ir. J.W. Ligterink, S.A.A. Weghorst, Ing. R.J. Brouwer, Ir. B. Admiraal,

Ing. E. de Jong, Ir. M.E. Riemers, Ing. P.A. de Heus, C. Sla, Ir. P.A. Kraaijeveld, Ir. R.S. Beurze

(ELJA Beton- en Waterbouw bv, Suction Pile Technology bv, Volker InfraDesign, Volker Staal en

Funderingen bv, Volker Stevin (Gibraltar) Ltd., Volker Stevin Construction Europe (Grenada) Volker

Stevin Offshore, vws Geotechniek bv)

Civiele Techniek Internationaal

Volker Construction International bv Ir. J.W. Ligterink, Ir. H.A.M. Verhoeven

Volker Stevin Construction Europe bv

Wegenbouw

kws Infra bv Ing. H.J. van der Kamp, Ing. R.W.P. Oudeman, Ing. K.J. de Vries, E.H. Rietvelt,

M.J.P. Veldt, M.J. Kok

kws Infra bv, vestiging Leek Ing. W. Dijkstra

kws Infra bv, vestiging Zwolle Ing. C. Veerman

kws Infra bv, vestiging Duivendrecht/Heerhugowaard Ing. R.M. Mars

kws Infra bv, vestiging Utrecht Ing. J. Swank

kws Infra bv, vestiging Rotterdam J.H. de Morée

kws Infra bv, vestiging Zwijndrecht/Rozenburg Ing. R.G.W. de Ruijter

kws Infra bv, vestiging Klundert/Sas van Gent Ing. M. Dees

kws Infra bv, vestiging Eindhoven Ing. P.J.M. van Wanrooij

Verhoeve Infra, B. van Hardeveld

kws Speciale Technieken Ing. M. Dees

kws Bijzondere Opdrachten Ing. H.H. Peters

Gebr. van Kessel BV Ing. A. de Morée

(**Gebr. van Kessel Speciale Technieken en Producten BV, Van Kessel Sport en Cultuurtechniek BV, IJerman BV, Gebr. van Kessel Wegenbouw BV**)

BRUIL infra BV Ing. A.A. de Rooij

(**Grond- en Zandexploitatie maatschappij 'Rijnland' BV, Handelmaatschappij De Keerkring BV, Holland Scherm BV, Koudasfalt BV, Smits Neuchâtel Infrastructuur BV, Wegenbouw Stevin Projectbureau BV, Oakite BV, BKV Infra, Timmer-Verzijl BV, LCHG Nederland, Gelders Adviesbureau Infra & Milieu (G.A.I.M.) BV, Aquavia, Nederlands Wegenmarkeerbedrijf nwm*, StreetPrint Nederland*, Graniet Import Benelux BV*, Latexfalt BV*, Nederlandse Freesmaatschappij BV*, Rapid Asfalt BV*, Reflectielijnen Van Velsen BV*, Traffic Service Nederland BV*, Mineralis BV*, Vialis Infra Techniek BV*, Multiline Markering BV, Pongers Groep BV*, Aduco BV*, Van Straten Geleiderail BV*, NSE AS*)**

M.J.O. Holding BV Ing. A.J. Oomen

Wegenbouw Duitsland

VolkerWessels Deutschland GmbH

TrappInfra GmbH Dr. Ing. K.P. Gruber, Drs. M.P. van der Sluijs

(**TrappInfra Wesel GmbH, VolkerWessels Deutschland PPP GmbH, TrappInfra Köln GmbH, TrappInfra Rohrbau Welzow GmbH, TrappInfra Formteil- und Anlagenbau GmbH**)

Spoorwegbouw

VolkerRail BV Ir. R.P. Rijper, K. van Tilburg RA

VolkerRail Nederland BV Ir. R.P. Rijper, Ing. P.M. Groen, Ir. T.A. de Vries, Ing. N.J.A. van den Hurk, K. van Tilburg RA, D.S.E.M. Wieggers, R.F.A. de Ridder, M. de Weijze, drs. D. Wegman

(**Infra Services, Inspectation, IRS IJmond BV, Tribase*, Van der Worp BV, VolkerRail Engineering BV, VolkerRail Materieel & Logistiek BV, VolkerRail SAFAC BV**)

VolkerRail International BV Dipl.-Ing. B. Sager

(**VolkerRail RTE AS** K. Sirk, M. Saveljev, K. Kask, **VolkerRail Viater Ehitus AS** O. Rooba, M. Tali, **VolkerRail OÜ Hallert, Estland**), (**VolkerRail Polska sp. z o.o. Polen** J. Swierczewski, Dipl.-Ing. B. Sager), (**VolkerRail Suomi Oy, Finland** I. Koski, Dipl.-Ing. B. Sager)

Railcom BV*

VOLKERWESSELS VK

VolkerWessels UK Ltd. A. Robertson

VolkerFitzpatrick Ltd. A. Robertson, M. Woods, R. Offord, N. Connell, J. Suckling

VolkerHighways Ltd. P. Hyde, A. Robertson, N. Connell

VolkerLaser Ltd. M. Weaver, A. Robertson, N. Connell

VolkerRail Group Ltd. A. Robertson, S. Cocliff

(**ALH Rail Coatings, VolkerMatrix, VolkerRail Developments, VolkerRail Plant Ltd, VolkerRail Power Ltd, VolkerRail Projects, VolkerRail Signalling Ltd, VolkerRail Welding Ltd**)

VolkerStevin Ltd. R. Coupe, M. Woods, J. Humphries, A. Garratt, A. Robertson

(**VolkerBrooks Ltd, VolkerSteel Foundations Ltd**)

VOLKERWESSELS CANADA/VS

H. Wilson Industries Ltd, K. Briscoe, J. Wilson

Mid-Mountain Contractors Inc., Verenigde Staten J. Levere

Volker Stevin Contracting Ltd., Canada K. Briscoe

ENERGIE, INFRATECHNIEK EN TELECOM**Netwerken (Energie en Water)**

Visser & Smit Hanab bv Drs. Ing. J.J.L.M. de Moel, *Ing. H. Herremans, A. Jansen, Ing. W. Koop, A. van Rossum, Ing. L.R.P. van Vliet, Ing. L.F. Wartna MBA, Drs. J.M. Winkelman, J.S. Wattel, R.K.J. Elliot*
(Visser & Smit Hanab bv – Boiler Services, Visser & Smit Hanab bv – Cables, Marine and Installations, Visser & Smit Hanab bv – IPP, Visser & Smit Hanab bv – Transport & Drilling Solutions)

Visser & Smit Hanab Distributie bv

Visser & Smit Hanab Installatie bv

Visser & Smit Hanab UK Ltd

Visser & Smit Hanab nv, België *Ing. V.E. van Esbroeck*

Visser & Smit Marine Contracting bv

Volker Stevin Kabelwerken Railinfra vof

VolkerInfra Ltd., vkr

vws Pipeline Control bv

Visser & Smit Hanab GmbH

Netwerken (Telecom)

Volker Wessels Telecom bv *Ir. A.A. Meijer, J. ten Hove, A.F.M. van Kaam MBA, Ing. A.W.J. van Kippersluis, Ir. M.H. Linde, Drs. J. Quist, E.S. Velderman*

Volker Wessels Telecom Datacenters bv

VolkerWessels Telecom | FttH

Volker Wessels Telecom Infra bv

Volker Wessels Telecom Infratechniek bv

Volker Wessels Telecom Infratechniek Noordwest bv

Volker Wessels Telecom Netwerk Solutions bv

Volker Wessels Telecom TNS bv

Volker Wessels Telecom Van Dulmen bv

Volker Wessels Telecom Vecotech bv

Volker Wessels Telecom Wireless bv

(RailCom bv *, Volker SafeGuard bv *)

Mobility Commerce Services bv

Volker Wessels Telecom Belgium nv *P. Colman*

Verkeer- en railtechniek

Vialis bv *J.H. Sweers, Ir. C.T. de Groot, R. Steeman*

(Vialis Infratechniek bv *J. Brinkhuis, Vialis Belgium nv* *J. Deneir,*

Vialis Polska Sp. Z o.o., Polen *J. Deneir, Vialis bu Verkeersmobiliteit* *R. van Haasteren,*

Vialis bu Integrale Projecten *N. Rövekamp, H. Vrieling, Vialis bu Beheer &*

Onderhoud *H. van Kessel, Vialis bu Consultancy* *L. Linders, Vialis bu Openbaar vervoer* *P. Wisman)*

Volker SafeGuard bv * *E.J. Vredeveld*

Holland Systemen bv * *Ing. R.A.L. Hijdra*

TOELEVERING EN MARITIEM

Materieelbeheer en Dienstverlening

Volker Stevin Materieel BV Ir. J. de Jong, *W. Veenje*

(Romers Transport BV Ir. J. de Jong, **Stemat BV** Ir. J. de Jong, *J.W. Dijkshoorn*)

Volker Stevin Logistiek GmbH, A. Sengbusch

Bouwtoelevering

De Groot Vroomshoop BV W.G.M. Pigge, Ing. G. Beltman

De Mors Houtbouw BV G. Winkel

PGB Groep Ing. J.H. Jacobs, *Drs. G.J. Baan RA RO*

(Dollegoor BV, EVI Verbrandingsinstallatie, G.T.G. Oost BV, Infracom GmbH zandwinningen,

PGB Holding BV, Smits Neuchâtel Bouw BV, Smits Neuchâtel Marine Departement BV, Westo Prefab

Betonsystemen BV, ВТГ Betonfertigteil-Systeme GmbH)

Reinaerd Deuren BV Drs. Ir. E.H. Ufkes, Ir. R. Lejeune

Reinaerd Türen GmbH Drs. Ir. E.H. Ufkes

Timmerfabriek de Mors Rijssen BV G. Winkel

VolkerWessels Bouwmaterieel BV K.J. Nieboer, R.G.R. Frazer

Installatietechniek

НOMU Technische Installaties BV A. Navarrete Gelde, J.W.J. Fabri

Advies en Dienstverlening

Archiment BV * Ir. H.G.B. Spekhorst

Aveco de Bondt BV * Ir. H.G.B. Spekhorst, Ing. G.J. Paalman

Aveco de Bondt ingenieursbedrijf Ir. H.G.B. Spekhorst

(de Bondt Trencin sro/Bratislava, DE BONDТ, s.r.o., GCM-A/Lier, Primum BV)

BVF Projectmanagement BV *L. van Straaten*

Con-tura Achitekten + Ingenieure GmbH Ir. H.G.B. Spekhorst

VolkerWessels DEC BV Ing. G.J. Paalman

Primum BV * Ing. G.J. Paalman, *Ir. J.A.M. Baken MBA*

Parkmanagement en Dienstverlening

PCH Holding BV R.E. Kas

(AFBP Parkmanagement BV, ВВН Bedrijfsbeveiliging Holland BV, PCH Dienstengroep,

PCH Parkeer Combinatie Holland BV, PCH Parkmanagement BV)

RAAD VAN BESTUUR

Ing G.J.A. van de Aast, voorzitter
Ing. D. Boers
Mw. Drs M.J. Poots-Bijl *rc*
A. Vos

CONCERN

L.C. van Dijke, Public Affairs
Mw. mr. M.L. Esveld, secretaris van de vennootschap
Mr. H.W.R.A.M. Janssen, general counsel/advocaat
J.D. Knoester, Human Resources
Mw. Dr. D.M. Wietsma-Bogaarts, Corporate Communicatie
Mw. Dr. D.M. Wietsma-Bogaarts, Corporate Responsibility

STICHTING PENSIOENFONDS KONINKLIJKE VOLKER WESSELS STEVIN

Drs. A.A.M. van Kleef (a.i.)

CENTRALE ONDERNEMINGSRAAD

F.T.M. Engelen, voorzitter
R. Scipio, secretaris

EUROPESE ONDERNEMINGSRAAD

M.P. van der Sluijs, voorzitter
F. Bierkant, vice-voorzitter

* geen 100% deelneming

Bij de werkmaatschappijen zijn de leden van de statutaire directie in normaal lettertype aangegeven, de leden van het management in *cursief*.

Dit is een bedrijvenoverzicht en wijkt af van de juridische structuur.

COLOFON

VolkerWessels
Oostmaaslaan 71
3063 AN Rotterdam
Postbus 2630
3000 CP Rotterdam
T +31 (0)10 42 44 244
E informatie@volkerwessels.com
I www.volkerwessels.com

Samenstelling

C&F Report
VolkerWessels | Corporate Communicatie

Basisontwerp

Dedato | José Vermeulen, Anton Vos

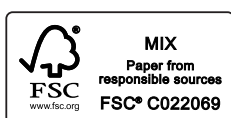
Fotografie

Henk Eertink
Martin Hogeboom
Terry Hood
Carel Kramer
Anita Kramer
Dick Makin
Jan Schot

Drukwerk

Mouthaan Grafisch Bedrijf

Dit jaarverslag is gedrukt op 250 grams Arctic Volume Highwhite FSC-Mixed 70% (omslag) en 130 grams Arctic Volume Highwhite FSC-Mixed 70% (binnenwerk) papier.

- Er is een Engelse vertaling van dit verslag beschikbaar.
An English translation of this report is available.
In case of textual contradictions, the Dutch version shall prevail.
- Het verkorte jaarverslag is beschikbaar op www.volkerwessels.com
- Het volledige jaarverslag (inclusief jaarrekening) is eveneens beschikbaar op www.volkerwessels.com
- Het duurzaamheidsverslag is beschikbaar op www.volkerwessels.com en kan apart worden aangevraagd.

